SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Eina kas Pětnyčia, Chicago, Illinois.
Prenumerata Suvienytose Valstijose, Kanadoje
ir Meksikoje ..... — $2.00 metams
Užsieniuose viešpatystėse ..... — $3.00 „
Prenumerata turi būti apmokėta iš viršaus. Metas prenumeratai skaitosi nuo dienos išsirašymo laikraščio, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių reikia klausti per laišką.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and Mexico ..... — $2.00 a year
Subscription to Foreign countries ..... — $3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 14 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 5 d. BALANDŽIO (April), 1907 m. — Metas XVI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoj.

Naujoji duma, vietoj perkratinėti rando jai užtvirtinti duotus sumanymus, kelia vis savo sumanymus. Reikalavimas panaikinimo karės lauko teismų ir kariško padėjimo likosi dumos užgirtas priešais Stolypino norus. Net konservatyviškų partijų atstovai, išėmus 20, balsavo už panaikinimą karės lauko teismų. Stolypin stengėsi pertikrinti, jog, kol kraštas nenusiramins, negalima tų teismų panaikinti, galima tą padaryti tik išpalengvo. Gieda mat jis vis savo senąją giesmę. Tuom tarpu randas, myniodamas tiesas, statydamas čielus apskričius po karės laiko tiesoms, atiduodamas malonei ar nemalonei sudemoralizuotų rando tarnų čielus Maskolijos apskričius, neduoda žmonėms nusiraminti. Ne žmonės tokiu budu stato didelius Maskolijos plotus nenormališkose sanlygose, bet randas, taigi Stolypin ir jo tarnai. Ne žmonės randui stato šautuvus prie krutinės, bet randas žmonėms, ir jie, ar nori, ar ne, turi gintiesi ir vartoti prieš savo skriaudėjus tokį jau ginklą, kokį jie vartoja prieš žmonis.

Galima iš Stolypino atsiliepimo manyti, kad užgyrimas panaikinimo karės lauko stovio ir karės lauko teismų bus atmestas viešpatystės rodos, kadangi dumos užgyrimas mat nepatinka Stolypinui. Taigi dabar prasidės nevaisingos tąsynės Stolypino su duma, kurios, nežinia, kaip pasibaigs: ar Stolypinui atsieis pasitraukti, ar dumai?

Antras pakeltas dumoj klausymas yra — aprupinimas kaimiečių atsakančiais žemės plotais. Užsirašė šimtas kalbėtojų, todėl tas klausymas negreitai, matyt, pasibaigs ir kaip pasibaigs, nežinia. Pirmutinė duma buvo išvaikyta todėl, kad užgyrė priverstiną atėmimą žemės plotų nuo rando, ciecoriaus, dvasiškijos ir nuo negalinčių jos apdirbti didelių plotų žemės savininkų. Dabar, be abejonės, duma užgirs tokius jau reikalavimus. Klausymas todėl gema, ką ant tokio užgyrimo pasakys Stolypin, viešpatystės roda ir caras?

Ištikro, niekur, gal, daugiau ant viso žemės paviršiaus nėra tokio žemės padalinimo kaip Maskolijoj: Prancuzijoj, antai, didžiausi vienose rankose dvarai retai pereina plotus turtingesnių Lietuvos ukininkų; Vokietijoj dideli dvarai truputį didesni, užtai Maskolijoj jie visai kitaip paskirstyti. Maskolijoj yra pavieni dvarponiai turinti net šimtus tukstančių dešimtinių, o carui, randui, vienuolynams priguli milijonai dešimtinių, užtai kaimiečiai, apdirbanti žemę, turi jos labai mažai, didesnė pusė kaimiečių žemės savininkų neturi nė tiek žemės, kad ant jos galėtų arklį laikyti. Šeimyna negali išmisti, todėl badą kenčia. Be gyvulių mėšlo žemė išsiliežia, per tai žemdirbystė kaimuose [illegible] vietoj kilti, badas, [illegible] žmonių. [illegible] kitaip negalima, kaip vien suteikiant daugiau žemės, bent tiek, kiek jie gali pats apdirbti. Iš kur gi tą žemę paimti? Žinoma, nuo tų, kurie jos turi perdaug, taigi: nuo rando, caro giminės, vienuolynų, apskritai dvasiškijos ir nuo privatiškų savininkų — turtingų dvarponių, kurie savo žemės pats neapdirba, tik iš jos ištrauktus pinigus išmėtę užrubežiuose.

Daugumas dumos atstovų reikalavo pirma, reikalauja ir dabar, kad žemė nuo perdaug jos turinčių butų atimta ir išdalinta jos neturintiems kaimiečiams ar tai ant randos, ar kaipo savastis, bet nė caras, nė Stolypin apie tai nenori klausyti. Juk caras ir jo ministeriai pats yra didelių žemės plotų savininkai, jiems išnaudojami bežemiai darbininkai savo prakaitu suteikia milijonus rublių kasmetai. Neįstabu todėl, jeigu jie priešinasi priverstinam, ir dargi be atlyginimo, žemės atėmimui; apie tai nė klausyti nenori. Nieks mat iš gero noro pelno neišsižada.

Nenormališkas žemės padalinimas atsiliepia ir ant miestų ir fabrikų darbininkų. Pulkai išbadėjusių kaimiečių, negalinčių ant mažų žemės sklypelių išmisti, traukia į miestus, turi griebti kiekvieną pasiulytą darbą, kad ir už mažiausią algą. Ištikro, niekur vidurinėj ir vakarinėj Europoj darbininkai negauna teip mažų algų kaip Maskolijoj. Kadangi didžturčių yra ir fabrikai ir dideli žemės plotai, o jų daugiausiai yra rando tarnų eilėse, tai jie ir priešinasi pagerinimui sanlygų. Pagerinus kaimiečių buvį suteikiant jiems žemę, jų buvis butų aprupintas, mažiau jų eitų į miestus, nereikalautų dirbti dvarų laukuose ir fabrikuose už bado algas. Ištroškusių uždarbio butų daug mažiau, per tai fabrikų darbininkams, tarnams miestuose atseitų mokėti daug didesnes algas. To tai ir bijosi visi arti caro stovinti, jo tarnai, ministeriai ir augštesniejie urėdninkai. Todėl tai jie priešinasi ir priešysis, kol tik bus galima, priverstinam žemės atėmimui nuo perdaug jos turinčių. Priešingų, be abejonės, yra tam ir terp pačios dumos atstovų, kadangi ir terp jų yra ir fabrikantai ir didelių žemės plotų savininkai. Jeigu tas klausymas dumoj dabar tapo pakeltas, tai vien užganėdinimui kaimiečių, kurių svarbiausias troškimas — gauti daugiau žemės, kadangi ant dabartinių mažų sklypelių jie išmisti negali; bet, net tam pritarę, tiki, kad randas ir caras niekada dumos užgyrimui nepritars. Dabartiniai demokratai, kaip ir pernykščioj dumoj, pritaria priverstinam žemės atėmimui nuo turinčių jos perdaug; kiek viena ypata jos gali turėti, apie tai turi spręsti vietinės komisijos.

Pirmutinis dumoj kalbėjo kunigaikštis Sviatopolk-Mirsky, artymas giminaitis buvusio Vilniaus jeneral-gubernatoriaus, o paskui vidaus dalykų ministerio, pagarsėjusio parengimu Peterburge pirmutinių darbininkų skerdynių. Jis turi didelius žemės plotus Bessarabijoj; todėl savo kalboj ir gynė privatišką žemės savastį, pasiremdamas ant angliškų ir amerikoniškų sanlygų. Bet Anglijoj vienose rankose nėra teip didelių žemės plotų kaip Maskolijoj, Amerika gi negal but paveikslu Europai kaipo dar jaunas kraštas, kuriame nevisur galėjo išsidirbti tvirtos, pastovios sanlygos.

Žemdirbystės ministeris Vasilčikov, turintis didelius žemės plotus ir Lietuvoj, aplinkinėse Jurbarko, atsakė rando vardu, jog priverstiną žemės atėmimą nuo jos savininkų galima daleisti tik kaipo išėmimą, jeigu to reikalauja vieša nauda. Bet, turbut, panaikinimo milžiniškų dvarų, prigulinčių pavienėms ypatoms, duma ir mano reikalauti viešos naudos vardu. Bet ministeris, matyt, mano kitaip: jis nori, kad klausymas žemės paskirstymo liktų be jokių permainų, kaip yra dabar. Ir dabar tvirtynėms, keliams ir kitokioms viešos naudos įtaisoms, rando pajiega rengiamoms, daleista priverstinai paimti reikalingą žemę nuo jos savininkų, visai nesiklausiant, ar jie nori parduoti ar ne.

Randas pripažysta pats, kad kaimiečiams reikia daugiau žemės, bet jis mano, kad jiems nusipirkimą privalo palengvinti vien paskoloms ukininkų bankai. Bet tie bankai yra jau nuo seniai, su jų pagelba vienok kaimiečiai neigavo daugiau žemės. Ukininkų bankai todėl neišriš žemės klausymo. Čia su randu, turbut, negalės susitaikyti ir antroji duma.

Prancuzija.

Prancuzijos kariumenė jau įsiveržė į prigulintį Morokko sultanui apskritį Udja ir užėmė miestą Udja. Prancuzai valo miestą, stengiasi jį padaryti sveikesniu. Gubernatorius ir gyventojai prancuzus priėmė gana prilankiai, nebandė visai priešintiesi. Prancuzai mieste parengė ligonbutį, taigi mat gyventojams stengiasi ir šiek tiek gero padaryti.

Atkako į Tangerą prancuziški kariški laivai. Jų viršininkas perdavė sultano ministeriui Prancuzijos reikalavimus. Kaip iki šiol, įsiveržimui prancuzų į Morokko nieks nepasipriešino; nepasipriešino tam nė Vokietija.

1 d. balandžio Prancuzijoj, mieste Lyone, atsibuvo neprigulmingų socijalistų kongresas. Susirinkę vienbalsiai užgyrė nupeikti priešmilitarišką agitaciją, teipgi visuotinius streikus. Kongrese dalyvavo teipgi 74 Prancuzijos parlamento pasiuntiniai socijalistų partijos.

Rumunija.

Veik visą pereitą sanvaitę daugelyj vietų Rumunijoj buvo smarkųs mušiai sukilusių kaimiečių su kariumene, kuriuose žuvo daug prastai apginkluotų kaimiečių. Bet iš pradžių, kol nevartojo kanuolių, kaip kokiose vietose kaimiečiams pasisekė viršų paimti. Viskas kitaip virto, kada kariumenė pradėjo vartoti kanuoles. Dabar randas praneša, jog maištų apimtuose apskričiuose žmonės, pamatę, kad besipriešinimas yra nevaisingu, nusiramino. Laikosi dar keli sukilėlių pulkeliai, bet ir juos randas tikisi neužilgio suvaldyti.

Vidurinė Amerika.

Karė terp Honduraso ir Nicaraguos pasibaigė. Prezidento Bonilles valdžia žuvo, jis nežinia kur dingo. Tuom tarpu susitvėrė Hondurase tuomtarpinė valdžia, Karawusi su Hondurasu išvien republika San Salvador atsišaukė į Mexico prezidentą su prašymu sutaikyti ją su pergalėtoju, taigi su Nicaragua.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Žydų laikraščio „Der Proletarischer Gedank" redaktorius, prasėdėjęs mėnesį Lukiškių kalėjime, paleistas.

Vilniaus gubernijos susirinkimas draugijų ir sąjungų įstatymų peržiurėjimui užtvirtino įstatymus: 1) „Vilniaus Mokslo Draugijos", kurios tikslas — Lietuvos ir lietuvių tautos tyrinėjimas; 2) Lietuvių apšvietos draugijos „Vilniaus Aušra", kurios tikslas — apšvietos platinimas Vilniaus ir kitose artimiausiose gubernijose lietuvių kalboje ir išdalies kitose kalbose.

Vilniaus išeivių biuras praneša, kad „Eho" centro komitetas nusprendė prašyti valdžios palengvinti išeiviams užsienių pasportų išgavimą ir sumažinti jųjų kainą. Tas pat centro komitetas nusprendė leisti dvisanvaitinį laikraštį, kuriame tilptų visos išeiviams reikalingos žinios ir straipsniai apie išeivystę.

Vid. dal. ministeriui išleidus aplinkraštį, Vilniaus krasos ir telegrafo apskričio viršininkas paliepė krasos ir telegrafo įstaigų viršininkams konfiskuoti valdžiai priešingus, krasa siunčiamus atsišaukimus ir knygutes nelegališkųjų partijų išleistas. ‚V.Ž.'

Iš Ukmergės, Kauno gub..

Ukmergės kalėjimas skiriasi nuo kitų savo senoviška tvarka. Čia dar nedaroma skyriaus terp kriminališkųjų ir politiškųjų kalinių. Kalėjimo administracija varo ir politiškuosius dirbti, kaip tat: bulvių skusti, vandens nešti, virtuvėj katilo ir bakų plauti ir karidoriaus grindų mazgoti.

Valgis — blogiausias. Duona supuvusių miltų, bulvės teippat supuvusios. Viršininkas, mat, sako, kad ne tie laikai esą geras valgis duoti. Ligonis gauna kvortą pieno, maišyto su vandeniu ir 1 svarą kiek apkepusios tešlos. Mėsa teiposgi bloga. Vaistų visiškai nėra. Drapanų nebeduoda; daugelis kriminališkųjų vaikščioja basi ir pusnuogiai. Iš visoko matyti, kad administracijai stoka pinigų, nes, kaliniams reikalaujant, kad butų duotos drapanos ir geresnis valgis, pats viršininkas nekartą atsakė: „pinigų nėra!" Girdėti, kad kalėjimo administracija prasiskolinus jau už 3 mėnesius valgymų „podriadčikui."

Pasimatymas esti tik nedėldieniais ir tai — per grotas; atvažiavus gi ištoli, šiokiomis dienomis viršininkas neleidžia. Knygų, iš geresnių skaityti neduoda: bijo, kad politiškiejie „neišeitų iš proto." Labai atsižymi savo „gerais darbais" vyresnysis sargas Bonkauckas, buvusis slaptosios policijos agentas. Matomai, dar neužmiršo savo „darbo", nes ir čia šnipinėja su pagelba kalinio Markšaičio, buvusiojo Žemaitkiemio raštininko padėjėjo....

Sėdi čia išviso politiškųjų 33: 1) Juozapas Madeikis sugrąžintas iš Archangelsko, kaltinamas už šaudyklės atėmimą iš miško sargo, 2) Nota Rauchas — už užpuolimą ant konvojaus, 3) Petras Degulis — už valsčiaus tvarkos ardymą ir prakalbas, 4) Pov. Jančius — už ginkluotą priešinimąsi policijos tarnams, pasmerktas 8 met. katorgon — paduota kasacija, 5) B. Gasparavičius, 6) Ign. Gavenavičius — už monopolio išplėšimą, 7) Aug. Šriubas — už prigulėjimą prie partijos ir pinigų rinkiną rev. reikalams, 8) Kaz. Kostiukevičius — už atmušimą kalinių. Kiti: 9) A. Staševičius, 10) J. Gritėnas, 11) J. Kalinauckas, 12) Belinauckas, 13) P. Baltrėnas, 14) N. Kiaušas, 15) P. Rinkevičius, 16) ir 17) B. ir J. Tilai — kaltinami visi už monopolių išplėšimą. 18) Sadovnikas — už Taujėnų kunigaikščio šautuvą, 19) V. Paškinis — už terorą, 20) V. Kiela — už kunigaikščio šautuvą, 21) K. Zabiela, 22) Žukauckas, 23) V. Meškeris — abu už terorą. Administratyviškiejie: 24) Pr. Kuzma, 25) Adolf. Raudanis, 26) Mik. Adamanis, 27) Kaz. Žemaitis, 28) J. Repšys, 29) J. Gabavičius, 30) Juoz. Norgela, 31) Stan. Ivavičius, 32) Ant. Barauckas, 33) J. Šeška, 34) Sabulis.

Iš administratyviskųjų daugelis dargi nežino už ką jie pasodinti. ‚Sk.'

Iš Šiaulių.

Subatoj, vasario 10 d., 6 val. ryt., iš Šiaulių kalėjimo išgabentas į Kauną Bronisl. Sipavičius. Antrasai jo brolis, studentas Bol. Sipavičius, vasario 3 d. atvežtas čia iš Maskvos. Nuspręsta varyti jį etapu (pėsčią) į Raseinių kalėjimą, nors jis kelionėj ir teip jau didžiai suvargęs, nuskuręs ir daug iškentėjęs.

Iš Troškunų, Ukm. pav..

Pirmomis vasario dienomis buvo kasos sąnarių susirinkimas. Daugumas buvo pasirengę įnešti kaip-kurias permainas, butent palengvinti skolinimąsi iš draugijos pinigų. Buvo sumanyta: 1) sumažinti palukanas iš 8 ant 6 procentų nuo šimto; 2) numesti pabaudą (pusę procento), nukeliant skolą tolimesniam laikui; 3) sulyginti palukanas visiems įnešėjams ir panaikinti vekselius. Dabar vieni, pagal vekselius, gauna 4%, kiti, pagal knygeles, po 6%; padaryta tai buk dėl neturtėlių, samdininkų, tuom tarpu gi naudojasi tuom daugiausiai lobininkai, draugijos valdybos teikiamiejie: pagal apskaitų, ant „okladų" priimta pinigų net 18 tukstančių rublių; 4) prašalinti viršininką, apielinkės įtariamąjį išdaviką Vl. Čarkovskį, kuris visai nereikalingas: per 30 metų apseidavo čia du sanariu: raštvedis ir jo padėjėjas.

Susirinkimui atsidengus, vienas, drąsesnis vyras, Daugailių Morkunas, buvo jau bepradedąs kalbėti apie sumanomąsias draugijos permainas, tik čia atsistojo draugijos pirmininkas St. Montvilas ir kad ims šaukti, rėkti ant visų ir gązdinti, kad jis tuojaus atsisakysiąs besirupinti draugija, jeigu kas kišiąsis į jos reikalus! Susirinkimas nusiminė, pamatęs užsirūstinusį poną, ir kiti, kaip antai: Pelyšių Sankauckas, M. Zlatkus, Gailiušis, kurie pirma tarėsi su visais, ėmė jo atsiprašinėti, maldyti: „Ponuli, nepyk, męs pono nenorėjome užrustinti — tegul bus viskas po senovei" ir tt.. Teip ir liko viskas senoviškai: mat, žmonės dar be „ponų" nemoka apseiti, dar nenuprato ant savo sprandų jodinėjimo.

Teisybė, reikia pripažinti, kad draugijos stovis puikus. Atsarginio kapitalo yra arti 20 tukstančių, bet skolininkams sunkoku.... ‚Sk.'

Iš Pasvalio, Panev. pav..

Vasario 4 d. atsigrudo pas J. Ubavičių nakties svečiai. Įsidraskę grinčion, suriko: „ruki vverch!" (rankas augštyn!) ir ėmė klausinėti, kur brauningai, bombos, grumodami viską išdaužysią. Tiktai pamatę, kad jųjų nė kiek nebijo, nutilo. Pradėjo vartyti knygas. Kado 3 Darbininko Kalendorius, bet pažiurėją, kad jie Vilniuj išleisti, sugrąžino. Paėmė apie 30 rusiškų legališkų knygučių, vieną egz. „Partijos Žinių" ir 2 „Juokdario" numeriu. Džiaugsmas sargybinių buvo neišpasakytas: „nors kartą susekėme socijalistų lizdą" — kalbėjosi terp savęs. Bet tas džiaugsmas greitai pranyko: nuvedė J. Ubavičių pas pristovą ir tas, peržiurėjęs knygutes, liepė jį paleisti. Knygų gi nebegrąžino — sakė, leisiąs Panevėžin peržiurėti. ‚Sk.'

Iš Vilniaus.

13 d. vasario, Vilniaus karės apskričio teismas pasmerkė myriop Kaune Igną Meškovskį ir Joną Jablonskį, kaltinamu už užmušimą Kauno kalėjimo sargo Kornilavičiaus, kuris žiauriai su areštuotais apseidavo.

Tas pats teismas pasmerkė myriop Senapilėje, vasario pabaigoje, J. Vebzdaucką ir Pavadį, kaltinamų už užmušimą, pereitųjų metų gale, valstiečio Delkaus, įtariamo kaipo šnipo. Apginėjai padavė kasaciją (prašymą), idant pasmerktiems butų atleista gyvastis.

Kaip mums pasisekė dasižinoti, Vilniaus karo apskričio komanduotojas Krzivickis nesulaikė kasacijos pasmerktųjų pakorimui Pavadžio ir Vebzdaucko. Abiejų šių vyrų teismas buvo Senapylėje vasario 9—10 d.

Paduota gi kasacija Kasakaičio ir Juchnevičiaus byloj liko sulaikyta ir bausmė pasiliko ta pati: Kasakaičiuj — 6 metai kalėjimo, o Juchnevičiui — 8 metai katorgos. Abudu buvo kaltinami už pasikėsinimą ant gyvasties valstiečio Gliaubičio, kursai buvo spėjamas šnipu.

Vasario 18 d. Vilniaus gen. gub., patvirtindamas apkaltinimą Meškauckio ir Jablonskio, pirmamjam pakorimo bausmę permainė į sušaudymo bausmę, antramjam gi mirties bausmę perkeitė į katorgos bausmę.

Iš Kupiškio, Ukm. apsk..

Musų tvarkdariai sargybiniai eina išvien su vagiais. Ketvergais Kupiškyje buna prieš Kalėdas ir po Kalėdų dideli turgai. Kaip visada, teip ir ketverge, sausio 4 d., žmonių privažiavo nemaža. Tvarkdarių Kupiškyje teipgi nemaža buvo, nes jau bent antras mėnuo Raguvos antstolis su visa gauja Kupiškyje gyvena. Taigi tą dieną Mirabelio dvaro faktorius Zubavičius, kaip visada, teip ir šį kartą, atvežė parduoti mėsos. Tvarkdariai pribuvo apžiurėti, ar sveika mėsa. Žinoma, pripažino už nesveiką ir nusinešė 12 svarų lašinių. Žmogelis dar prašė, raudodamas, bet nagaika gavo, daugiau nieko.

Tą pačią dieną, Turos miško sargas Baranauskas, nusipirko arklį. Dėlei sniego, nenorėdamas raitas joti, pasisamdė vežėją. Prieš išvažiavimą, abudu nuėjo į karčiamą ir, išsigėrę po stiklelį, rengėsi važiuoti namon. Baranauckas, dar prieš išvažiavimą atidavė vežėjui pinigus, ką jam dabar ir priminė. Bet to vežėjo vagies buta, nes tų pinigų įužsigynė ir dargi suriko: „strażniki, eto buntovščik!" Tuojaus tuo met strażnikai puolėsi ant Bar., sumušė jį ir atėmė nuo jo 25 rublius. Toki tai pas mus tie tvarkdariai!

Musų virsininkai, gavę gerą progą gązdinti mus su sargybinių pagelba, lupa nuo mųs po devynis kailius. Niekam teip nėra dabar sunku, kaip valstiečiams. Praėjusių metų mokestis už žemę atėmė nuo mųs visus pilnai, daugumas ir gyvulius paskutinius atidavė už pusę kainos, kad tiktai apsiginti nuo sargybinių nagaikų.

To dar negana. 1904 metais, neprinokus kaip reikiant sėmenims, valsčiui prašant, valdžia atsiuntė sėmenų (žinoma už gerą kainą), už kuriuos užsitęsė mokesčiai iki šioliai. Dabar, tuojaus po sumokėjimo „vikupų", pradėjo reikalauti ir už sėmenis ir sankrovas liepė pripildyti, ir ant kelio žvyriaus privežti tiek, kad pavasaryj kelias pasikeltų ant trijų verškų augštumo; tuom tarpu, žiemos laike, nėr iš kur žvirgždų paimti.

Visa tat žemiečių viršininkas prisakė turėdamas paklusnius tarnus-sargybinius. — „Jeigu neišpildysite mano prisakymo, bus tas pats, ką ir su „vikupais" buvo."

Neseniai, paliepus žemiečių viršininkui, buvo sušaukta valsčiaus išrinktųjų vyrija, kuri turėjo nuspręsti, ar valsčiaus vyresnybė turi likti ta pati ir toliaus, ar naują rinkti. Musų viršaitis žmogus neblogas, bet baisiai tamsus. Raštininkas gi, nors pačių žmonių uždėtas laike „laisvių", bet stropus valdžios pataikunas, ir be kyšio sunku prie jo prieiti.

Bet musų valsčiuje yra tokių rėksnių ir girtuoklių, kurie už degtinės stikluką gali visą valsčių parduoti. Ypač atsižymi tuomi Smilgių ir Paketurių sodžiai. Žmonės pasakoja, kad tokių rėksnių-pardavikų seniau buvę daugiau, bet dabar, pakilus apšvietimui, dalis jų išnykusi.

Minėtųjų sodžių rėksniai gavo nuo krasininko Dalindos 25 r. ir nuo raštininko 5 r., kuriuos tuojaus ir pragėrė, nors kažin-kas buvo padavęs užmanymą, idant pinigai tie butų apversti kokiam-nors naudingam reikalui. Tie rėksniai už tuos pinigus juos ir paliko kitiems metams.

Gėda kupiškiečiams duotis vedžioti save už nosies keliems girtuokliams. ‚L.U.'

Iš-Varnių, Telšių apskr..

Per visą laiką reakcijos musų klebonai (murinės ir medinės bažnyčios) trukdė susipratimą žmonių visomis savo spėkomis, bet klebonas Kazys Genys labiausia atsižymėjo savo veikimu: jis dalino atžagareiviškas knygutes, darodinėjo per pamokslus, kad nauja tvarka ėsanti nereikalinga ir tt.. Kas tik kiek supranta apie politiką ir nori save kiek apšviesti, tokį žmogų užkviečia prie savęs ir prikalbinėja neskaityti laisvamaniškų laikraščių, kurie, anot jo, niekina tikėjimą; teippat jis draudžia bičiuliuotis su socijalistais, ėsančiais „didžiausiais žmonių neprieteliais."

Ne geriau elgias ir kitas musų klebonas, Karalis Jaugelis. Šis įkalbinėja žmonėms, kad reikią „Dievo leistos valdžios" klausyti ir be anos žmonės negalį gyventi, ana turinti žmones valdyti.

Męs turim tris mokyklas: dvi mergelėms ir vieną berneliams. Vienoj mokinas lietuviškai 40 vaikų, bet jau valdžia atkreipė savo akį į tą mokyklą, antstolis grąsina protokolu ir žada aną uždengt. Paliks tada vėl dvi mokyklos, kuriose mokina ruskiai nesuprantantiejie lietuviškai. Kalba žmonės, kad ruskis mokytojas jau išvažiuosiąs ir į ano vietą busią atsiųstas lietuvis. Kada gi pagalios išsipildys musų geismai! — Musų visuomenė ruošias dabar uždėti krautuvę „Vartotojų Draugystės". Ar nebus tat geriausiu įrankiu atsiginimui nuo žydų.

Iš Kavarsko, Ukm. apsk..

27 d. sausio parėjo iš Kauno mokyklų direkcijos galutinas atsakymas, kad musų valsčiaus mokyklon nurodytiejie kandidatai negali buti paskirti, kadangi A. Žilinskis nepristatė direkcijon reikalingų dokumentų; A. Varkala paskirtas mokytoju Alunton, Ukm. apskr., o P. Maikovskis, kaipo jau užimąs vietą Kauno rėd., viduryj mokslo metų negalįs buti perkeltas. Tokiu budu jau antri metai valstiečių vaikai lieka be mokslo. Tiesa, dabar valstiečiams leista parsikviesti sodžiuosną mokytojus ir mokinti vaikus, bet, matyti, kovarskiečiams neperdaug rupi vaikų apšvietimas, nes apie mokinimą sodžiuose niekur nesigirdi. Atsiranda pavienios šviesesnės ypatos, suprantančios naudingumą mokslo, šviesos, bet tokių mažai ir jie, įduoti tamsiųjų žmonių, patenka policijos globon. Kaip girdėti, suimtas pernai Žemaitis, žmogus darbštus ir susipratęs, nubaustas gubernatoriaus 3 mėnesiais kalėjimo, kaltinamas terp kitko ir dėlei prašalinimo mokytojaus ruso.

Sausio 28 d. antstolis suėmė jauną vaikiną Karpių ir dar jieško antro. Jiedu, gubernatoriaus nutarimu, nubausti kalėjimu 2 mėnesiams už tai, kad nuėję pas mokytoją rusą, pagrasino jį, idant nesėdėtų be reikalo tuščioj mokykloj, bet užleistų savo vietą lietuviui.

Kad musų ukininkams mažai terupi apsišvietimas, matyti dar ir iš to, kad nemėgsta laikraščių skaityti. Gruodžio mėn., per valsčiaus sueigą, P. D. priminė susirinkusiems, kad reiktų paskirti keliatas rublių parsisiųsdinimui valsčiau raštinėn laikraščių: „Liet. Uk." ir „Viln. Žin." 1907 metams, bet visi ėmė šaukti — nereikia! Girdi, kas norėsiąs skaityti, tas ir pats išsirašysiąs laikraštį! Taigi pasigailėjo 9 rubl. laikraščiams, kuriais patys butų naudojęsi, nes tankiai, turėdami reikalus raštinėje, kartais gaišta visą dieną aludėse ir smuklėse. Kavarskiečiai bevelyja jieškoti šviesos degtinės „buteliuke", ne laikraščiuose. Šita šviesa jiems už vis meilesnė! „Buteliukui" nesigaili nė vienas, neša visi savo skatiką ir kasmet sukrauna monopolyje dešimtis tukstančių....

Nuo Naujų Metų kun. koman. Keraitis uždėjo knygynėlį, kuriame yra apie 300 įvairių knygučių. Norintiejie skaityti naudojasi dykai.

Iš 21 į 22 d. sausio mėnesio, 2—3 val. naktyj, daug sargybinių darė kratą pas Pivorių ir pas Raudonikienę. Jieškojo Baltuškos (Šeimyninkių sodž., Anykščių valsčiaus), kurs jau seniai prasišalino užsienin. ‚L.U.'

Iš Panevėžio, Kauno gb.

Kaip kurie panevėžiečiai užmanė įkurti Moterių Mokytojų Seminariją. Panevėžio miesto valdyba, su Panevėžio pavieto savyžemiais, nutarė tai mokyklai kasmet skirti po 4,509 r.. Panašią mokyklą žada valdžia įkurti ir Varniuose. ‚L.U.'

Kam pinigai?

Amerikon iškeliavusiejie iš Lietuvos žmonės prisiunčia pinigus be jokio nurodymo: „Kam jie skiriami ir nuo ko?" Pinigėliai prabuna tai pas kaimyną, tai draugą, o daugiausiai pas klebonus. Šie, nežinodami keno tie pinigai, apskelbia parapijonams: ar nėra tokio, kurs iš Amerikos lauktų pinigų? Ant greitųjų pribuna neviena, antra, bobelė, bet dešimtys, ir iš jų kiekviena sakosi, tai sunus, tai vyras, tai duktė žadėjęs ir rašęs prisiųsti pinigų. Čia reikia buti Saliamonu, kad atskirti — kuriai ir kam atiduoti pinigus?! Dėl tos priežasties pinigėliai prabuna tankiai po metus ir tt., iki atsišaukia tikras jų paveldėjas. Ir teip išduodami pinigai tik prie liudytojų, nes be liudyjimo išdavus pinigus kam nors, tai tiesiai, paskiau, kad ir ne jo yra jie, nebeduoda. Tai priežastis, dėlei kurios, garbus išeiviai, prisiųskite nors kokį nors nurodymą — kam ir nuo ko pinigai eina?! Muitinėse ant sienų neužrašo nuo ko eina pinigai, tik kam — antrašininkui (adresantui).

Paojus.

Aš noriu čion kalbėti apie lenkišką paojų, apie paojų, kurs mums nuo lenkų pusės gręsia.

Iš tikrųjų, tik aklas negali matyti, musų kraštą lenkų užkariautą ėsant.

Užkariautas ne spėka, bet klasta dėl musų lengvatikystės ir nesusipratimo.

Per ilgus šimtmečius jie mums kalbėjo apie brolystę, ir pamažu mus iš musų namų stumė.

Priėjo prie to, kad męs savo krašte, savo namuose jaučiamės, it svetimanį kraštan ištremti.

Susipraskime ir pagalvokime, kokiu budu vis tai prašalinti.

***

Pirmučiausiai ir labiausiai męs ėsame lenkinami per bažnyčią.

Taigi nuo bažnyčių pradėkime ir pasakykime: gana! nė žingsnio toliaus!

Maža to. Turime dar pasakyti, atiduokite mums tą, kas musų yra ir kas mums teisingai priguli.

Trumpame straipsnyje negalima išrokuoti visas skriaudas, lenkų bažnyčioje mums padarytas.

Taigi apsistokime nors ant dvejato paveikslų.

Męs visi žinome, kaip nuo kelerių metų, tarsi ant komandos, visur po Lietuvą tapo pareikalauta, idant bažnyčioje taptų įvesti lenkiški pamokslai, evangelija, giedojimai.

Dėlei ko tai?

Dėlei to, girdi, kad bažnyčion apsilanko lenkai, norint ir nedideliame skaitliuje; užtai ir reikią, idant jie evangeliją, pamokslus ir giedojimus galėtų girdėti savo kalboje.

Tai rodos teisinga.

Bet kodėl Lenkijoj to nėra? Kodėl Varšavoj, Čenstachove, Kališe, Radome, Plocke niekur neišgirsi nė lietuviškos evangelijos, nė pamokslų, nė giedojimų?

Todėl, atsakys lenkai, kad tai Lenkija, ir žmonės, ten givenantiejie, tur mokėti lenkiškai, nors jie iš prigimimo ir butų lietuviai.

Gerai. Tada ir męs galime teippat pasakyti: čion Lietuva, ir žmonės, čion gyvenantiejie, tur mokėti lietuviškai, nors jie iš prigimimo ir lenkai butų.

Tai buvo kalba apie tokias vietas, kame podraug su lenkiškais pamokslais yra sakomi ir lietuviški pamokslai.

Bet yra ir tokios vietos, kame lietuviškų pamokslų ir giesmių visiškai neišgirsi, o išgirsi vien lenkiškus.

Prie tokių vietų priguli ir Vilnius — Lietuvos širdis.

Čion visose bažnyčiose, nė katedros neišskiriant, pamokslai, pamaldos atsibuva vien lenkiškai, neveizdint į tą, kad Vilniuje ypatų, save lietuviais skaitančių, daugybė yra.

Lietuviai čion prieš keletą metų vien per prievartą užėmė apleistą šv. Mikalojaus bažnyčią ir ją priderančiai išdabino.

Bet ir čion jie iš po lenkų globos neišsiliuosavo.

Kadangi mieste gali atsitikti, jog ton bažnyčion išnetyčių gal pakliuti koks lenkas — tai buvo liepta ir toj lietuvių bažnyčioj skaityti visuomet evangeliją netik lietuviškai, bet ir lenkiškai, podraug su trumpu lenkišku pamokslu.

Tai ir daroma.

Bet jeigu toks šv. Mikalojaus bažnyčiai parėdymas teisingas yra — tai jis ir prie kitų bažnyčių pritaikomas turėtų buti, o tai podraug su lenkiška evangelija ir pamokslu turėtų buti visur skaitoma lietuviškai evangelija ir nors trumpas lietuviškas pamokslas sakomas, nes kiekvienoje bažnyčioje teiposgi, nors išnetyčių, keliatas lietuvių gal atsirasti.

Bet to nėra daroma.

Lietuva — toks kraštas, kame čiabuviui lietuviui neleista to, kas leista yra lenkui atėjūnui.

Bet teip toliaus negali buti.

Musų skriauda turi buti atitaisyta.

Kas ją atitaisys?

Dvasiškoji vyriausybė?

Ne! Męs laitojame ilgus metus, o ji musų negirdi. Męs jai paduodame skundus, ji anų neklauso.

Tai teiposgi — atleiskite išsitarimą — sui generis biurokratija ir dar kartais aršesnė už svietišką biurokratiją.

Bet ant svietiškos biurokratijos yra surastas vaistas — valstybės duma.

Ar negalėtų tas pats vaistas buti geras ir prieš dvasišką biurokratiją?

Jeigu valstybės duma gal užklausti Gurko, kodėl jis teip blogai surėdė duonos pristatymą badaujantiems žmonėms, — ir paskiaus išduoti paliepimus, Gurkos klaidas atitaisančius, tai kodėl gi ta pati duma negalėtų atitaisyti klaidų, padarytų dvasišką peną žmonėms suteikiant?

Gal buti, kad vaisto nurodyme aš klystu; apie tai tę pagalvoja musų visuomenė ir Lietuvos atstovai; bet visgi reikia surasti budas, kurs privestų mus prie pasiekimo šio teisingo reikalavimo: visose musų krašto bažnyčiose, be jokio išėmimo, tur buti, greta lenkiškos kalbos, kame ana vartojama yra, įvesta ir lietuviška kalba, pradedant nuo Vilniaus. Lenkų visuomenė šį teisingą lietuvių reikalavimą privalo paturėti.

Ramojis. (‚V.Ž.')

Susimąstymas po dumos rinkimų.

Nurodydamas lenkų dvarininkų klaidas, Lednickis praleido (užmiršo ar nutylėjo) dar vieną jų ydą, butent elgimos rinkimų laike. Juk visi žino, kokiu budu lenkai laimėjo Vilniaus gubernijos rinkimus. Lenkai, atsistoję ant dvarininkų luomo pamato, nuosekliai ir elgės teip, kaip to luomo dora reikalauja. Dar prieš pat rinkimus susivažiavę dvarininkai nutarė „dezorganizować chłopów" (išardyti valstiečių vienybę), paskui gi, susirinkus Vilniun, išvieno eiti su tais išardytaisiais valstiečiais. Kaip išanksto buvo nutarta, teip per rinkimus daryta, kad ir ne visiškai pasisekė jiems teip, kaip buvo sukalbėta padaryti. Su lenkų kunigų pagelba, lenkams dvarininkams pasisekė atskelti keliatas nedorėlių rinkėjų nuo valstiečių kurijos ir tuom pabaigtinai nusilpninti valstiečiai rinkėjai, bet su jais išvieno susitelkus eiti, šie metai nebenusisekė lenkams dvarininkams.

Lenkai dvarininkai visus penkis atstovus iš Vilniaus gubernijos pravedė iš savo tarpo, bet kaip pravedė! Kurstydami katalikus prieš pravoslavus, krikščionis prieš žydus, gaudydami valstiečius rinkėjus, skirstydami, uždarę laikydami ir girdydami juos Junkerių skersgatvyje, — štai kaip laimėjo šįmet lenkai rinkimus! Kad ir nepasisekė šie metai lietuviams pilnai sujungti vienybėn valstiečiai rinkėjai Vilniaus gubernijoje, tačiaus pasisekė atitraukti jie nuo sandaros su dvarininkais. Valstiečiai tiek jau buvo susipratę, kad du savo išdavėju, Kononavičių ir Šturmą, kuriuos dvarininkai norėjo pravesti dumon atstovais, grumodami, privertė atsisakyti nuo savo kandidaturų. Valstiečiai pasakė lenkams: „Męs nepripažystame savo atstovais tų, kuriuos jųs, dvarininkai, renkate kad ir iš musų tarpo."

Visiškai sutinku su tuom, ką Lednickis yra pasakęs apie lenkų dvarininkų nešvarią politiką, tik negaliu suprasti vieno daikto: kaip galima apaštalavimu (kurį jis pataria) perdirbti atgaleivius dvarininkus demokratais? Lednickis tiki, kad jų tarpe esą nemaža pirmeivių žmonių. Kur gi jie? Kame apsireiškė jų darbai? Nė vieno dvarininko rinkėjo pirmeivio nebuvo per Vilniaus rinkimus. Juk net Sergijus Lopacinskis, pernykštės dumos rinkėjas (jis nedaug kuo tesiskiria savo pažiuromis nuo daugumos dvarininkų) lenkams dvarininkams išrodė baisiu demokratu, dėlto ir nepraleido jo rinkėjuosna. Visi lenkai rinkėjai Vilniaus gubernijoje buvo ar endekai ar realistai — visi atgaleiviai.

Lednickis aukso akiniais žiuri ir į lenkus kunigus, ir juose randa daugybę demokratų. Man rodos, kad šiame lenkų luome, ypač Vilniaus gubernijoje, pasišvietęs jieškotumei ir negalėtumei surasti lenko kunigo demokrato. Teisybė, Vilniaus lenkai kunigai vadina save „narodovais" demokratais ir smarkiai darbuojasi miniose, bet klausymas, keno naudai? Gi dvarininkų! Kaip jie užgraija, teip tie šoka. Dvarininkai nutarė: nė sprindžio žemės valstiečiams; rinkti tik lenkus. Kunigai lenkai, kaip koks skardas, atkartoja valstiečiams tą nutarimą, iki dangaus augštindami „šventąją nuosavybę", per bažnyčias skelbdami minioms: rinkite lenką kataliką, šviesų žmogų, dvarininką, jis apgins jusų reikalus. Ir elgiasi tie kunigai teip, kaip lenkai dvarininkai. Ištarta: „dezorganizować chłopów", ir kunigas lenkas pildo tą nutarimą, eina terp valstiečių ir sergsti, kad, gink Dieve, nepraeitų rinkėjais „tvarkos ardytojai", kurie nesiduos dvarininkams savęs vedžioti už nosies. Pavyzdžiui, Lydos apskrityje, susirinkus valstiečių įgaliotiniams, Lydos džiakonas užsikviečia juos, girdo, vaišina ir pats skirsto kandidatus rinkėjuosna. Vasiliškių klebonas atveža Lydos rinkėjus valstiečius (Cilindį, Cichno, Kononovičių) Vilniun, nuveža juos Junkerių skersgatvin, uždaro ten ir paveda juos lenkams dvarininkams, kurie pastato prie durių sargus, kad kas neišvestų iš ten tos treibės į valstiečių rinkėjų kuriją. Teip tatai lenkai kunigai elgiasi. Kitokių lenkų kunigų Lietuvoje nematyti. Taigi ar galima po to viso kalbėti Lednickiui: „musų (lenkų) kunigų tarpe teippat yra daug tikrų demokratų?"

„Miestiečiuose tai net ima viršų pirmeiviai ir demokratai" — sako Lednickis. Paklausiu: kasgi, kurie lenkai, atgaleiviai ar pirmeiviai paėmė viršų rinkimuose Vilniuje? Keno renkamas pateko dumon Venslavskis? Gi „narodovi demokratai", lenkų kunigų vedami, paskyrė ir išrinko Venslavskį! Lenkų pirmeivių net ir rinkimų komiteto nebuvo Vilniuje, teip mat jau „miestiečiuose ima viršų pirmeiviai ir demokratai!" Jeigu tiek tėra pirmeivių lenkų Vilniuje, kur yra jų daugiausia inteligentijos, tai ką gi bekalbėti apie kitus Lietuvos ir Gudijos miestus!

Sunku yra sujieškoti lenkuose dvarininkuose, kuniguose ir miestiečiuose, pamato lenkų demokratizmui. Neišpeši plaukų iš delno: ten jų visai nėra; nesudarysi demokratų iš tų luomų, kurie yra iškilę viršum liaudies." Ar šiokį ar tokį programą pasirašytų, kad ir kruvon susidėję tie trys Lietuvos lenkų luomai, vistiek jie pasiliks kuom buvę. Juk vyskupas Roppas buvo pažadėjęs „Katalikų konstitucijonalistų partijos" programe žemės valstiečiams, bet ar pildė savo prižadėjimą pernykštėje dumoje, kur buvo išrinktas atstovu? Priešingai, jis pasakė, kad Vilniaus gubernijoje valstiečiai nereikalaują žemės. Taigi ar šeip, ar teip rašys Lietuvos lenkai programą, vis dėlto išeis: „nė sprindžio žemės.... rinkime tik lenkus, kad ir atgaleivius."

Kad lenkų, kaipo lenkų, demokratizmui Lietuvoje nėra pamato, parodo ir tas atsitikimas: Lenkų pirmeivių dienraštis „Gazeta Wileńska" vos keliatą mėnesių tegalėjo eiti iš Vilniaus, nes per visą Lietuvą ir Gudiją negalėjo susirasti nė tukstančio jo ėmėjų.

Demokratizmas remiamas iš apačios, ne iš viršaus. Todėl ir Lednickiui reikėjo pajieškoti jo apačioje. Bet tuomet susitiks su lietuviu, su gudu, lenko nebepamatysi, nes jo toje apačioje nėra nė Lietuvoje, nė Gudijoje; lenkai viršum iškilę. Pakratyk gerai musų krašto lenką, kad ir pirmeivį, ir iššoks „narodowy demokrata". Ištiesų. Yra atsidėjusių lenkų apšvietimo reikalams. Steigia pirmeiviai lenkai, ypač moters, Vilniuje mokyklas mokinimui minių vaikus lenkiškai skaityti ir rašyti, lenkų istorijos (tik, gink Dieve, ne Lietuvos istorijos) ir siunčia juos paskui sodžiun terp lietuvių ir gudų apaštalauti. Ką pasakytų toki „pirmeiviai" lenkai ant lietuvių, jei šie užsimanytų teip elgtis su „apšvietimu" Lenkijoje terp lenkų, kaip Lietuvoje elgiasi švietėjai lenkai terp lietuvių? Juk nebeišrastų lenkų (kad ir pirmeivių) laikraščiai tokiems lietuviams ir vardo!

Tokių pirmeivių lenkų nenorės nė lietuviai, nė gudai, kada jie bus daugiau susipratę. Lietuvos ir Gudijos lenkai, tas viršum liaudies iškilusis luomas, gerai numano, kad jų išlikimas pridera nuo valstiečių susipratimo. Susipras valstiečiai, ir bus galas jų vadovavimui. Taigi lenkams ir belieka nesusipratusius dar lietuvius lenkinti, skirstyti liaudį į dvi dali, kad terp savęs peštųsi, o tuomet jie mokės jau vadovauti, prisiturėdami to pamato: skirstyk ir viešpatauk. Ateitis parodys, kas apgalės: ar lietuviai su gudais, jieškodami demokratizmo liaudyje, ar Lednickio nurodomiejie pirmeiviai lenkai, kurie jieškos to demokratizmo lenkuose dvarininkuose, kuniguose ir miestiečiuose.

Mano nuomone, kad ir dešimts Lednickių patartų lenkams dvarininkams demokratizuotis, nieko iš to neišeis. Patys dvarininkai nesidemokratizuos, juos tik sustiprėję valstiečiai, lietuviai ir gudai, savo reikalavimais teprivers prie demokratizmo. Bet tuomet nebebus nė lenkų dvarininkų luomo.

Vilniškis. (‚V.Ž.')

¶ Pittsburg, Pa. Kalnakasiai šito distrikto susitaikė su darbdaviais ir streikų čia nėra reikalo bijoti.

IŠ AMERIKOS.

Japonijos kariumenės atstovas.

Jamestown. Ant parodos Jamestown, kur visų kraštų armijos ir laivynės atsiųs savo atstovus ir Japonija atsiųs savo laivus ir armijos atstovus. Armijos atstovu bus čia pagarsėjęs karėj su maskoliais jenerolas Kuroki.

Daleidžia štetams parsitraukti ateivius.

Laivynės ministeris Bonaparte apreiškė, jog atskiri štetai gali savo kaštais iš svetur Amerikon parsitraukti ateivius, bet uždengimui kaštų negali priimti pinigų nuo korporacijų.

Išgabenimas mėsos.

Pereituose metuose Suvienytos Valstijos išgabeno į kitus kraštus mėsos ir pieno produktų už 250 milijonų doliarių, 60% tų produktų išsiųsta į Angliją.

Motina su vaikais pasiskandino.

Dover, N. J. Shougun ežere rado kunus 28 metų moteries ir jos dvejatos vaikų. Drabužiai visų buvo susegti, kad nieks negalėtų nuo kitų atsiskirti. Matyt motina pati pasiskandino, o su savim paskandino ir savo vaikučius.

Gaisrai.

Elizabeth, N. J. Siautė čia, vakarinėj miesto dalyj, gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarių.

South Boston, Va. 28 d. kovo siautė čia didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant milijono doliarių. Gaisras užgimė ReynoldsoTabako kompanijos dirbtuvėse ir greitai išsiplatino į visas pusės.

Laurens, S.C. Netoli nuo čia, mieste Newbery, siautė gaisras, kuris išnaikino 50 namų ir daug krautuvių. Nuostolius skaito ant 250000 dol.

Expliozijos.

Graniteville, S. I. Feierwerkų dirbtuvėse Consolidated Fireworks Co., nuo išlekusios iš priekalo kibirkšties atsitiko baisi expliozija, kurios vienas darbininkas likosi sudraskytas, o 3 mirtinai sužeisti; nemirtinai sužeistų yra 7.

Nelaimės ant geležinkelių.

Calton, Cal. Netoli nuo čia, ant Southern Pacific geležinkelio, iššoko iš rėlių pasažierinis trukis ir susidaužė. Prie to mažiausiai 26 ypatos likosi užmuštos; sužeistų gi yra šimtas su viršum.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Chicago, Ill. Tarnaujanti ant vakarinių geležinkelių nutarė streikuoti, jeigu kompanijos ne išpildys jų reikalavimų.

¶ San Francisco, Cal. Darbininkai dirbanti geležies dirbtuvėse nutarė reikalauti 8 val. darbo dienos. Jeigu reikalavimai nebus išpildyti, žada streikuoti. Čia yra dirbančių geležies dirbtuvėse 6000 darbininkų.

¶ Athens, Ohio. Darbai eina čia prastai, todėl iš kitur darbininkai tegul čia nekeliauja darbo jieškodami.

¶ Wheeling, W. Va. Telegrafistai Vakarinėj Virginijoj pasirengę streikuoti, jeigu šteto leg[illegible] užgirs 8 val. darb[illegible]

¶ New York. Sustreikavo čia 3000 siuvėjų. Jie reikalauja ir ant toliau tų pačių kontraktų, bet darbdaviai to nesutinka.

¶ New Orleans, La. Ateivių užveizdos komisorius Sargent pripažysta, jog pietiniuose štetuose reikalingi laukų darbininkai. Bet kol laukų darbininkams ten mokėjos 1 dol. už dienos darbą, negalima ten ateivių siųsti, kadangi šiauriniuose štetuose už tą patį darbą jie gauna dusyk daugiau.

¶ St. Louis, Mo. Sustreikavo čia 850 alaus leidyklų darbininkų. Jie reikalauja didesnių algų. Leidyklų savininkai nutarė pasiulyti po 1 dol. sanvaitėj daugiau, bet darbininkai ne laukė naujo pasiulymo.

¶ San Francisco, Cal. 6000 darbininkų Iron Trades Council organizacijos nutarė streikuoti. Jie reikalauja 8 valandų darbo dienos.

¶ Boston, Mas. Čianykščiai siuvėjai, išviso 2100 žmonių, buvo, iškovojimui unijos tiesų, pakėlę streiką. Iš jų 1400 sugrįžo jau ant naujų išlygų darban.

¶ Bridgeport, Ohio. Kastynės Tipla Moores Run Coal Co. sudegė ir per tai 600 angliakasių atsirado be darbo.

¶ Detroit, Mich. Darbai eina čia ne blogiausiai: darbininkai uždirba nuo $1.50 iki $3.00 vienoj dienoj.

¶ Lorain, O. Sustreikavo čia paskutiniai laivų dirbtuvių darbininkai, kadangi dirbtuvių savininkai pradėjo iš kitur gabenti streikų lautytojus.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

24 d. kovo atsibuvo 5 iš eilės „Aušros" Dr-stės prelekcija. Šitą prelekciją skaitė moteris p. K. A. G. „Apie pavergimą moterų. Klausytojų buvo nemažiau kaip ant pirmutinių, tik dabar buvo truputį daugiau moterų, negu ant pirmutinių. Prelegentė nurodinėjo tas silpnas puses moterų, kurių dėl tapo pavergtos; mat moteriškė daug jautresnė negu vyras, dalykus daug greičiau atjaučia, supranta negu vyras, todėl prie gerų kaip ir prie blogų dalykų greičiau prisiverčia, bet negalima pasakyti, kad moteriškė žemiau stovėtų protiškai už vyrą. Moteris iki šiol buvo: motina, šeimyninke ir auklėtoja. Kitur jai nebuvo daleista niekur kišties. Vyrų daugumas apie moteriškę atsiliepdavo sekančiai: silpnam kune, silpnas protas: jie manė, kad moteris, dėl jų fiziško silpnumo ir proto silpnesnio. Bet tirinėjant dalyką giliau, persitikrinta, kad ant fiziškų spėkų negalima remtis. Juk daugumas raštininkų, nors fiziškai silpni, veikia daugiau negu fiziškai sveiki nors ir vienodo mokslo. Manymas: silpnam kune silpnas protas yra klaidus, to pamatu sprendimui imti negalima.

Toliau aiškino, kad moteris neseniai pasiekė augštesnius mokslus, o jau su vyrais eina lenktyn, t. y. ne žemiau stovi už vyrus, antai P.M. Currie-Sklodowska, kuri, drauge su savo vyru, surado radiumą, dabar yra profesore Paryžiaus universitete.

Amerikos moteris, negalėdamos kęst visokių prispaudimų, pradėjo tvert draugystes ir galų-gale sušaukė seimą, bet vyrai norėjo užbėgt už akių, bet Miss M. Antony stojo ant estrados ir nurodė silpnas puses moterų; jos nurodymai sukėlė moterų supratimą ir jos pradėjo įgauti šiokias-tokias tiesas. Dabar antai Colorados valstijoj moteris įgavo lygias tiesas balsavime, ten ir darbininkiška partija, socijalistų partija, milžiniškai auga: pirma gaudavo 4000 balsų, o dabar, moterims balsuojant, gauna 20000 balsų. Taigi aišku, kad moteris visada greičiau atjaučia. Priminė, kad seniau, moterys ir vyrai bažnyčiose suėję: vyras dėkavojo Dievui, kad jį sutvėrė ne motere, o moteris, kad jai daleido gimdyt. Nevalia moteriškei buvo eiti arti altoriaus. Tas paprotys liko iki šiai dienai katalikų tikėjime: moteriškei po gimdymui nevalia pačiai įeiti bažnyčion, bet turi buti uždurų, kol kunigas ne įveda.

Užmeta mums, sakė prelegentė, kad moterys aklos fanatikės. Iš dalies tiesa, bet kas liko moterei daugiau apart namų, vaikų ir bažnyčios? Tiki teip, kaip dvasiški vadovai joms pasakoja, negalėdamos daugiau suprasti, nes truksta apšvietimo. Mažas kritikavimas dvasiško vadovo darbų neišlavintai moteriškei išrodydavo ardymu tikėjimo. Dvasiški gi vadovai, matydami tą silpnumą moteries, stengdavosi visokiais budais tą nuomonę palaikyti. Bet dabar jau kitaip: nebesiduoda nekaltos avelės teip lengvai vilną kirpti, daugumas pamatė, kad gązdinimas yra tik tuščia fraza. Dabar ir dvasiškija taikosi, kaip gali, prie žmonių: čia Amerikoj daleidžiama tas, kas Lietuvoj draudžiama po „smertelnu grieku". Daugumas dvasiškų vadovų sako: ką su kvailiais darysi! Jeigu jie neturėtų tikėjimo ir galvas viens kitam nusisukinėtų. Bet teip manydami, kunigai klysta: jeigu jie norėtų tikinčiai žmonijai ką nors gero duoti, galėtų, bet apie naudingą nesirupina ir jie nori žmonis isnaudoti, todėl stengiasi juos laikyti, kaip galint, tamsybėj.

Priminus apie tikėjimą, atsirado moteris publikoj, kuri panorėjo dasižinoti daugiau apie socijalistus, nes ji ėsanti akla fanatikė, nepažįstanti socijalistų, ir darbų, ji mananti, kad socijalistai griauną tikėjimą; ji sakė: girdžiu kritikuojant kunigus, bet kunigai tai vis tas pats ką ir tikėjimas, ką kunigai sako, ji aklai tikinti. Atsirado publikoj toki, kurie paaiškino, kas yra tie socijalistai ir ką jie iki šiol jau nuveikė. Paaiškinus, moteris plojo rankoms. Labiau apsišvietus, nesirodys socijalistai tokiais baisiais, nes jie kovoja už visų žmonių laisvę.

Prelegentė ragino moteris prisidėti prie vedamos socijalistų kovos su skriaudikais, nes socijalistai neskiria nė vieno, visiems žada suteikti laisvę.

Tas laikas jau artinasi ir bėda tam, kuris panorės užstoti kelią laisvės kovotojams.

A. Žimontas.

Iš So. Bethlehem, Pa.

Musų miestelį atlankė draugas K. Rutkus, centro susin. sekr. L. S. P. A. 31 kuopos L. S. P. A. draugai sutaisė du viešu susirinkimu, geisdami, kad Rutkus jiems ką pakalbėtų. Jis laikė dvi prelekciji: 16 dieną vasario š. m. „Apie išsivistymą žmonijos" ir „Luomos darbininkų judėjimai". Antroj, 16 d. kovo, kalbėjo apie vertę „Rašto švento", „Chronologiją popiežijos", užbaigė, privesdamas 18 d. kovo kaipo atmintį „Prancuzų revoliucijos". Kalba traukėsi veik tris valandas. Pertraukoje kalbos, kaip pirma, teip ir 18 d. kovo, dekliamavo eiles Petronė Masulevičiutė: „Pirmin drauge broli", „Girioje paukščiai liuosai saulekioja". Keturi draugai 42 kuopos L. S. P. A. iš Easton, Pa. dainavo dainas: „Atsimeskim nuo senojo svieto!" „Baudžiava dar nepraėjo", „Mes kovos vaikai", „Sunus socijalistas", „Pasiilgau aš tavęs", „Visi vargo slegiamiejie žmonės susipraskim!" Dainos visiems už vis labiausiai patiko, ką rodė, kad susirinkę ne ėjo iš salės, nors jau buvo po vienuoliktai. Po pirmai prelekcijai drg. K. Rutkus užmanė susirinkusiems paaukauti išleidimui jo spaudinamos knygutės p. v. „Kaip aš tapau milijonieriu?". Jis tvirtino, kad tai busianti agitatyviškiausia knygutė socijalizmo propagandai. Žadėjo kiekvienam prisiųst tikrą skaitlių egz. pas drg. Fr. Masulevičią, 710 5th st. Aukas pakvituos per „Kovą". Rutkaus brošiurėlei surinkta $5.50.

Po antrai prelekcijai užmanė, patsai aukaudamas, paaukauti naudai revoliucijos Lietuvoje, L. S. D. P. kaipo tikriems revoliucijonieriams! Susirinkę sumetė $7.35. Aukas paėmė drg. Fr. Masulevičia ir žadėjo pagarsyt per „Kovą".

Širdingiausiai ištariam ačiu aukautojams, kalbėtojui, jaunai dekliamatarei P. Masiulevičiutei, dainininkams: Kasperavičiui, Pociui, Šeštokui ir Jusaičiui, kurie nepatingėjo atsilankyt, jau antru kartu musų kolionijos lietuvius palinksmyt savo meliodijoms, kurios sujudina ir kiečiausias sirdis.

Socijalisto vaikas.

Iš Hoboken, N. J.

Darbai eina neblogiausiai, ypač prie laivų stovyklų. Alus teipgi nebrangus, kurio išmaukia pusėtinai čianykščiai lietuviai, nors kartais, betuštinant laivus, patinka ir nelaimė. Keli mėnesiai atgal, A. Hinca ir K. Viktorevičius papiovė ant gatvės tulą italijoną. Pereitą kovo mėnesį buvo byla, bet kad teisėjai atrado kaltu ir vėlionį italijoną, tai nusprendė tik A. H. užsimokėt 250 dol. baudos, o K. V. pasmerkė šešiems mėnesiams kalėjiman.

9 d. kovo likosi karo suvažinėtas J. Naujokas. Tas atsitiko antrą valandą nedėlios rytą. Mat su dviem draugais bėgo lenktynėms karo rėlėms, o buta gerai užsitraukusių. Naujokas, pralenkęs savo draugus, užbėgo ant priešai ateinančio karo, kuris ir perėjo per vidurius, užmušdams ant vietos.

Kaip girdėt, karų kompanija siulo jo pačiai už gyvastį vyro 100 dol. santaikos. Viens jos giminaitis, Grabauckas, pavydėdamas, laiko kompanijos pusę. Naujokai neseniai čia pribuvo iš Worcesterio, Mas.

Linksmas.

Iš Waterbury, Con.

Matydamas išnaudojimą čia lietuvių, kurie už mėsą turi mokėti brangiau negu kitose miesto dalyse, kviečiu musų vientančius gintiesi nuo išnaudojimo. Mums juk vis tiek, kas mus išnaudoja — savasis ar svetimas, nuo visų išnaudojimo reikia gintiesi. Geriausiai nuo išnaudojimo gintiesi rengiant kooperatyviškas krautuves, taigi prigulinčias ne vienai ypatai, bet visiems prigulintiems į kooperatiją. Uždėkime todėl čia kooperatyvišką valgomų produktų krautuvę.

Mylintis Dorą.

Iš Montreal, Canada.

Susitvėrė čia jau trįs lietuviškos draugystės, o ketvirta parapija. Pribuvo kunigas Šlamas.

17 d. kovo S. L. A. kuopa parengė mitingą su prakalboms. Žmonių susirinko ne mažai. Pirmiausiai kalbėjo N. Oponavičia apie S. L. A. Skrincka kalbėjo apie mokslą ir jo naudą. V. Maksvytis kalbėjo apie padėjimą darbininkų, bet visai neužsiminė apie darbininkus (taigi, turbut, ne apie darbininkus ir kalbėjo. Rd.), bet gyrė vien kun. Šlamą, nors tas kunigas ne mažai lietuvių nuskriaudė. M. M. kalbėjo apie padėjimą darbininkų, apie revoliuciją. M. M. užmanė paaukaut, kiek kas gali, palaikymui revoliucijos. Bernatavičienė ir Masnickienė perėjo per susirinkusius ir surinko $9.70. Prezidentas užmanė iš tų pinigų paskirti 5 dol. Lietuvių socijalrevoliucijonierių partijai, 3 dol. Lietuvių Valstiečių sanjungai, 1 dol. prieglaudos namui, 70c. Vištaliui.

Toks užmanymas sukėlė nesutikimus: Šv. Kazimiero Dr-stės prezidentas Aleksandravičia suriko, jog revoliucijai nereik duot, geriau už tuos pinigus parsitraukt maldaknygių, tai girdi, bent apsišviesime. Kliubo Vitauto prezidentas vėl šaukė: kam mums šelpti revoliuciją ir sergančius raštininkus. Palikime pinigus sau. Lituks rėkė: nusiųskime „Žvaigždei", kunigams, tai jie sušelps našlaites. Bet prakalbėjus S. L. A. kuopos prezidentui aukautojai sutiko pinigus skirti teip, kaip buvo užmanyta, rėksniams juos paglemžti nepasisekė.

M. M.

Iš Montreal, Canada.

Nr. 12 „Lietuvos" p. Beržas pranešė, buk kun. Šlamas apleido Montrealių. Tas neteisybė. Kaip buvo, teip ir yra jis čia ir varo agitaciją. Iš čia jo nė su lazda ne išvytum. Ir kogi jam reikia? Parapijos komitetas mokslu ne prasikaltęs (tai kodėl parapijonai ne renka prasikaltusių? Rd.) kiek kunigas paprašė algos, tiek jam davė.

M. Aržuolas.

Iš Shenactaty, N. Y.

Draugystė Lietuvos, kuri susiliejo su Šv. Kazimiero Dr-ste, parengė apvaikščiojimą atminimui Lietuvos patrono Šv. Kazimiero. Subatoj sanariai atliko išpažintį. Nedėlioj po pietų prasidėjo prakalbos ir traukėsi iki 6 val. Šv. Kazimiero Dr-stės prez. atidarė susirinkimą ir perdavė savo vietą Julijonui Eidimtui. Tas, ištaręs kelis žodžius, kalbėtoju perstatė kunigą Juozapą Žydanavyčią iš Amsterdamo. Kunigas aiškino vertę dvasiško mokslo, trumpai perbėgo Šv. Kazimiero gyvenimą. Kalbino rengt prakalbas, per jas stengtiesi pasikelti; liepė neklausyti tų, kurie liepia kariaut su brovningais, bet elgtiesi teip kaip japonai, kurie ne su brauningais, bet per mokslą pasikėlė. Draudė skaityti blogus raštus, gailestavo kad lietuviai per daug lanko karčiamas.

Antras kalbėjo Jonas Grinius, iš Brooklyno. Jis ilgoj kalboj aiškino darbininkų vargus, kaip juos išnaudoja kapitalistai; aiškino ir kaip nuo kapitalistų jungo galima išsiliuosuot. Ragino moteris kibti prie mokslo, reikalaut lygių su vyrais tiesų, nes moterys žmonijai daugiau naudos suteiktų negu vyrai.

Pabaigęs kalbą, Grinius užmanė paaukaut revoliucijos naudai. Dvi moterys surinko 19 dol. Pinigus siunčiame „Kovos" redakcijon. Paskiriame juos L. S. D. P. Kunigas Zydanavičia paaukavo 35 dol knygoms, už ką Kliubo sanariai ištaria jam ačiu.

Komitetas.

Iš Baltimorės, Md.

Bėga amžis po amžiui, metai po metų nuo laiko, kada Christus prisakė mylėtis, skelbti mokslą dorybės tarpe nesusipratusių žmonių, paduoti viens kitam brolišką ranką, traukti iš nelaimių klampynės, vesti prie šviesos. Bet nukentėjo žmonių mylijonai, žuvo ant laužo, ant kartuvių ir kitokiais budais buvo kankinami.

Netruksta ir dabar visokių laisvės slogintojų, kurie alina, slėgia mus ir musų tautą politiškai, medegiškai, puldo doriškai ir protiškai. Bet ne tik mes, visos tautos prislėgtos dabartinės valdžios, liaudis turi kesti vargus po valdžia carų ir republikoniškų partijų, surakytos retėžiais žmonių minios. Mažai todėl yra tokių, kurie tamsias minias norėtų ragyti prie apsišvietimo. Visiems reikia eiti dirbtuvėn jieškoti uždarbio prasimaitinimui. Kas reikalauja pagerinimo žmonėms vargingo gyvenimo, tuos šaudo, netikusi valdžia įstatymais kemša į pasmirdusius kalėjimus, kabina ant kartuvių lyginai kaip kumpius mėsinyčioj. Visur teip daroma — Rusijoj ir kitose viešpatystėse. Todėl mums reikia vienytis nuo didžiausio iki mažiausio, nuo rytų iki vakarų, pamesti nesutikimus, nes mes visi nešame kapitalistų ir valdžios jungą, visi vargstame, visi ėsame tie patys, visi galime buti musų organizacijų, S. L. A. ir L. S. P. A. sanariais, visi prieglaudos ir politiškos laisvės jieškojome; iki šiol laimės alaus bačkutėj jieškojome, adealų — degtinės stiklelio dugne ir teip bejieškodami, praradome laisvę, protą, sveikatą ir viską, kuom mus gamta buvo apdovanojus. Dėlto vienykimės visi, kas tik gyvas ėsame, o susivienyją, galėsime didelius darbus nuveikti. Visi bent pirštų galais remkime musų Susivienyjimą Lietuvių Amerikoj. Prisižiurėkime mažoms skruzdėlėms, kurios darbštumu ir vienybe iš mažų šapelių subudavoja sau didelius miestus.

Daugumas korespondentų arba kalbėtojų garsina, buk mus Baltimorėj yra apie 10000! Bet kur jie yra? Kur musų jaunikaičiai, tėvynės ir laisvės mylėtojai? Kur musų seserys lietuvaitės, kur lietuviška jaunuomenė? Argi teip greitai atšalo jų jaunos krutinės? Kodėl nenori vienytis, rištis į kruvą, pažinti savę ir svietą? Kviečiame visus Baltimorėj gyvenančius lietuvius, vyrus, merginas ir moteris vienytis, o susivienyją, numesime jungą kapitalistų, valdžios ir kunigų, sutrupės retėžiai, kalėjimai grius ir kartuvės pranyks! Užtekės mums laisvės žvaigždė.

Užprašome visus lietuvius ir lietuves 7 dieną balandžio, antrą valandą po pietų, į lietuvišką svetainę, 506—510 W. Barre st., Baltimore, Md.

S. L. A., 64 kuopos
Prez., Pranas Bakutis,
Vice-prez., Ant. Trumpiška.

Moterys Chicagietės!

Laikas mums pabusti ir stoti į eiles dirbėjų, parodyti ženklą gyvybės. Reikia žinoti, kad dar daug mums truksta ne atbutinai reikalingų dalykų, ypač gi mokslo ir terpsavinio susipratimo. Dabar supratusios reikalingumą, kibkime prie mokslo, kiek galima. Matome kaip apšviestą žmogų, suprantantį žmoniškumą draugija godoja, o vargšą nieko nesuprantantį, kas nenori, tas stumdo. Taigi merginos ir moterys Chicagietės pabuskim iš to sunkaus miego ir pamislykim, ar mums daugiau niekas neturi rupėti? Pamislykime, kokiu budu galėtume pagerinti savo skurdų buvį, kad nelaimei patikus, nereiktų eiti pas svetimtaučius, su kuriais nė susikalbėti negalime. Turėtų buti gėda laukti, kad kiti už mus rupintus. Mes galim tverti labdaringas draugystes ir suvienytoms spėkoms šį tą veikti. Dar neseniai čia susitvėrė moterių draugystė, kurios mieriu yra — rupintiesi apie musų nandą dabar ir ateityj. Atminkime, kad jeigu galima ką nuveikti, tai tik suvienytoms spėkoms. Kur vienybė, ten galybė! Pažvelkim į vyrus! Jie turi draugysčių su yvairiais mieriais, nuo jų nekartą tenka išgirsti užmetinėjimus, jog moterys nieko neveikia, apsileidžia! Argi tie užmetinėjimai neteisingi ir ar jie ne skaudus? Juk moterys yra dalimi žmonijos ir augintojoms tų pačių vyrų. Išauklėjimui geros ir sveikos draugijos moterims reikia neatbutinai mokslo.

Kaip augščiau minėjau, Chicagoj susitvėrė draugystė vardu: „Apšvieta". Ji laikys 3-čią susirinkimą ateinančią nedėlią, 7 dieną balandžio, 3-čią valandą po pietų, po nr. 869—33-rd Place. Chicagos merginos ir moterys kviečiamos kuo skaitlingiausiai susirinkti.

Pirms. M. Damijonaitienė.

REIKALAI

Susivienyjimo Lietuviu Amerikoje.

Jau gana buvo kalbėta apie kolionijos pirkimą, vienok ir aš norėčiau pranešti guodotiniems sanariams, kaip tas reikalas stovi. Sanariai komisijos nupirkimui kolionijos jau perstatė porą aprinktų vietų, bet su tuom viskas ir pasibaigė. Pasibaigė todėl, kad niekas nepridavė tam klausymui daugiaus gyvumo. Galima aprinkt ir šimtus vietų (kolionijų), bet jei tik jas aprašysim, — paminėsim, tai iš to nieko gero nebus. XXI seime išrinkta komisija iš penkių sanarių, galima sakyti, iki šiol nieko nenuveikė ir kaip rodos, iki busiančiam seimui nenuveiks. Kas tame kaltas, tegul sanariai S. L. A. sprendžia. Didžiausia kliutis yra tame, kad mes negalime susinešti su šiądieniniu pirmsėdžiu. Aš porą laiškų rašiau, nieko neatsakė. XX seimas New Britain, Conn. nusprendė, kad kokia nors komisija, jei norėtų ką veikti, o tas neapsieitų be iškaščių, turi susinešti su prezidentu ir tada tik, santaikiai su juom, gali padaryti kokius iškaščius. Prie apžiurėjimo kolionijos turi pasidaryti iškaščiai, todėl buvo mėginta susižinoti su pirmsėdžiu. Nuo pirmsėdžio negauta nė jokio atsakymo. Ką galima veikti? Nieko. Ponas Lazauskas aprinko farmas net dvi ar tris. Aš rašiau prezidentui padavadyti, kad butų galima, dar nors vienam arba dviem sanariams komisijos, šalyp Lazausko, nuvykti ten ir nuodugniai minėtas kolionijas apžiurėti, o apžiurėjus, gerai aprašyti ir paduoti visuomenei apsvarstyti. Jei visuomenė butų pritarus, butų galima reikalą pradėti. Šiądien visas reikalas kolionijos stovi be jokios tvarkos. Aukų visai nematyt, nes nėra kam prie to paraginti. Jei butų didesnis rupestis iš pusės pirmsėdžio, be abejonės, butų viskas kitaip išrodę. Pats pirmsėdis yra sanariu komisijos, bet prie reikalo kolionijos neprisidėjo ir nė ant kitų sanarių rašytų laiškų nepataikė atsakyti. Tiek tai malonus S. L. A. sanariai, gali šiądien apie stovį kolionijos pasakyti. Apgailėtina, bet ką galima veikti? Matėm pereitame seime, kad lietuviška visuomenė labai geidžia įkurti kolioniją su prieglaudos namu. Tam reikalui daugelis draugysčių ir pavienių ypatų prisiuntė aukas ir ketino ir toliaus remti užmanymą. Ištikro butų keli tukstančiai aukų įplaukę, jei butų gerai tą reikalą pirmininkai vedę.

Ką gi daugiaus norėti? XXI seimas priėmė kun. Žilinsko užmanymą padaryti kelis tukstančius aliuminijaus medalių ir juos pardavinėti po doliarį. Medaliai, kaip užmanytojas pereitam seime raštu nurodė, turėjo buti ženklinanti atminimą pradžios revoliucijinio laiko. Padarimui tokių medalių pasiulė visus kaštus pats užmanytojas kun. Žilinskas uždengti, už ką jam S. L. A. butų turėjęs atlyginti, t. y. nusiųsti 125 medalius. Tą užmanymą reikėjo tuojaus po seimo išpildyti, bet, ant nelaimės, jis ir šiądien guli nejudytas. Jei butų padirbdinti minėti medaliai, be abejonės, šiądien už juos butų surinkta 2 ar 3 tukstančiai doliarių naudai kovojančių už laisvę. Didelė tai butų pagelba musų brangiajai tėvynei, bet per nerangumą viršininkų prasnausta. Padirbdinti medalius nebutų reikėję daugiau laiko, kaip porą sanvaičių, bet šiądien jau baigiasi apvalus metelis, o nieko negirdėti.

Garbus viršininkai, jei nenorit seime but apkaltintais, tai nors šiądien malonėkit tą darbą atlikti. Dar iki seimui visgi bus galima keli šimtai parduoti tų medalių. Pinigai kovojantiems už laisvę labai reikalingi, todėl, jei mes jiems nieko ne prigelbėsim, didžiausią nuodėmę užsitrauksime.

J. Tareila.

Artinasi XXII S. L. A. seimas; gero linkėdami lietuviai, subruzdo savo nuomones garsinti laikrasčiuose. Skaitant, vienų nuomonės išrodo gana geros, kitos gi maž-daug šlubuojančios. Prie progos, pasišnekėkime, neniekinant rašėjų, apie nuomones žmonių išreikštas.

Matome norus padidint posmertinę, padarant kelis skyrius, ir mokėt už 100 doliarių posmertinės 1 doliarį duoklės. Šitokia nuomonė rodosi šluba. Sanariai teip norėdami, kad butų Susivienyjime, ir teip nubalsuodami seimuose delegatai, suteiktų Susivienyjimui džiovą. Susivienyjimas, subujojęs, turėtų vysti, džiuti ir graban eiti. Mažesnės už dabartinę duoklės jau ištikro nereikalaukime. Sveikai surokuokime, kad nė vienas iki myriui nejmokame $150.00, o juos palaikėjai iš kasos gauna. Tokios nuomonės brolių pasirodo truputį šlubuojan-

¶ New York. Sustreikavo čia 3000 siuvėjų. Jie reikalauja ir ant toliau tų pačių kontraktų, bet darbdaviai ant to nesutinka.

¶ New Orleans, La. Ateivių užveizdos komisorius Sargent pripažysta, jog pietiniuose štetuose reikalingi laukų darbininkai. Bet kol laukų darbininkams ten moka vos 1 dol. už dienos darbą, negalima ten ateivių siųsti, kadangi šiauriniuose štetuose už tą patį darbą jie gauna dusyk daugiau.

¶ St. Louis, Mo. Sustreikavo čia 850 alaus leidyklų darbininkų. Jie reikalauja didesnių algų. Leidyklų savininkai nutarė pasiulyti po 1 dol. sanvaitėj daugiau, bet darbininkai ne laukė naujo pasiulymo.

¶ San Francisco, Cal. 6000 darbininkų Iron Trades Council organizacijos nutarė streikuoti. Jie reikalauja 8 valandų darbo dienos.

¶ Boston, Mas. Čianykščiai siuvėjai, išviso 2100 žmonių, buvo, iškovojimui unijos tiesų, pakėlę streiką. Iš jų 1400 sugrįžo jau ant naujų išlygų darban.

¶ Bridgeport, Ohio. Kastynės Tipla Moores Run Coal Co. sudegė ir per tai 600 angliakasių atsirado be darbo.

¶ Detroit, Mich. Darbai eina čia ne blogiausiai: darbininkai uždirba nuo $1.50 iki $3.00 vienoj dienoj.

¶ Lorain, O. Sustreikavo čia paskutiniai laivų dirbtuvių darbininkai, kadangi dirbtuvių savininkai pradėjo iš kitur gabenti streikų laužytojus.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

24 d. kovo atsibuvo 5 iš eilės „Aušros" Dr-stės prelekcija. Šitą prelekciją skaitė moteris p. K. A. G. „Apie pavergimą moterų. Klausytojų buvo nemažiau kaip ant pirmutinių, tik dabar buvo truputį daugiau moterų, negu ant pirmutinių. Prelegentė nurodinėjo tas silpnas puses moterų, kurių dėl tapo pavergtos; mat moteriškė daug jautresnė negu vyras, dalykus daug greičiau atjaučia, supranta negu vyras, todėl prie gerų kaip ir prie blogų dalykų greičiau prisiverčia, bet negalima pasakyti, kad moteriškė žemiau stovėtų protiškai už vyrą. Moteris iki šiol buvo: motina, šeimyninke ir auklėtoja. Kitur jai nebuvo daleista niekur kišties. Vyrų daugumas apie moteriškę atsilieptdavo sekančiai: silpnam kune, silpnas protas: jie manė, kad moteris, dėl jų fiziško silpnumo ir proto silpnesnio. Bet tirinėjant dalyką giliau, persitikrinta, kad ant fiziškų spėkų negalima remtis. Juk daugumas raštininkų, nors fiziškai silpni, veikia daugiau negu fiziškai sveiki nors ir vienodo mokslo. Manymas: silpnam kune silpnas protas yra klaidus, to pamatu sprendimui imti negalima.

Toliau aiškino, kad moterįs neseniai pasiekė augštesnius mokslus, o jau su vyrais eina lenktyn, t. y. ne žemiau stovi už vyrus, antai P.M. Currie-Sklodowska, kuri, drauge su savo vyru, surado radiumą, dabar yra profesore Paryžiaus universitete.

Amerikos moterįs, negalėdamos kęst visokių prispaudimų, pradėjo tvert draugystes ir galų-gale sušankė seimą, bet vyrai norėjo užbėgt už akių, bet Miss M. Antony stojo ant estrados ir nurodė silpnas puses moterų; jos nurodymai sukėlė moterų supratimą ir jos pradėjo įgauti šiokias-tokias tiesas. Dabar antai Colorados valstijoj moterįs įgavo lygias tiesas balsavime, ten ir darbininkiška partija, socijalistų partija, milžiniškai auga: pirma gaudavo 4000 balsų, o dabar, moterims balsuojant, gauna 20000 balsų. Taigi aišku, kad moteris visada greičiau atjaučia. Priminė, kad seniau, moterys ir vyrai bažnyčiose suėję: vyras dėkavojo Dievui, kad jį sutvėrė ne motere, o moteris, kad jai daleido gimdyt. Nevalia moteriškei buvo eiti arti altoriaus. Tas paprotys liko iki šiai dienai katalikų tikėjime: moteriškei po gimdymui nevalia pačiai įeiti bažnyčion, bet turi buti už durų, kol kunigas ne įveda.

Užmeta mums, sakė prelegentė, kad moterys aklos fanatikės. Iš dalies tiesa, bet kas liko moterei daugiau apart namų, vaikų ir bažnyčios? Tiki teip, kaip dvasiški vadovai joms pasakoja, negalėdamos daugiau suprasti, nes truksta apšvietimo. Mažas kritikavimas dvasiško vadovo darbų neišlavintai moteriškei išrodydavo ardymu tikėjimo. Dvasiški gi vadovai, matydami tą silpnumą moteries, stengdavosi visokiais budais tą nuomonę palaikyti. Bet dabar jau kitaip: nebesiduoda nekaltos avelės teip lengvai vilną kirpti, daugumas pamatė, kad gązdinimas yra tik tuščia fraza. Dabar ir dvasiškija taikosi, kaip gali, prie žmonių: čia Amerikoj daleidžiama tas, kas Lietuvoj draudžiama po „smertelnu grieku". Daugumas dvasiškų vadovų sako: ką su kvailiais darysi! Jeigu jie neturėtų tikėjimo ir galvas viens kitam nusisukinėtų. Bet teip manydami, kunigai klysta: jeigu jie norėtų tikinčiai žmonijai ką nors gero duoti, galėtų, bet apie naudingą nesirupina ir jie nori žmonis išnaudoti, todėl stengiasi juos laikyti, kaip galint, tamsybėj.

Priminus apie tikėjimą, atsirado moteris publikoj, kuri panorėjo dasižinoti daugiau apie socijalistus, nes ji ėsanti akla fanatikė, nepažįstanti socijalistų, ir darbų, ji mananti, kad socijalistai griauną tikėjimą; ji sakė: girdžiu kritikuojant kunigus, bet kunigai tai vis tas pats ką ir tikėjimas, ką kunigai sako, ji aklai tikinti. Atsirado publikoj toki, kurie paaiškino, kas yra tie socijalistai ir ką jie iki šiol jau nuveikė. Paaiškinus, moteris plojo rankoms. Labiau apsišvietus, nesirodys socijalistai tokiais baisiais, nes jie kovoja už visų žmonių laisvę.

Prelegentė ragino moteris prisidėti prie vedamos socijalistų kovos su skriaudikais, nes socijalistai neskiria nė vieno, visiems žada suteikti laisvę.

Tas laikas jau artinasi ir bėda tam, kuris panorės užstoti kelią laisvės kovotojams.

A. Žimontas.

Iš So. Bethlehem, Pa.

Musų miestelį atlankė draugas K. Rutkus, centro susin. sekr. L. S. P. A. 31 kuopos L. S. P. A. draugai sutaisė du viešu susirinkimu, geisdami, kad Rutkus jiems ką pakalbėtų. Jis laikė dvi prelekciji: 16 dieną vasario š. m. „Apie išsivistymą žmonijos" ir „Luomos darbiniukų judėjimai". Antroj, 16 d. kovo, kalbėjo apie vertę „Rašto švento", „Chronologiją popiežijos", užbaigė, privesdamas 18 d. kovo kai po atmintį „Prancuzų revoliucijos". Kalba traukėsi veik tris valandas. Pertraukoje kalbos, kaip pirma, teip ir 18 d. kovo, dekliamavo eiles Petronė Masulevičiutė: „Pirmin drauge broli", „Girioje paukščiai liuosai sau lekioja". Keturi draugai 42 kuopos L. S. P. A. iš Easton, Pa. dainavo dainas: „Atsimeskim nuo senojo svieto!" „Baudžiava dar nepraėjo", „Mes kovos vaikai", „Sunus socijalistas", „Pasiilgau aš tavęs", „Visi vargo slegiamieji žmonės susipraskim!" Dainos visiems už vis labiausiai patiko, ką rodė, kad susirinkę ne ėjo iš salės, nors jau buvo po vienuoliktai. Po pirmai prelekcijai drg. K. Rutkus užmanė susirinkusiems paaukauti išleidimui jo spaudinamos knygutės p. v. „Kaip aš tapau milijonieriu?". Jis tvirtino, kad tai busianti agitatyviškiausia knygutė socijalizmo propagandai. Žadėjo kiekvienam prisiųst tikrą skaitlių egz. pas drg. Fr. Masulevičią, 710 5th st. Aukas pakvituos per „Kovą". Rutkaus brošiurėlei surinkta $5.50.

Po antrai prelekcijai užmanė, patsai aukaudamas, paaukauti naudai revoliucijos Lietuvoje, L. S. D. P. kaipo tikriems revoliucijonieriams! Susirinkę sumetė $7.35. Aukas paėmė drg. Fr. Masulevičia ir žadėjo pagarsyt per „Kovą".

Širdingiausiai ištariam ačiu aukautojams, kalbėtojui, jaunai dekliamatarei P. Masiulevičiutei, dainininkams: Kasperavičiui, Pociui, Šeštokui ir Jusaičiui, kurie nepatingėjo atsilankyt, jau antru kartu musų kolionijos lietuvius palinksmyt savo meliodijoms, kurios sujudina ir kiečiausias sirdis.

Socijalisto vaikas.

Iš Hoboken, N. J.

Darbai eina neblogiausiai, ypač prie laivų stovyklų. Alus teipgi nebrangus, kurio išmaukia pusėtinai čianykščiai lietuviai, nors kartais, betuštinant laivus, patinka ir nelaimė. Keli mėnesiai atgal, A. Hinca ir K. Viktorevičius papiovė ant gatvės tulą italijoną. Pereitą kovo mėnesį buvo byla, bet kad teisėjai atrado kaltu ir vėlionį italijoną, tai nusprendė tik A. H. užsimokėt 250 dol. baudos, o K. V. pasmerkė šešiems mėnesiams kalėjiman.

9 d. kovo likosi karo suvažinėtas J. Naujokas. Tas atsitiko antrą valandą nedėlios rytą. Mat su dviem draugais bėgo lenktynėms karo rėlėms, o buta gerai užsitraukusių. Naujokas, pralenkęs savo draugus, užbėgo ant priešai ateinančio karo, kuris ir perėjo per vidurius, užmušdams ant vietos.

Kaip girdėt, karų kompanija siulo jo pačiai už gyvastį vyro 100 dol. santaikos. Viens jos giminaitis, Grabauckas, pavydėdamas, laiko kompanijos pusę. Naujokai neseniai čia pribuvo iš Worcesterio, Mas.

Linksmas.

Iš Waterbury, Con.

Matydamas išnaudojimą čia lietuvių, kurie už mėsą turi mokėti brangiau negu kitose miesto dalyse, kviečiu musų vientančius gintiesi nuo išnaudojimo. Mums juk vis tiek, kas mus išnaudoja — savasis ar svetimas, nuo visų išnaudojimo reikia gintiesi. Geriausiai nuo išnaudojimo gintiesi rengiant kooperatyviškas krautuves, taigi prigulinčias ne vienai ypatai, bet visiems prigulintiems į kooperatiją. Uždėkime todėl čia kooperatyvišką valgomų produktų krautuvę.

Mylintis Dorą.

Iš Montreal, Canada.

Susitvėrė čia jau trįs lietuviškos draugystės, o ketvirta parapija. Pribuvo kunigas Šlamas.

17 d. kovo S. L. A. kuopa parengė mitingą su prakalboms. Žmonių susirinko ne mažai. Pirmiausiai kalbėjo N. Oponavičia apie S. L. A. Skrincka kalbėjo apie mokslą ir jo naudą. V. Maksvytis kalbėjo apie padėjimą darbininkų, bet visai neužsiminė apie darbininkus (taigi, turbut, ne apie darbininkus ir kalbėjo. Rd.), bet gyrė vien kun. Šlamą, nors tas kunigas ne mažai lietuvių nuškriaudė. M. M. kalbėjo apie padėjimą darbininkų, apie revoliuciją. M. M. užmanė paaukaut, kiek kas gali, palaikymui revoliucijos. Bernatavičienė ir Masnickienė perėjo per susirinkusius ir surinko $9.70. Prezidentas užmanė iš tų pinigų paskirti 5 dol. Lietuvių socijalrevoliucijonierių partijai, 3 dol. Lietuvių Valstiečių sanjungai, 1 dol. prieglaudos namui, 70c. Vištaliui.

Toks užmanymas sukėlė nesutikimus: Šv. Kazimiero Dr-stės prezidentas Aleksandravičia suriko, jog revoliucijai nereik duot, geriau už tuos pinigus parsitraukt maldaknygių, taf girdi, bent apsišviesime. Kliubo Vitauto prezidentas vėl šaukė: kam mums šelpti revoliuciją ir sergančius raštininkus. Palikime pinigus sau. Lituks rėkė: nusiųskime „Žvaigždei", karžiams, tai jie sušelps nušlaites. Bet prakalbėjus S. L. A. kuopos prezidentui aukautojai sutiko pinigus skirti teip, kaip buvo užmanyta, rėksniams juos paglemžti nepasisekė.

M. M.

Iš Montreal, Canada.

Nr. 12 „Lietuvos" p. Beržas pranešė, buk kun. Šlamas apleido Montrealių. Tas neteisybė. Kaip buvo, teip ir yra jis čia ir varo agitaciją. Iš čia jo nė su lazda ne išvytum. Ir kogi jam reikia? Parapijos komitetas mokslu ne prasikaltęs (tai kodėl parapijonai ne renka prasikaltusių? Rd.) kiek kunigas paprašė algos, tiek jam davė.

M. Aržuolas.

Iš Shenactaty, N. Y.

Draugystė Lietuvos, kuri susiliejo su Šv. Kazimiero Dr-ste, parengė apvaikščiojimą atminimui Lietuvos patrono Šv. Kazimiero. Subatoj sanariai atliko išpažintį. Nedėlioj po pietų prasidėjo prakalbos ir traukėsi iki 6 val. Šv. Kazimiero Dr-stės prez. atidarė susirinkimą ir perdavė savo vietą Julijonui Eidimtui. Tas, ištaręs kelis žodžius, kalbėtoju perstatė kunigą Juozapą Žydanavyčią iš Amsterdamo. Kunigas aiškino vertę dvasiško mokslo, trumpai perbėgo Šv. Kazimiero gyvenimą. Kalbino rengt prakalbas, per jas stengtiesi pasikelti; liepė neklausyti tų, kurie liepia kariaut su brovningais, bet elgtiesi teip kaip japonai, kurie ne su brauningais, bet per mokslą pasikėlė. Draudė skaityti blogus raštus, gailestavo kad lietuviai per daug lanko karčiamas.

Antras kalbėjo Jonas Grinius, iš Brooklyno. Jis ilgoj kalboj aiškino darbininkų vargus, kaip juos išnaudoja kapitalistai; aiškino ir kaip nuo kapitalistų jungo galima išsiliuosuot. Ragino moteris kibti prie mokslo, reikalaut lygių su vyrais tiesų, nes moterys žmonijai daugiau naudos suteiktų negu vyrai.

Pabaigęs kalbą, Grinius užmanė paaukaut revoliucijos naudai. Dvi moterys surinko 19 dol. Pinigus siunčiame „Kovos" redakcijon. Paskiriame juos L. S. D. P. Kunigas Zydanavičia paaukavo 35 dol knygoms, už ką Kliubo sanariai ištaria jam ačiu. Komitetas.

Iš Baltimorės, Md.

Bėga amžis po amžiui, metai po metų nuo laiko, kada Christus prisakė mylėtis, skelbti mokslą dorybės tarpe nesusipratusių žmonių, paduoti viens kitam brolišką ranką, traukti iš nelaimių klampynės, vesti prie šviesos. Bet nukentėjo žmonių mylijonai, žuvo ant laužo, ant kartuvių ir kitokiais budais buvo kankinami.

Netruksta ir dabar visokių laisvės slogintojų, kurie alina, slėgia mus ir musų tautą politiškai, medegiškai, puldo doriškai ir protiškai. Bet ne tik mes, visos tautos prislėgtos dabartinės valdžios, liaudis turi kesti vargus po valdžia carų ir republikoniškų partijų, surakytos retėžiais žmonių minios. Mažai todėl yra tokių, kurie tamsias minias norėtų ragyti prie apsišvietimo. Visiems reikia eiti dirbtuvėn jieškoti uždarbio prasimaitinimui. Kas reikalauja pagerinimo žmonėms vargingo gyvenimo, tuos šaudo, netikusi valdžia įstatymais kemša į pasmirdusius kalėjimus, kabina ant kartuvių lyginai kaip kumpius mėsinyčioj. Visur teip daroma — Rusijoj ir kitose viešpatystėse. Todėl mums reikia vienytis nuo didžiausio iki mažiausio, nuo rytų iki vakarų, pamesti nesutikimus, nes mes visi nešame kapitalistų ir valdžios jungą, visi vargstame, visi esame tie patys, visi galime buti musų organizacijų, S. L. A. ir L. S. P. A. sanariais, visi prieglaudos ir politiškos laisvės jieškojome; iki šiol laimės alaus bačkutėj jieškojome, adealų — degtinės stiklelio dugne ir teip bejieškodami, praradome laisvę, protą, sveikatą ir viską, kuom mus gamta buvo apdovanojus. Dėlto vienykimės visi, kas tik gyvas esame, o susivienyją, galėsime didelius darbus nuveikti. Visi bent pirštų galais remkime musų Susivienyjimą Lietuvių Amerikoj. Prisižiurėkime mažoms skruzdėlėms, kurios darbštumu ir vienybe iš mažų šapelių subudavoja sau didelius miestus.

Daugumas korespondentų arba kalbėtojų garsina, buk mus Baltimorėj yra apie 10000! Bet kur jie yra? Kur musų jaunikaičiai, tėvynės ir laisvės mylėtojai? Kur musų seserys lietuvaitės, kur lietuviška jaunuomenė? Argi teip greitai atšalo jų jaunos krutinės? Kodėl nenori vienytis, rištis į kruvą, pažinti savę ir svietą? Kviečiame visus Baltimorėj gyvenančius lietuvius, vyrus, merginas ir moteris vienytis, o susivienyją, numesime jungą kapitalistų, valdžios ir kunigų, sutrupės retėžiai, kalėjimai grius ir kartuvės pranyks! Užtekės mums laisvės žvaigždė.

Užprašome visus lietuvius ir lietuves 7 dieną balandžio, antrą valandą po pietų, į lietuvišką svetainę, 506—510 W. Barre st., Baltimore, Md. S. L. A. 64 kuopos

Prez., Pranas Bakutis,
Vice-prez., Ant. Trumpiška.

Moterys Chicagietės!

Laikas mums pabusti ir stoti į eiles dirbėjų, parodyti ženklą gyvybės. Reikia žinoti, kad dar daug mums truksta ne atbutinai reikalingų dalykų, ypač gi mokslo ir terpsavinio susipratimo. Dabar supratusios reikalingumą, kibkime prie mokslo, kiek galima. Matome kaip apšviestą žmogų, suprantantį žmoniškumą draugija godoja, o vargšą nieko nesuprantantį, kas nenori, tas stumdo. Taigi merginos ir moterys Chicagietės pabuskim iš to sunkaus miego ir pamislykim, ar mums daugiau niekas neturi rupėti? Pamislykime, kokiu budu galėtume pagerinti savo skurdų buvį, kad nelaimei patikus, nereiktų eiti pas svetimtaučius, su kuriais nė susikalbėti negalime. Turėtų buti gėda laukti, kad kiti už mus rupintus. Mes galim tverti labdaringas draugystes ir suvienytoms spėkoms šį tą veikti. Dar neseniai čia susitvėrė moterių draugystė, kurios mieriu yra — rupintiesi apie musų naudą dabar ir ateityj. Atminkime, kad jeigu galima ką nuveikti, tai tik suvienytoms spėkoms. Kur vienybė, ten galybė! Pažvelkim į vyrus! Jie turi draugysčių su yvairiais mieriais, nuo jų nekartą tenka išgirsti užmetinėjimus, jog moterys nieko neveikia, apsileidžia! Argi tie užmetinėjimai neteisingi ir ar jie ne skaudus? Juk moterys yra dalimi žmonijos ir augintojoms tų pačių vyrų. Išauklėjimui geros ir sveikos draugijos moterims reikia neatbutinai mokslo.

Kaip augščiau minėjau, Chicagoj susitvėrė draugystė vardu: „Apšvieta". Ji laikys 3-čią susirinkimą ateinančią nedėlią, 7 dieną balandžio, 3-čią valandą po pietų, po nr. 869—33-rd Place. Chicagos merginos ir moterys kviečiamos kuo skaitlingiausiai susirinkti.

Pirms. M. Damijonaitienė.

REIKALAI

Susivienyjimo Lietuviu Amerikoje.

Jau gana buvo kalbėta apie kolionijos pirkimą, vienok ir aš norėčiau pranešti guodotiniems sanariams, kaip tas reikalas stovi. Sanariai komisijos nupirkimui kolionijos jau perstatė porą aprinktų vietų, bet su tuom viskas ir pasibaigė. Pasibaigė todėl, kad niekas nepridavė tam klausymui daugiaus gyvumo. Galima aprinkt ir šimtus vietų (kolionijų), bet jei tik jas aprašysim, — paminėsim, tai iš to nieko gero nebus. XXI seime išrinkta komisija iš penkių sanarių, galima sakyti, iki šiol nieko nenuveikė ir kaip rodos, iki busiančiam seimui nenuveiks. Kas tame kaltas, tegul sanariai S. L. A. sprendžia. Didžiausia kliutis yra tame, kad mes negalime susinešti su šiądieniniu pirmsėdžiu. Aš porą laiškų rašiau, nieko neatsakė. XX seimas New Britain, Conn. nusprendė, kad kokia nors komisija, jei norėtų ką veikti, o tas neapsieitų be iškaščių, turi susinešti su prezidentu ir tada tik, santaikiai su juom, gali padaryti kokius iškaščius. Prie apžiurėjimo kolionijos turi pasidaryti iškaščiai, todėl buvo mėginta susižinoti su pirmsėdžiu. Nuo pirmsėdžio negauta nė jokio atsakymo. Ką galima veikti? Nieko. Ponas Lazauskas aprinko farmas net dvi ar tris. Aš rašiau prezidentui padavadyti, kad butų galima, dar nors vienam arba dviem sanariams komisijos, šalyp Lazausko, nuvykti ten ir nuodugniai minėtas kolionijas apžiurėti, o apžiurėjus, gerai aprašyti ir paduoti visuomenei apsvarstyti. Jei visuomenė butų pritarus, butų galima reikalą pradėti. Šiądien visas reikalas kolionijos stovi be jokios tvarkos. Aukų visai nematyt, nes nėra kam prie to paraginti. Jei butų didesnis rupestis iš pusės pirmsėdžio, be abejonės, butų viskas kitaip išrodę. Pats pirmsėdis yra sanariu komisijos, bet prie reikalo kolionijos neprisidėjo ir nė ant kitų sanarių rašytų laiškų nepataikė atsakyti. Tiek tai malonus S. L. A. sanariai, gali šiądien apie stovį kolionijos pasakyti. Apgailėtina, bet ką galima veikti? Matėm pereitame seime, kad lietuviška visuomenė labai geidžia įkurti koloniją su prieglaudos namu. Tam reikalui daugelis draugysčių ir pavienių ypatų prisiuntė aukas ir ketino ir toliaus remti užmanymą. Ištikro butų keli tukstančiai aukų įplaukę, jei butų gerai tą reikalą pirmininkai vedę.

Ką gi daugiaus norėti? XXI seimas priėmė kun. Žilinsko užmanymą padaryti kelis tukstančius aliuminijaus medalių ir juos pardavinėti po doliarį. Medaliai, kaip užmanytojas pereitam seime raštu nurodė, turėjo buti ženklinanti atminimą pradžios revoliucijinio laiko. Padarimui tokių medalių pasiulė visus kaštus pats užmanytojas kun. Žilinskas uždengti, už ką jam S. L. A. butų turėjęs atlyginti, t. y. nusiųsti 125 medalius. Tą užmanymą reikėjo tuojaus po seimo išpildyti, bet, ant nelaimės, jis ir šiądien guli nejudytas. Jei butų padirbdinti minėti medaliai, be abejonės, šiądien už juos butų surinkta 2 ar 3 tukstančiai doliarių naudai kovojančių už laisvę. Didelė tai butų pagelba musų brangiajai tėvynei, bet per nerangumą viršininkų prasnausta. Padirbdinti medalius nebutų reikėję daugiau laiko, kaip porą sanvaičių, bet šiądien jau baigiasi apvalus metėlis, o nieko negirdėti.

Garbus viršininkai, jei nenorit seime but apkaltintais, tai nors šiądien malonėkit tą darbą atlikti. Dar iki seimui visgi bus galima keli šimtai parduoti tų medalių. Pinigai kovojantiems už laisvę labai reikalingi, todėl, jei mes jiems nieko ne prigelbėsim, didžiausią nuodėmę užsitrauksime.

J. Tareila.

Artinasi XXII S. L. A. seimas; gero linkėdami lietuviai, subruzdo savo nuomones garsinti laikrasčiuose. Skaitant, vienų nuomonės išrodo gana geros, kitos gi maž-daug šlubuojančios. Prie progos, pasišnekėkime, neniekinant rašėjų, apie nuomones žmonių išreikštas.

Matome norus padidint posmertinę, padarant kelis skyrius, ir mokėt už 100 doliarių posmertinės 1 doliarį duoklės. Šitokia nuomonė rodosi šluba. Sanariai teip norėdami, kad butų Susivienyjime, ir teip nubalsuodami seimuose delegatai, suteiktų Susivienyjimui džiovą. Susivienyjimas, subujojęs, turėtų vysti, džiuti ir graban eiti. Mažesnės už dabartinę duoklės jau ištikro nereikalaukime. Sveikai surokuokime, kad nė vienas iki myriui neįmokame $150.00, o juos palaikėjai iš kasos gauna. Tokios nuomonės brolių pasirodo truputį šlubuojan-

šioms, nes gal mislyjama, kad prisniega į kasą iš dangaus pinigų, tik juos reikia suvalyti. Bet ne teip iš tikro yra.

Centrališką sekretorių užmananti rinkti ne vieniems metams, bet keliems, gana sveikai protauja. Mes suprantame, kad panorėjęs buti sekretoriu, tapęs išrinktu, turi darbą savo pamesti į šalį nors geriausią; pasekretoravęs vieną metą, jau viską nuodugniai permanęs, seimo tampa atmestas ir neturi nė sekretoriavimo, nė ano gerojo darbo. Kas kitas buvo sekretoriauti prie 1000 sanarių, o kas kitas dabar prie 7000 su viršum sanarių; dabar pabrike sekretorius neturi laiko dirbti.

Alga centranliškam sekretoriui mokasi dabar kas 3 mėnesiai; tas negerai. Daleiskim: išrinksime sekretorių turinti menkai pinigų, tiktai dviem nedėliom; ką turi daryti po dviejų nedėlių? Musų sekretorius turi, nusiėmęs kepurę, pabučiuoti dėduliui ranką, ir prašyti paskolint maistui, nes dirbdamas, užmokestį gaus tik po 3 mėnesių. Taigi algas mokėti išpultų kas mėnuo.

Užmanymas laikraščiuose, kad S. L. A. turėtų savo organą, kaip buvo pirmiaus, išsižiuri gana sveikas.

Mes nuo dabartinių musų organų ir jų išleistojų negalime norėti, kad talpintų visus musų reikalus lipstančius Susivienyjimo, nes tankiai musų reikalai gali nesutikti su pažiuroms išdavėjo ar redaktoriaus; o antra, juk už tokį talpinimą musų reikalų negauna užmokesties ir daugumą prenumeratorių Susivienyjimas visai neapeina. Taigi S. L. A., turėdamas savo, tiktai jo reikalams išleidžiamą organą, ne butų apsunkinimu laikraščių, kožnas sanarys, gaudamas organą mėnesinį ar tai nedėlinį, matytų S.L.A. reikalus plačiau.

Prie dabartinio bėgio musų Susivienyjimo reikalų, beveik pusė sanarių nežino kada jų kuopose atsibuna mitingai, organe „Lietuvoje", nors buna susirinkimo diena garsinama, bet kad ne visi organą prenumeruoja ir skaito, tai ir dienos susirinkimo negali žinoti.

Organas, priklausantis vien Susivienyjimui geriau gali agituoti, geresniu gali but apsigynimu nuo užpuolų, platesnius gali duot pranešimus apie stovį Susivienyjimo reikalų, platesnius gali talpinti pranešimus apie rengiamąją kolioniją ir tt.

Jeigu pirm XVI seimo galėjo užlaikyti organą tik 1600 sanarių, tai dabar daug lengviau su 7000 sanarių.

Kaštai anuometinio organo, teisybė, buvo nedideli, nes prie mėnesinės „Tėvynės" daug prisidėjo kunigas Žilinskas, redaguodamas per ketverius metus už dyką. Kaštai mat buvo nedideli, užteko vieno zecerio. Išleidžiant organą didesnį kaip kad buvo „Tėvynė", daugiaus kaštuotų, nes reiktų jau zecerių dviejų.

Dabartinės vien Atskaitos juk toli negali visus S. L. A. reikalus užganėdinti. Taigi organas išsižiuri reikalingu. Jeigu prisieitų sudėti pinigai, kaip dėjome organui prieš 16 seimą, tai, rodosi, užtektų po 25c., o ne po 50c. Rymiškas Susivienyjimas ir dabar moka po 50c.

Paprastai seimai atsibuva dabar kasmetai. Ar ne per tankiai? Kaštai jų buva ne mažai, o ne tiek ten buva kas gana svarbaus, o delegatai po kelias dešimtis dol. palikti turi. Kaszin, ar neužtektų seimuoti kas du arba trys metai kartą, ir tuomet rinktusi vyresnybė. Kas metai važinėjant delegatams į seimus, pasinaudoja svetimi musų kuopų sudėtais pinigais, o seimuose tik seni reikalai patikrininami. Teisybė, dabar kolionijos steigimas turės nemenkai gvildenimų, bet ir tą galima butų pavesti vien komisijos saužinei, o galutinai vienkart ir centrališkai vyresnybei.

Delegatų siuntimą turi rašėjai išpeikia, sakydami, kad į tuos pasiuntinius tankiai papuola ne žmonės darbo, bet biznieriai, kurie daugiau turi laiko ir važiuoja pasivažinėti. Tame yra dalis teisybės: biznierius, turėdamas savo ypatiškus biznio reikalus sviete, pasinaudoja proga, ir pasisiulydamas kuopoms seiman važiuoti tik už tikietą, atlieka seimą kartais jo pabaigos nelaukdamas; bet teip daro ne visi. Reiktų nesiųst seiman to, kuris patsai siulosi tik už tikietą. Yra biznierių, ištikro prasilavinusių daugiaus už darbo žmogelį; pasidirbėję tautos labui ir seimuose reikalingi ir naudingi.

Jeigu be pasisiulymo žmonės renka, tai gali išrinkti gerus biznierius arba paprastus darbininkus.

Broliai! dabar pasišnekėkime, ko mums reikia, ką turime pataisymui, ar naujo, paduokim į laikraščius, ir išsirinkę kas reikalinga, suteiksime seimui savo nuomones, iš kurių delegatai darys nutarimus.

Ex. centr. sekretorius,
T. Astramskas.

Besiartinant XXII seimui.

Susivienyjimo Liet. Am. seimas Clevelande, Ohio, artinas, turime vos 8 sanvaites. Neilgas tai laikas. Kam rupi reikalai Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj, pakėlimas musų tautos ir brolių apšvietimas, ne atbutinai turėtume ruoštis. Turėtume išrast budą pakėlimo musų brolių supratimo, patraukti juos prie meilės ir vienybės, nes vienybėj galėtume daugiaus nuveikti labui visų. Susivienyję, daugiaus galėtume sušelpti kovojančių už tiesas ir laisvę, padėtume jiems išliuosuoti musų tėvynę Lietuvą iš po jungo tironiškų despotų. Su geru noru, vienybe daug galėtume nuveikti ir pagerinimui musų vargingo šiądininio buvio ir čia Amerikoj. Kol pas mus nėra supratimo, negalima pradėti kokį nors svarbų darbą. Pirma reikia mokslo ir vienybės (gal per ilgai su darbu reiktų laukti. Darbas visur taikosi prie laipsnio apšvietimo. Dirbt ir dabar galima. Red.). Per mokslą tiktai teįgysime supratimą musų reikalų, atrasime ginklą prašalinimui musų nesusipratimų, vargų šaltinio. Susipratę, mokėsime išvengti tuščių vaidų, kurie, matomai, kenkia mums; pašvęsime laiką svarbiems gyvenimo ir tautos reikalams.

Balandžio mėnesyj prasidės kuopų susirinkimai paskutinio bertainio prieš seimą, kuopos rinks pasiuntinius, svarstys įnešimus XXII seimui. Dėlto privalo sanariai kuopų stengtis susirinkti. Susivienyjimo reikalai tai ne vieno tavo ar mano, bet musų visų, tai privalome visi ir rupintis. Kuopos savo įnešimus turi kuo plačiausiai apsvarstyti, ne misiyti, kad seimas viską padarys. Geriaus ant vietos apsvarstyt, ir pasiuntiniai nuvažiavę seiman, žinos ko turi laikytis, ir pats seimas butų daug svarbesniu ir naudingesniu. Kuopos turėtų labiausiai atkreipti atidą į darbininkų reikalus. Ar ne galėtume mes sueiti į didesnę vienybę, sutverti didesnį ryšį, kaip padarė kitos tautos suprantančios svarbumą vienybės; rodos tą atsiekt nebutų teip sunku, reikia tik gero noro. Galėtume suvienyti visas musų tautiškas draugystes, išsimėtusias po visus kraštus Amerikos, į vieną didelę tautišką pagelbinę draugystę, arba įkurt skyrių pašelpos ligoje prie Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj. Anot K. P. Šimkonio, tokia draugystė atseitų mums daug pigiaus ir butų naudingesne už dabartines, į ją galėtų prigulėti visi lietuviai ir lietuvaites be skirtumo pažvalgų ir tikėjimo. Iš tikro tokia draugystė atneštų daugiaus naudos lietuviams, pakeltų musų tautos vardą labiau negu padidinimas posmertinės iki 500 doliarių. Man rodos, žmones dedanti svarbą ant savo kailio brangumo po mirčiai, niekina savo protą. Kaip žinome, XXI seimas Chicagoje nutarė įsteigti tautišką kolioniją su prieglaudos namu. Apie tai, rodos, reikėtų pasirupinti visiems sanariams ir kuopoms, išrasti įrankį, kad XXII seimas neatbutinai pradėtų darbą minėtos įstaigos įkunijimo.

Išleidimą savo organo, rodos, galėtume dar atidėti, geriaus užbaigti seniaus pradėtą darbą, tą pabaigę, galėtume pradėti naujus. Su įsteigimu organo, rodosi, neturėtume karščiuotis, prievarta, kaip užmano p. Jokubynas, neišeitų ant naudos musų Susivienyjimui L. A. Pirm dėjimo ant sanarių priverstinų mokesčių, reikia apmislyti gyvenimo sanlygas, patirti sanarių nuomones, ar jie sutiktų priimti ant savęs tuos priverstinus mokesčius. Jeigu Susivienyjimas išleistų savo organą, paveizdan, kaip „Lietuva" ar „Vienybė", tai nieko naujo nenuveiktų, lėšų atseitų nemažai. Neužtenka juk vieno kapitalo, reikia gerų sandarbininkų. Sanvaitinių laikraščių turim pakaktinai, nereikia trokšti jų daugiau; mes turim stengtis įkurt dienraštį. Nėra abejonės, kad Susivienyjimas Lietuvių Am. galės įkurt (bet dienraščiui reikės ne vieno redaktoriaus, bet daugiau gerų sandarbininkų. Red.) savo locną dienraštį. Musų Susivienyjimas galėtų gal gauti ir iš dabartinių laikraščių už organą sanariams už pigesnę prekę. Apie tai XXII seimas turėtų pasirupinti. Suprantama, turėtume pasidarbuoti, patraukti sanarius prie skaitymo.

Visi mato, kad atsiranda daugelis tai šiokių tai tokių reikalų apeinančių sanarius ir Susivienyjimą. Todėl sanariai kuopų privalo išrinkti gerus pasiuntinius seiman. Geriausiai rinkti pasiuntiniais susipratusius darbininkus, arba ypatas besilaikančias darbininkų, ypač geresnius mokslaeivius; toki pasiuntiniai, suvažiavę seiman, žinos, kas labiausiai mums reikalinga ir pasistengs užgirti.

Senas Krivaitis.

Atsišaukimas į kuopas ir sanarius S. L. A.

Guodojamos kuopos ir sanariai:

S. L. A. 21-sis seimas nutarė nemokėti man $34.10 už keliones ant 19-to ir 20-to seimų kaipo Susiv. provos komisijos sanariui, nes aš buvęs ant abiejų seimų kuopos delegatu, ir keliavęs ne specijališkai; teipogi, buk aš ant 20-to seimo „pasakęs", jog visi kaštai provos reikaluose man apmokėti, ir kad per vėlai esu savo bilą padavęs (Žiurėkite „Atskaitą" num. 17, ant puslapio 10 „Svarstymai apie bilas").

Ant 19-to seimo delegatais buvome visi trįs provos komisijos sanariai: M. Valentinavičius, P. Paseckas, ir aš; Valentinavičiui su Pasecku už keliones tapo užmokėta, nors juodu abu buvo delegatais, kaip ir aš, ir specijališkai iš musų nė viens nebuvo keliavęs, nes musų provos komisijos apsiėmimas, arba urėdas, rodė specijališką reikalą pributi ant seimo ir pranešt kas nuveikta, ir priimti nuo seimo naujus paliepimus, ką ir kaip veikti toliaus. Delegatais buvome ir paliudijimus nuo kuopų ėmėm dėlto, kad turėtumėm balsą ne vien pranešant apie provą, bet ir kituose Susiv. reikaluose, balsavime. Dėlei kelionių kaštų Valentinavičiui su Pasecku ant 19 seimo buvo pakeltas klausimas, kad nemokėti, nes abu yra delegatais. Valentinavičius su Pasecku atsakė, jog juodu nuo kuopos jokių kaštų negavo, ir visai nebutų atkeliavę ant seimo, jeigu butų žinoją, kad seimas nepripažįs kelionių kaštų ir už dienas, ir atsisakė nuo tolesnio veikimo, jeigu Susivienyjimas negrąžina kaštų. Išsiaiškinus dalykui, seimas pripažino už keliones ir dienas užmokėti.

Ant 19-to seimo aš atsisakiau nuo provos komisijos sanarystės, nors seimas mąno atsisakymo nepriėmė, ir prieš savo norą turėjau pasilikti toje komisijoj.

Ant 20-to seimo Valentinavičius su Pasecku nebuvo delegatais ir keliavo specijališkai kaipo provos komisijos sanariai, kuriedviem seimas pripažino užmokėti už keliones ir dienas.

Kada 19-tas ir 20-tas seimas pripažino teisingu užmokėti pp. Valentinavičiui ir Paseckui už keliones ir dienas ant seimų, kaipo provos komisijos sanariams, tai tuomi pačiu pripažino užmokėti ir man. Nuo kuopos, kurios buvau delegatu, negavau jokių kaštų, ir žingeidu, ką butų S. L. A. sanariai pasakę nepribuvus ant seimo? Visi butų sakę, jog ir Mikolainis parsidavė!

Ant 20-to seimo aš nesakiau, jog visi kaštai provos reikaluose man apmokėti. Aš pasakiau tai, jog nereikalauju mokesties $10.00 kaipo seimo sekretorius. Bila nėra vėlyba niekad, iki neužmokėta.

Pasitikiu, jog gerbiamos kuopos ir sanariai, apsvarstę šitą mano atsišaukimą, pripažįs teisingu ir nutars, kad 22-ras seimas pripažintu man užmokėti tuos $34.10 dėlei S. L. A. reikalų išleistus.

P. Mikolainis.

Redakcijos atsakymai.

A. G. Vizniui Worcesteryj ir Juozukui Hazletone. Netalpiname raštų su pasargoms, kad jų negalima taisyti. Abiejų raštai reikalauja taisymo ne vien literų, bet ir svarbesnių dalykų. Ne redakcijos gadina raštus, bet juos rašanti.

Tamul. Eilės silpnos, truksta joms rimo; patalpinti negalima, negalima ir pataisyti.

ORAS, VANDUO, ŠVIESA IR ŠILUMA.

LEKCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMAN'O.

drogeną išeinantį iš dudelės įleistos į kamštį stiklinės galima tik persitikrinus, kad iš stiklinės išėjo visas joje buvęs oras; mes žinome juk, kad susimaišant hydrogenui su oru, arba su jo sudėtiniu oxygenu, pasidaro griaujantis gazas, kuris explioduoja.

Sudegimas hydrogeno nėra niekuom daugiau, kaip nuolatiniu jo susijungimu su oro oxygenu. Produktu sudegimo yra vanduo, taigi susijungimas oxygeno su hydrogenu. Laikant stiklinį kliošą ties hydrogeno liepsna, vandens garai, atšalę, apgula vidurį kliošo pavidale smulkučių lašų, kurie, susijungę, teka žemyn.

Ištraukimas hydrogeno veikiant cinkui ant vandens su rugščia.

Degant hydrogenui darosi vanduo.

Svarbiausia hydrogeno ypatybė yra ta, kad jis lengvas. Kad jis lengvesnis už orą, apie tai nesunku persitikrinti. Užmaukime guminę bolę pripildytą hydrogeno ant dudelės musų prietaisos: ji greitai nusmuks ir pakils palubėn. Rengiamos, vienok, vaikų bolės kilančios oran buva pripildytos ne hydrogenu, bet žibinamu gazu, kadangi žibinimo gazą daug lengviau gauti, negu iš vandens ištraukti hydrogeną. Oras 14 kartų sunkesnis už hydrogeną.

Hydrogenas lenvesnis už orą.

Hydrogenas jungiasi chemiškai su daugeliu kitų elementų, ne vien su oxygenu. Jis lengvai jungiasi su angledariu, azotu, fosforu. Toki jo susijungimai buva vienok tik augmeniškuose ir gyvuose, gyvunų organizmuose, bet ne minerališkuose ir jie turi didelę svarbą gyvenime augmenų ir gyvunų.

Bet labiausiai išsiplatinusiu susijungimu hydrogeno yra vanduo. Du trečdaliu žemės paviršiaus tveria vandenys; ir gilumas tų vandenių kaip kokiose vietose labai didelis: kaip kur siekia 9 verstų. Vandens teka nuo augštų, uždengtų amžinu sniegu kalnų viršunių ir velka su savim viską, ką patinka ant savo kelio. Slėnyse, radę lovį, arba jį išgraužę, vandens teka palengviau ir kloja viską, ką su savim paėmė. Vandens gabena su savim tirpstančius jame ir netirpstančius kietus kunus ir gimdo visokeropus geologiškus ir chemiškus procesus ant žemės paviršiaus.

Nuo lytaus paeina vaisingumas laukų, o lytus juk tai vanduo. Vanduo tai kapitalas svarbesnis už visus milijonierių kapitalus; gamta jį vartoja ir apturi milžinišką pelną, iš kurio gali naudotiesi teip žmonės, kaip visas organiškas svietas.

Angliarugštis.

Tirinėdami oro sudėtinius, terp kitko patėmijome, jog permatomas kalkių vanduo, gaunamas sumaišant gesintas kalkes su vandeniu, perpiltas į atidarytą indą, tuojaus susidrumsčia, nors pirma, ir dručiai skalaujamas, kol buvo dručiai užkimštoj stiklinėj, buvo vis permatomas. Tą vandens susidrumstimą pagimdė vienas iš oro sudėtinių — angliarugštis, kurios vienok ore yra labai mažai, nedaugiau kaip 0,3%. Angliarugštis lengvai jungiasi su tirpstančioms vandenyj kalkėms ir padaro kietą kuną — angliarugstinį kalcijų, netirpstantį vandenyj, kuris ir sudrumstė pirma permatomą kalkių vandenį. Jeigu paliksime kalkių vandenį atidarytame inde ilgiau, tai anglerugštinio kalcijaus daugumas eis vis didyn. Iš anglerugštinio kalcijaus vėl galima paliuosuoti angliarugštį, kurią kalkių vanduo gavo iš oro; tam tikslui reikia ten tik įpilti uksuso arba kitokios rugšties. Angliarugštis, šnypšdama, prasišalina.

Atlikime tą padalinimą uždarytame inde ir surinkime, teip kaip ir pirma atliktuose mėginimuose, pasiliuosavusį gazą cilinderyj pripildytame vandenio. Užkimškime stiklinę A, kurioj yra įpilta anglerugštinių kalkių, kamščiu, kuriame yra dvi skylutės; vienoj skylutėj yra leikutė *b*, kurios dudelė baigiasi ant stiklinės dugno; kitoj skylutėj *c* yra sulenkta dudelė nuvedimui kilančio gazo. Įpilkime per leikutę truputį druskinės rugšties. Angliarugštis tuojaus pradeda atsidalinti ir stumia vandenį iš įkišto vandeninėj vanėj cilinderio.

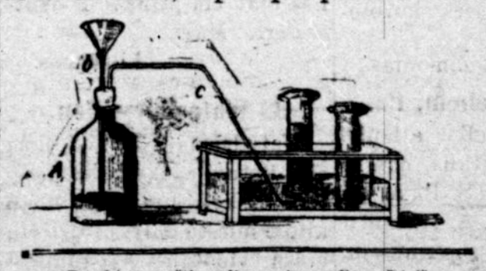

Druskinė rugštis paliuosuoja angliarugštį iš angliarugštinio kalcijaus.

Mes jau žinome, jog ėsanti ore angliarugštis, nors jos jame yra labai mažai, sudrumsčia kalkių vandenį; dar labiau jį, suprantama, sudrumsčia tyra angliarugštis. Angliarugštyj greitai gęsta liepsna ir visoki deganti kunai. Visoki gyvunai, patalpinti ruime, kur yra angliarugštis, greitai užtrokšta. Teisybė, gyvunai užtrokšta ir azote, bet azotas nesudrumsčia kalkinio vandens.

Atlikime sekantį mėginimą. Anglerugštinė kalkės gamtoj pasitaiko trijuose svarbiausiuose pavidaluose: kaipo kreida, marmoras ir paprastos kalkės. Vienoje stiklinėje yra šmotelis marmoro (B); kitoj (A) yra druskinė rugštis; abidvi stiklinės sujungtos gumine dudele. Į kamštį stiklinės B įdėta stiklinė dudelė su kranu; jeigu atidarysime kraną, tai druskinė rugštis tekės į stiklinę B, padalys marmorą; iš jo pradės kilti angliarugštis.

Prietaisa ištraukimui angliarugšties iš marmoro.

Paimkime sklėnyčią, įdėkime į ją dratinį pastovą su uždegtoms žvakėms teip, kad vienos butų augščiau, kitos gi žemiau. Nuveskime dudelę nuo pirmutinės prietaisos į sklėnyčią, arba, kitaip sakant, pripildykime ją angliarugščia. Kas gi atsitiks? Pirmiausiai užges apatinė, o paskui, viena po kitai, augščiau ėsančios žvakės, bet ges vis pirmiau žemutinės.

Deganti žvakė greitai gesta angliarugštyje.

Tas mėginimas, apart kitų ypatybių, parodo dar, kad angliarugštis sunkesnė už orą: ji pirmiausiai nusileidžia ant sklėnyčios dugno, paskui kįla vis augštyn ir išstumia orą, ką rodo užgesimas ir viršutinės žvakės.

Kad agliarugštis sunkesnė už orą, apie tai galima persitikrinti ir sveriant ją. Pasverkime retortą pripildytą oro. Išstumkime iš jos visą orą angliarugščia ir vėl uždėkime ant svarstyklų: svarstyklos nupuola žemyn.

1 litras angliarugšties sveria 1,967 gramo. 1 litras oro — tik 1,294 gramo.

Taigi angliarugštis daug sunkesnė už orą. Jeigu mes turime retortą pripildytą angliarugšties, tai galime ją išleisti, perpilti į kitą indą teip kaip vandenį, nors ji yra gazu ir jos nematome. Tegul kokiame nors stikliniame cilinderyj bus oras; nulenkime prie jo viršaus retortą su angliarugščia; ėsanti joje angliarugštis pradės pulti ant dugno ir iš cilinderio išvarys orą. Deganti balana, įdėta į cilinderį, tuojaus užges; kalkių vanduo tuojaus susidrums. Aišku, jog angliarugštis likosi perpilta iš retortos į cilinderį, nors mes jos ir negalime matyti.

Tos angliarugšties ypatybės ir išaiškina priežastis, kurių dėl, kur tik ji pasirodo, ji visada renkasi apačioj ir tik išstumusi orą, pripildo ir augštesnes vietas. Vyno kelnorėse, šuliniuose, prastai ventiliuojamose kasyklų olose angliarugštis buva apačioj. Jeigu reikia nusileisti į šulinį, tai reikia į jį pirmiausiai nuleisti degančią žvakę; jeigu ji užges, tai yra ženklu, jog žmogui ten pavojinga leistiesi be atsakančio atsargumo.

Angliarugštis skystame ir kietame pavidale.

Vandens garai, aušdami, kaip žinome, persikeičia į skystą vandenį. Tokią jau ypatybę — persikeisti į skystimą — turi visi gazai, tik šaldymo temperatura, prie kurios visoki gazai persikeičia į skystimą, labai yvairi. Angliarugštis persikeičia į skystimą prie temperaturos — 80° C. (Celcijaus termometro) (vanduo, kaip žinome, pavirsta į ledą prie temperaturos 0° C.), kiti gazai, pavirtimui į skystimą reikalauja dar didesnio šalčio. Ant žemės paviršiaus tokių šalčių niekur nėra, augštai vienok, beoriniuose dangaus ruimuose, šalčiai daug didesni, tik prie žemės paviršiaus niekur tokių nebuva, kad jų užtektų pavertimui angliarugšties į skystą pavidalą, todėl ir angliarugštis čia buva tik gaziniame pavidale. Bet savo laboratorijose mokslinčiai padaro ir daug didesnį šaltį, negu reikia pavertimui angliarugšties į skystimą. Iš mokslinčių nurodymų paskui naudojasi ir visoki pramoninkai.

Visi gazai, spaudžiant juos, susispaudžia, užima mažesnį ruimą. Atlikime sekantį mėginimą. Uždarytoj dudelės alkunėj A, kurioj yra gyvasis sidabras, yra teipgi oras. Gyvasis sidabras yra abiejose dudelės alkunėse (I), paviršius jo yra lygus abiejose alkunėse. Jeigu mes atidarytąją dudelės alkunę B pripildysime gyvuoju sidabru iki viršui (II), tai stulpas gyvojo sidabro spaus orą žemesnėj, uždarytoj dudelės alkunėj ir pamatysime, kad jo apėmys žymiai pasimažys; taigi oras susispaudė, jo dalelės labiau prie viena kitos prisiartino. Jeigu dar labiau didinti spaudimą, tai dalelės gazo vis labiau ir labiau susispaus ir ant galo turi ateiti valanda, kad sutirštės, pavirs į lašus: gazas, po įtekme didelio spaudimo, pavirs į skystimą.

(Toliaus bus.)

ORISSON SVETT-MARDEN

Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

galėtų įkunyti savo nesulyginamojoj Veneroj labiausiai dailių iš kiekvieno atžvilgio moterių sujungimą. Ir gerai atliktose studijose matoma ir užjaučiama viską, kas yra dailiausio ir labiausiai atkartojimo verto.

Trupinys pižmo pripildys kvapsčia butą ilgiems metams nenustodamas nieko iš savo paviršiaus. Teip ir mes darome, kada musų įtekmė spindulių pavydale platinasi, duodama aplinkui save jausti. Dargi žvėris rodos instinktyviškai atjaučia įtekmės vertybę.

— Numesk kaulą šuniui — tarė vienas tyrinėtojas — o pamatysi, kad sugriebęs jį į snukį, nubėgs neviliodamas uodega. Pašauk jį atgal, paglostyk per galvą, duok paimti jam kaulą iš rankos, o pradės vilioti uodega iš dėkingumo. Šuo suprato gerą pasielgimą ir meilumą jo įvykdyme. Tie, kurie mėto savo gerus darbus, negali laukti, kad bus priimti su padėka.

— Pasiklausk ko-nors Ryme — sako daktaras Guthrie iš Edinburgo — o gausi visados meilų atsakymą; bet pasiklausk to pat kitoje šalyje, Škotijoj, o išgirsi: eik tiesiai, o atrasi jį. Bet bausti čia reikia augštesnius luomus, o priežastis, dėlei kurios toje šalyje žemesni luomai nėra mandagus, paeina iš to, jog aukštesni luomai su mažesniais apsieina nemandagiai. Atmenu, kaip buvau nustebęs, pirmą kartą Paryžiuje apsilankęs. Praleidau vakarą su vienu bankierium, kuris nusivedė mane į pensijonatą, kuriame jis gyveno. Kada atėjome, tarnaitė išėjo mus pasitikti, o bankierius nusiėmė skrybėlę ir pasveikino ją meiliai, pavadino „*mademoiselle*", lyg butų kokia poni. Priežastis vėl, dėl ko žemesnis luomas yra ten daug mandagesnis, yra tame, kad aukštesnis yra malonesniu ir mandagesniu su žemesniuoju.

Nuolankumas ir mandagumas yra turtu patįs savyje. Žmogus su puikiais apsiėjimais gali apsieiti be turto, nes jo apsiėjimas tarnauja paspartu visur. Visos durįs atsiveria prieš jį. Mandagųs žmonės yra teip pageidaujami kiekviename name, kaip saulės šviesa; ir kodėl-gi ne? nes jie įneša su savim šviesą ir džiaugsmą visur. Nuginkluoja pavydį ir nenorą, nes gaivina geriausius norus prie kiekvieno. Bitįs negils žmogaus medum ištepto.

— Musų ypatiškas geras išsilavinimas, jeigu jį turime — sako Chesterfield'as — yra geriausiu įrankiu prieš žmones negerų papročių. Geras išlavinimas priduoda svarbią vertybę, kuri yra gerbiama net žmonių be išsilavinimo. Blogai išlavinę prileidžia nedrąsuolius prie paprasto atsinešimo. Nė vienas žmogus netarė nieko nepritinkančio kunigaikščiui Malborough, nė nieko mandagaus Robertui Valpole'ui.

Tikras džentlmonas negal gaivinti tokius jausmus, kurie išeina iš antagonizmo su kitais žmonėmis, kaip atkeršyjimas, neapykanta, piktumas, pavydas, nes jie nuodija dvasiško gyvenimo šaltinį ir susilpnina vėlę. Širdies puikybė ir gera valia visų yra pamatu tiems, kurie turi gerus papročius. Štai žmogus, tikras priešginis, aitrus, blogo budo, paniuręs, tylįs, šykštus ir nemandagus su savo šeimyna ir tarnais. Neduoda žmonai pinigų nusipirkti reikalingų drabužių ir apskundžia ją už nepasikakinimą, kurie galėtų sunaikinti milijonierių. Umai suskambinta. Įeina kaimynas. Kas per permaina! Tas, kuris prieš valandėlę buvo šiurkštus, kaip meška, darėsi meilus, kaip aviniukas. Tarytum burtininko slėpiningos pajiegos vedamas, jis kalbus, meilus, malonus. Kaip tik svečias išėjo, ateina duktė ir prašo, kad su ja pakalbėtų valandėlę, bet piktas, paniuręs upas grįžta atgal, o jo meilumas prapuola teip-pat greit, kaip atėjo. Ir palieka tuo pačiu nemaloniu, aitriu meškiniu, kaip ir pirma.

Kuris gi garsaus daktaro Johnson'o draugas nepasišlykštėjo, matydamas jį valgantį, kaip eskimosą, ar girdint kaip vadino žmones melagiais dėlto, kad nesutinka su jo nuomonėmis. Vadinta jį „Ursus Major" arba didelin meškinu. Benjaminas Rush'as pasakoja, kad kuomet Goldsmith'as puotoje Londone paklausė apie vieną dalyką Amerikos indijonus palytintį, dr. Johnson'as sušuko:

— Visoj šiaurės Amerikoj nėra teip kvailo indijono, kuris tokį klausimą užduotų.

— Tamsta — atsakė Goldsmith'as — nėra nė vieno laukinio Amerikoj tokio nemandagaus, kad panašų duotų atsakymą džentlmonui.

Gerai pasakė Emerson'as: „Gyvenimas nėra teip trumpas, kad nebutų užtektinai laiko mandagumui." Bet musų papročių pamatas randasi paprastai bude, kaip atsinešame prie tarnų ir musų pačių šeimynos sąnarių.

Aristoteles tokiu budu aprašinėja tikrą džentlmoną daugiau negu pirm dviejų tukstančių metų: „Žmogus prakilnaus, puikaus proto vienodai užsilaikys laimėje ir nelaimėje. Neleis sau karščiuotis, neleis save nužeminti. Nesidžiaugs pasivedimais ir nesijaus prislėgtas nepasivedimuose, nejieškos šiltos vietelės, nekalbės apie save, nė apie kitus. Nesirupįs, kad jį girtų, nė kad kitus šmeižtų."

Džentlmonas pirmiausiai yra žmogus mandagus: nė daugiau, nė mažiau, poleruotas briljantas, kuris buvo iš pradžios deimantu be žibėjimo. Džentlmonas yra mandagus, prastas, nuolankus, neatmena įgytos skriaudos, o niekados neskriaudžia kitų. Nespėja apie piktą, nes pats apie jį nemano. Sulaiko savo norus, išdalina skonį, pergali palinkimus, suvaldo savo kalbą ir spėja, kad visi toki geri kaip jis. Džentlmonas kaip porcelėna pirma turi buti teptas, kol bus gliazura apdengtas: negalima jau nieko permainyti po išdeginimo. Tas, kuris nieko neteko, bet užlaikė mandagumą, linksmumą, viltį, dorą ir pagarbą dėl paties savęs, yra tikras džentlmonas ir visados turtingas.

Tamsta pavaduoji dr. Franklin'ą — tarė Francuzų ministeris, gr. de Vergennes, į poną Jefferson'ą, kuris buvo išsiųstas Paryžiun, kad užimtų jo vietą: „Užimu jo vietą; nė vienas žmogus negalėjo pavaduoti" — atsakė žmogus aukštai gerbiamas puikiausio Europos dvaro.

„Niekados neklausau apkalbėjimų — tarė Montesquieu — nes jeigu neteisingi, tai galiu buti apgautas, o jeigu teisingi, tai galiu įgyti neapykantą prie žmonių, kurie neverti, kad apie juos mąstyti."

„Spėju — tarė Emerson'as — kad Anderson'o pasaka apie drabužius išaustus iš oratinklių tokiais plonais, kad dėl akies nematomi, o padaryti dėl karaliaus, perstato savimi papročius, kurie turėtų puošti tikrai kunigaikštišką budą."

Negalima tikrai nuspręsti, kaip svarbiu gyvenime dalyku yra geri papročiai. Yra jie gerais, puikiais prigimimo vaisiais ir atviru „sezamu" į geriausią draugiją. Dargi spėka neturi nė pusės tos valdžios, kokią turi mandagumas, tas gerasis cementas, jungiantis mus visuomeniškai mašinai atlikti darbą daug lengviau negu paprastuose atsitikimuose.

Dygiai, dagiai ir varputis auga be apdirbimo, bet rožė su savo lapeliais, susidedančiais teip puikiai, kad net jautrina akį, su savo reta kvapčia pripildančia orą, atsirado iš daugelio puikiausių augmenų, ir pati reikalauja rupestingos priežiuros, trumpam laikui, bet puikiam gyvenimui.

„Ar matei girioje vėlų rudenį, — klausia Emerson'as — nelaimingą grybą, o, tikriau, pentį, augmenį be jokio ilgesnio gyvenimo, kuri išrodo tik prapultingais drebučiais, skindama sau kelią per užšalusią žemę ir laikydama kietą žemės plutą ant savo galvos? Tai simbolas gerumo aukštybių."

„Nėra politikos be mandagumo — sako Magoon'as — ir teisingai, mandagumas tankiai veda prie tikslo ten, kur geriausias iškalbingumas nieko neįstengė." Patikimo mokėjimas yra pasikėlimo mokėjimas pasaulyje.

Francuzai prie Fantenoy mandagiai prašė anglų, kad jie pirmutiniai pradėtų šaudyti, dargi kada stovėjo akis į akį prieš mušį.

Pabaigiant svarstyti santaikos nutarimus po francuzų karės su vokiečiais, Bismark'is suteikė francuzams paskutinio šuvio garbę. Tuomet išgirdo paskutinį francuzų šautuvo šuvį, kada ant bokšto Versailles laikrodis išmušė dvyliktą ir pasibaigė baisi kova. „Žmonės kaip kulkos, juo toliau nužengė, juo švelnesni" — sako Richteer'is.

Napoleon'as buvo nepakakintas, kada patyrė, kad Josephina leido generolui Lorges, jaunam ir dailiam žmogui, atsisėsti šale savęs ant sofos. Josephina išteisino, kad tai nebuvo generolas Lorges, bet vienas vyriausių jo armijos generolų, visai nepapratęs prie dvaro papročių. Josephina nenorėjo užganti doro kareivio jausmus ir leido jam pasilikti ant tos vietos, kurią buvo užėmęs. Napoleon'as labai išpeikė jos mandagumą.

Prezidentas Jefferson'as kartą jojo su savo anuku, kada sutiko vergą, kuris, juos pamatęs, nusiėmė skrybėlę. Prezidentas ant pasveikinimo atsakė pasveikinimu, nusiėmęs skrybėlę, anukas nežiurėjo į vergo malonumą. „Tamošiau — tarė diedelis — leidi, kad vergas butų didesniu džentlmonu, negu tu."

„Lincoln'as buvo pirmutiniu didžiu vyru, su kuriuo liuosai kalbėjau Jungtiniuose Amerikos Valsčiuose — pasakoja Fred Douglas — o kuris mažiausiame dalyke nedavė man suprasti skirtumo tarp musų, dargi veislės skirtumo." (Douglas buvo juododžiu).

„Valgyk prie savo stalo — sako Confutius — lyg kad valgytum prie karaliaus stalo." Jeigu tėvai daugiau atkreiptų atidžios į savo vaikų papročius namie, retai nepatiktų jiems jų apsiėjimas svečiuose.

Kada Washington'as atlankė Milferd'ą 1790 metuose, praeidamas kartą per miestą su keliata oficierių, sutiko juodąjį kareivį, kuris jį pasveikino. Kareivis tas kovojo su juo drauge ir neteko kojos. Washington'as padavė jam ranką ir suteikė sidabrinį dolerį. Adjutantas užmetė prezidentui jo mandagumą prie tokių nieko nereiškiančių žmonių, bet Washington'as išpeikė jį ir paklausė, ar leistų tam juodamjam prasilenkti mandagume.

Andrius Jackson'as buvo toks mandagus, pagarbos pilnas ir geras su savo vergais, kaip lygiai ir su baltaisiais kaimynais. Buvo tai žmogus nė baimės, nė paslapties nepažįstąs. Neuždarydavo niekados durų ir neslėpė savo popierių nė nuo vieno.

James Russel Lovell'is buvo lygiai mandagus dėl elgėtos, kaip ir dėl lordo. Kartą patėmyta, kaip ilgai kalbėjosi italieniškai su katarinierium, kurio klausinėjo apie Italiją, abiedviem pažįstamą šalį.

Skubiai užsukdama ant gatvės kampo Londone, viena poni užėjo ant vaikyščio elgėtos ir kątik neparvertė jo. Sustojus atsikreipė į jį ir tarė maloniai: „Atleisk, vaikuti, labai man gaila, kad užėjau ant tavęs." Nusistebėjęs vaikyštis žiurėjo per valandėlę į ją, o paskui, nusiimdamas kepurę žemai linktelėjo ir tarė, plačiu linksmu prasijuokimu, nušvitusiu veidu: „Atleidžiu ponei, o antrą kartą kada ant manęs užeisi, gali mane parversti, o nepasakysiu nė žodžio." Kada poni nuėjo, tarė į draugą: „Žinai, Jim, pirmą kartą atsitiko man, kad kas nors atsiprašė manęs."

„Gerbkime moteris sunkenybes nešiojančias — tarė Napoleon'as, norėdamas duoti vietą ukininkui, sulinkusiam po sunkenybe, kurią nešė, tuo laiku, kada jo draugė užėmė siaurą taką.

Vienas Washington'o politikas išsirengė atlankyti Danielių Webster'į, kurio nepažinojo. Išrinkdamas trumpesnį kelią prie jo namo, atėjo prie upeliuko, kurį negalėjo perbristi. Pašaukęs vieną žiauros išveizdos kolonistą, kuris buvo netoli, pasiulė jam, kaipo atlyginimą, juododį, jeigu jį perneš ant kito kranto. Kolonista paėmė politiką už jo plačių pečių ir pernešė ant kito kranto, bet nenorėjo priimti juododžio. Į porą minučių vėliau už svečią atvyko namo ir buvo perstatytas didžiam nuostabumui politiko kaipo Danielius Webster'is.

Prezidentas Quincy važiavo vieną kartą į Cambridge pilname omnibuse, kuomet įlipo viena juoda mergaitė. Harvard'o universiteto rektorius atsikėlė, palikdamas jai savo vietą; nors tuo laiku juododžius skaitė vergais. Šios knygos autorius pats girdėjo nuo Fred Douglass'o, kad jį kartą išmetė iš omnibuso Bostone dėlto, kad jis juododis.

Harrison'as buvo toks mandagus pašėlusiai miniai, kuri nutraukė jam drabužius nuo pečių ir stumė per gatves, kokiu butų galėjęs buti karaliui. Buvo tai nuolankiausia vėlė, kokia-kada nors buvo. Kristus buvo mandagus dargi su savo persekiotojais ir baisioje priešmirtingoje agonijoje ant kryžiaus sušuko: „Tėve, atleisk jiems, nes nežino ką darą." Povilo kalba prieš Agripą yra mandagumo paveikslu, pagarbos užženklinta, lygiai su pertikrinimais. Dailiausias ateities žmogus — tai krikščionis džentlmonas.

— —

Geri papročiai jaunam vyrui tiek pat reiškia, kiek ir turtas. Ponas Butler'is, prekėjas Providence'o, uždaręs sankrovą, ėjo namo, kuomet sutiko mažą mergaitę, einančią pas jį siulų. Sugrįžo, atidarė sankrovą ir davė jai siulų. Tas mažas atsitikimas buvo pasakojamas po visą miestą ir pristatė jam šimtus perkančiųjų. Ilgainiui padarė pinigus iš mandagumo priežasties.

Ross Winans iš Baltimore'ės įgijo didelį pasivedimą ir turtą ačiu mandagumui su dviejais svetimtaučiais. Nors jo fabrikas buvo ketvirtos rųšies, didelis mandagumas išdėstinime mažmožių svečiams, buvo tokiu nepaprastu sulyginant su apsiėjimais su jais kituose dideliuose fabrikuose, kad įgavo jų įsitikėjimą. Tais svetimtaučiais buvo rusai caro pasiųsti, kuris, neilgai trukus, pašaukė Winans'ą, kad užvestų Rusijoje lokomotivas ir trumpame laike jo pelnas, kurio pirmutiniu šaltiniu buvo mandagumas, peržengė 100 tukstančių svarų sterlingų per metus. Mandagumas visuomet apsimoka.

Beturtis vikaras įpamatė kartą gatvės vaikų ir vyrų kuopą, tyčiojančiąsi ir erzinančią dvi seni mergąiti, senosios mados rubais pasirėdžiusi. Mergaitės užsigėdo ir nedrįso įeiti į bažnyčią. Vikaras prasistumė per žmones, įvedė jas į vidurį ir davė gerą vietą tarp seniunų susirinkimo. Tos ponios pasimirdamos paliko mandagiam vikarui dailų turtą, nors joms jis buvo svetimas.

„Kodėl musų draugui niekados nesiveda jo užsiėmimuose?" — paklausė vienas sugrįžęs po ilgų metų į New York'ą. „Turėjo užtektinai pinigų, užsiėmimo pažintį ir stebėtiną sumanymą ir supratimą apie prekybą?"

— Buvo ukanotas ir nemandagus — atsakė — visados netikėjo savo pagelbininkams, spėjo kad jį apvagia ir nebuvo mandagus su pirkėjais. Nė vienas jo pagelbininkų neįdėjo geros valios ir energijos į tą, ką dirbo jam, o jo pirkėjai nuėjo į sankrovas, kur tikėjos rasią mandagumą!

Kai-kurie persidirba ir išsižada daugelio prasčiausių gyvenimo linksmybių, norėdami pasiekti savo tikslą, o tečiaus daro kiekvieną pasivedimą negalimu iš priežasties mandagumo trukumo. Atstumia pirkėjus, o interesas pereina pas kitus, kurie tikrai mažiau turi ypatybių, bet yra labiau draugiškesni.

Mandagumo trukumas dažnai neutralizuoja dargi dorą, darbštumą, didžiausią energiją, kuomet su mandagaus apsiėjimo pagelba įgaunama daug, neveizdint į kitų ypatybių trukumą. Paimk du žmogu, turinčiu vienodas ypatybes, bet tegul vienas bus mandagus, geras, malonus, sutinkąs; kitas nemandagus, žiaurus, piktas; pirmas įgys turtus, o antras veltui pragaiš.

„Ačiu tau, mano miela, meldžiu ateik kitą kartą" — tarta į beturtę, mažą mergaitę, kuri nupirko tabako už vieną penny. Tokis apsiėjimas su perkančiais pasirodė naudingu, nes padarė Lundy Foote milijonieriu.

Daugelis žmonių tikrai puikaus sudėjimo turi garsą, daug apie save manančių, ir nemalonių, nors tokiais nėra: yra tik neįtikinčiais ir baugiais.

Nepaprastas baugumas turi buti šalinamas kaipo kenksmingas geriems papročiams. Newton'as buvo labiausiai baugiu žmogumi savo amžyje. Neapskelbė savo didelio išradimo per ilgus metus iš baimės, kad neatkreiptų į save atidžios. Butų neleidęs, kad jo vardas butų vartojamas šale jo teorijos apie mėnesio pasijudinimą, bijodamas, kad tas padidintų skaitlių pažįstamų, su kuriais susitikti turėtų.

Jurgis Washington'as buvo nedrąsus ir baugus, prie to dar išrodė kaip kaimietis. Arcivyskupas Whately buvo toks nedrąsus, kad stengėsi neatkreipti į save atidžios. Galop nutarė nusikratyti nedrąsos ir išsigydė iš jos, nės „kam, — klausė, — turiu kentėti per visą amžį?" — nedrąsa kuone visai pradingo. Elihu Burrit'as buvo toks nedrąsus, kad slėpės į kelnorę, kuomet pas tėvus atsilankydavo svečiai.

Pripratimas prie scenos ar katedros nevisuomet reiškia drasą. Dovydas Garrick'as, didis artista, buvo kartą pašauktas į teismą kaipo liudininkas; o nors rodydavos per 30 metų ant scenos, buvo teip sumišęs ir užsirustinęs, kad teisėjas paliuosavo jį nuo liudyjimo. Jonas Goughs tvirtindavo, kad negali nusikratyti nedrąsos. Sakė, kad niekados neėjo ant katedros be baimės ir drebėjimo, o tankiai šaltas prakaitas jį apipildavo. Yra daug žmonių, kurie narsiais yra ant gatvės, kurie mušyje eitų ant patrankų, bet yra šeškais salone ir nedrįsta ištarti savo nuomonės draugijoje. Gerai supranta visą draugijos reikalavimų tiraniją, kuri uždaro jiems lupas ir suriša liežiuvį.

Addison'as buvo vienu geriausiu anglų rašytoju ir plunksnos meistru, bet galėjo vos 12 žodžių ištarti be baugumo. Shakespeare'as buvo labai nedrąsus. Išvažiavo iš Londono, turėdamas 40 metų, nepasirupinęs prieš tą atspauzdinti nė vienos tragedijos. Gaudavo antras ir trečias roles teatre iš priežasties nedrąsumo. Byron'as kartais norėdavo iššokti per langą nuo svečių, nenorėdamas su jais susitikti. Hawthorne'as užrašė savo dienyne: „Kada buvau Anglijoj, pašaukė mane į viešą puotą, kad pasakyčiau kalbą. Susidaviau ranka į kaktą, bet iš ten tik tuščias bildėsis man atsakė." Per visą amžį kankino jį nedrąsa teip, kad tankiai leidosi luotu upe, nenorėdamas susitikti su svečiais. Ant gatvės dažnai atsikreipdavo pečiais, kad nepažintų praeivių. „Dievas gal atleisti nuodėmes, bet baikštumui nėra atlaidų nė danguj, nė ant žemės!"

Apskritai imant, nedrąsa, kuri pati savyje yra gero išsilavinimo trukumas, atsižymi žmonės perdaug apie save manantieji, kurie bauginasi tuo, ką kiti apie juos mąsto.

„Buvau anuomet labai nedrąsus — sakė Sydney Smith'as — bet buvo tas dar prieš du naudingu išradimu, kurius įvykdžiau; pirmas, kad visa žmonija nėra užimta tyrinėjimu manęs, antras, kad gėdintis tai niekam netikęs darbas; kad svietas yra šviesiai matančiu ir greitai nukainoja žmogų, pagal jo teisingos vertybės. Tas mane išgydė."

Kas tai per nelaimė eiti per gyvenimą ledo kevale, nors visas vidus pilnas yra prielankumo ir širdingo mandagumo dėl kitų žmonių? Tai yra liga. Baugųs žmonės, paprastai nesitiki ypatiškoms spėkoms, žiuri į savo įsitikėjimo trukumą, kaipo į silpnumą ar į gabumo trukumą, kada gali pilnai visai kitoniškai protauti. Mokydami vaikus išauksto draugiško gyvenimo tiesų, boksuotis, jodinėti, šokti, dekliamuoti, ir jiems panašių dalykų, galima padaryti daug, kad įveiktumėm baugumą. Baugųs žmonės turi dailiai rėdytis. Geras drabužis duoda liuosybę ir išriša liežiuvį. Persitikrinimas, kad esi gerai apsirėdęs, duoda tikrą dailumą, kurį prastesnis drabužis tankiai sumažina. Nes perpuikus apsirėdymas atkreipia atidžią, gerai yra saugotis šviesių spalvų ir paskutinės mados, o nešioti paprastą, gerai sukirptą drabužį iš teip geros medžiagos, kaip tą musų kišenė leidžia.

Puikumas drabužyje yra brangiu daiktu, bet yra tai dailumas, dėl kurio neprivalome paaukoti aukštesnio dailumo. Mėgsta drabužį perdaug tas, kuris atiduoda jam pirmą mintį, geriausią laiką, ar visus pinigus; kas dėl jo užmiršta proto ir širdies lavinimos, kuriam didesnę negarbę padaro ne paskutinės mados drabužis, negu pamirštas reikalas.

Kada Ezechiją Whitman'ą, garsų teisėją, išrinkta į teismą Massachusetts'e, atvyko jis į Bostoną kaimiečio drabužiais ir nuėjo į viešbutį. Ten atsisėdo salone, kur buvo jau keletas ypatų. Netrukus išgirdo kuopoje keleto ponių ir ponų: „Ak, čia ateina kaimo praščiokai." Statė jam visokius dyvinus klausimus stengdamiesi jį apjuokti, o jis atsikėlė ir tarė: „Ponios ir ponai, leiskit, kad jums geiščiau sveikatos ir laimės ir kad pastotumėte išmintingesniais ir geresniais vėlesniuose metuose, užrašę tą savo atmintyse, kad paviršutinis pažvelgis yra klaidus. Paklydote kas link manę ir mano drabužių, skaitydami mane kaimo praščioku, tuo tarpu kada aš, pasigelbėdamas tais pačiais paviršutiniais pažvelgiais, spėjau, jus tikrais ponais ir poniomis esant. Klaida buvo iš abiejų pusių."

Toliau bus.

Susivienyjino reikaluose. Iš Waterbury, Con.

Lietuviškuose laikraščiuose patėmijau daug korespondencijų iš Waterburio, bet iš jų nebuvo pagyrimo vertų, ne vienas galėjo tik pasipiktyti, nieko svarbaus jose nebuvo, daugiausiai buvo besikoliojimų, tuščių polemikų. Iš tų miltų, rodosi, nieks duonos ne iškeps. Iš vaidų dar nieks naudos ne sulaukė. Edamėsi, lyg, rodos, nieko svarbesnio surasti ne mokame.

Kaip tai butų malonu, jeigu butų tilpę laikraščiuose koki svarbesni užmanymai apie musų garbingą S. L. A.; apie jo užmanytą tautišką namą su kolionija. Artinasi jau 22 seimas. Reiktų jau butinai per seimą nutarti pirkti žemę ir pradėti darbą ir jį stumt pryšakyn. Jau buvo pagarsinta kelios vietos, ypač rodosi tinkama vieta parinkta p. Lažaucko New Hamshire. Vieną kartą keliavau pats po tas aplinkines. Vietos pasirodė labai gražios: ne kalnuotos, bet lygios, daugiausiai papuoštos mažais medeliais. Tokia vieta, nors už ją reiktų ir daugiau mokėt, užganėdintų kiekvieną. Tokį reikalą kiekvienas sanarys turi apsvarstyti ir savo nuomones visuomenei pranešti (nuomones 7000 sanarių ir dagi mėgstant jiems kuo plačiausiai rašyti, laikraštis ir į dešimtį metų neįstengtų patalpinti. Rd.); kiekvienas pilną turi tiesą tokią gražią vietą apžiurėti. Seimas turėtų išrinkti pasiuntinius iš kiekvieno šteto arba bent iš didesnių kuopų.

22 seimas artinasi. Neužilgio prasidės kuopų susirinkimai. Kuopos privalo pasistengti išrinkti atsakančius delegatus, kad seimas turėtų iš ko rinkti viršininkus, ne tokius, kokius mes dabar turime, išskiriant kasierių. Visi mato, kad musų prezidentas per visus metus miegojo, prie tautiškų darbų nė rankos ne pridėjo. Sekretorius gynė S. L. A. ir nuo to apgynimo dar laikraščiuose ir dabar traukiasi ergeliai. Sujudino socijalistus, tie parodė, kad ne miega.

Glinskas.

„Kankinių Kasos" apyskaita už trečiųjų metų trečiąjį trečdalį (IX.06—XII.06).

I. KOMITETO APYSKAITA.

ĮPLAUKOS.

1) Iš Mahanoy, nuo kunigo Pautienio, per „Viln. Žin." rb. 100.00; 2) Iš „Amerikos Kankinių Komiteto" rb. 494.85; 3) Iš Glasgowo, per „Liet. Uk." rb. 20.77; 4) Iš „Liet. Uk." rb. 9.40; 5) Per vestuves surinkta rb. 4.00; 6) Bausmės rb. 0.90; 7) Iš „Naujosios Gad." rb. 73.62; 8) Panevėžyje surinkta rb. 74.51; 9) Ukmergėje surinkta rb. 31.75; 10) Iš Bendrojo Viln. Raud. Kryžiaus rb. 39.00.

Viso labo rb. 848.80

Iš antrojo trečdalio liko.....rb. 33.29

Viso labo rb. 882.09

IŠLAIDOS.

1) Panevėžio kaliniams rb. 124.51; 2) Ukmergės kalin. rb. 81.75; 3) Kalvarijos kaliniams rb. 50.00; 4) Kauno kal. rb. 50.00; 5) L. U. N. pašelpa ir byla rb. 63.50; 6) B. kalinio šeimynai rb. 5.00; 7) G. Vilniuje rb. 10.00; 8) Vilniaus kal. rb. 53.62; 9) Krasos išlaidos rb. 2.00; 10) Sugrąžinta skola Viln. Raud.

Kr. (žr. 2ją š. metų apyskaitą) rb. 50.00.

Išleista iš viso rb. 490.38
Įplaukų buvo rb. 882.09

Kasoje liko rb. 391.71

II. UŽSIENIO ASTOVO APYSKAITA.

ĮPLAUKOS.

Iš Berno lietuvių gauta fr. 7.84
Iš 2-jo trečdalio buvo likę ..... fr. 16.21

Viso labo fr. 24.05

IŠLAIDOS.

Biuro išlaidos ..... fr. 4.70

Iš viso fr. 4.70
Įplaukų buvo ..... fr. 24.05

Kasoje liko fr. 19.35

PRIEDAS.

(Prieraše prie š. m. 2-jo trečdalio apyskaitos buvo pažadėta apskelbti Suvalkų gubernijos skyriaus skolos apyskaitą; dabar ji šitame priede žemiaus ir talpinama).

SUVALKU GUBERNIJOS SKYRIAUS SKOLOS APYSKAITA (I.06—VI.06).

I.

IŠLEISTA.

Kalvarijos kaliniams rb. 629.40
Suvalkų „ „ 356.00
Senapilio „ „ 234.74
Kalinių šeimynoms ir išėjusiems iš kalėjimo ..... rb. 59.50

Išviso išleista rb. 1279.64

II.

GAUTA.

Surinkta (teskaitoma tik vien, kas per skyriaus centrą ėjo) ..... rb. 115.13
Iš „Kankinių Kasos" centro gauta .... rb. 180.00

Išviso gauta rb. 295.13

III.

Išleista viso labo rb. 1279.64
Gauta ..... rb. 295.13

Skola rb. 984.51

Už „Kankinių Kasos" Komitetą, jo užsienio atstovas
A. Vardas.

Paryžiuje,
Kovo 15 d. 1907

Kankinių šelpimas.

PRIE „KANKINIŲ KASOS" STOVIO.

Prieraše prie 2-ios 1906 m. „Kank. Kasos" ayyskaitos aš esu pažadėjęs duoti metinę Kank. Kasos" veikimo apžvalgą. Darydamas tą pažadėjimą, aš tikėjausi, jog iki metų galo susirinks atstovo archyve daugiaus žinių, iš kurių galima bus sudaryti tam tikra platesnė metų apžvalga. Bet apyskaitos metai jau pabaigti, ir aš, peržiurėjęs dabar visus už pereituosius metus atstovo archyvo dokumentus, matau, kad nieko man geresnio nepalieka, kaip pasiimti tą savo pažadėjimą atgal: kartoti visa tai, kas buvo jau savo laiku rašyta apie kalinius „N. Gadynėje", „L. Ukininke" ir išdalies „V. Žin." — ne mano darbas, o atstovo archyvo žinios teip yra nepilnos, neaiškios ir teip nevienodos, maža (kas nebutų jau iš anų laikraščių žinoma) teduodančios, (neskaitant to, kas skelbti tuo tarpu negeistina. A.V.), jog iš jų ką nors žmoniškesnio skaitytojams iščiulbti aš turiu griežtai atsisakyti. Teip nupeikęs tas per. metų archyvo žinias, turiu tačiaus tuoj pastebėti, jog atsakomybės už tat nenoriu aš nėkiek krauti ant „K. Kasos" Komiteto sprando, nėsą, lankydamasi Lietuvoj, pats mačiau, kokiose negalimose sąlygose reikėjo jam dirbti, ir suprantu labai gerai, kad geresnių žinių apie kalinius jis, ir norėdamas, negalėjo surankioti. Pagaliaus, juk ir vyriausin „K. Kasos" uždaviniu buvo ir yra tik kanikinių šelpimas, o kaip jų prisirenka kupini kalėjimai, kuomet visų nė aptekti nebegalima, tai kur čia dar kokie žinių rinkimai, ypačiai jog nė preieiti, kaip reikiant, negalima ir reikia žalčio gudrybės — prislinkti kaip nors ir paduoti kokį kąsnį alkiui numalšinti ir kokį skarmalą kunui pridengti!....

Negalėdamas tuo tarpu nieko kito, aš paduosiu čia bent kelis skaičius, kurie parodys skaitytojams „Kank. Kasos" piniginį stovį už visus pereituosius metus. Pradėsime nuo Amerikos aukų. Taigi:

1, Iš „Amerikos Kankinių Komiteto" atsiųsta buvo viso labo rb. 1200.85;

2, Iš Mahanoy, nuo kunigo Pautienio per „Viln. Žinias" atsiųsta rb. 100.00;

3, Iš Škotijos atsiųsta rb. 72.94;

4, Tokiu budu iš užsieno buvo atsiųsta pernai viso labo rb. 1373.79;

5, Lietuvoje surinkta išviso pernai rb. 1468.25, — taigi pačioj Lietuvoj surinkta pernai daugiau, negu gauta iš kitur, viso labo rb. 94.46.

Čia, žinoma, nepriskaitoma viso to, kas buvo pernai daroma be „Kank. Kasos", jai neišsigalint viso ko aptekti.

7, Jei dabar sudėsime visą, kas gauta buvo iš svetur ir surinkta pačioj Lietuvoj, ir prie to dar pridėsime, kas buvo iš 1905 metų likę kasoje (iš viso rb. 336.35), tai gausime „Kankinių Kasos" visų metų įplaukas, butent rb. 3178.39.

8, Iš tos sumos atliko „Kank. K." kasoje 1907 metams iš viso rb. 391.71, tokiu budu išleista pernai viso pro viso rb. 2786.68.

Čia mes neminėjome dar Suvalkų gub. skyriaus skolos, kuri siekia už pereituosius metus (žr. priedą prie 3-ios 1906 m. apyskaitos) rb. 984.51. Priskaitę tą skolą, kuri dar reikia išmokėti, mes gausime tikrąjį „Kank. K." stovio paveikslą, pernykštiems apyskaitos metams baigiantis, butent deficitą, siekiantį iš viso rb. 592.80.

Tie pliki skaičiai, man rodos, kalba geriausiai už karščiausius straipsnius: jie sako, jog kankinių reikalai gyviaus dar reikia remti. Nės ką neša mums artimoji ateitis, mes galime iš dabartinio dalykų stovio šiek-tiek numanyti ir todėl privalome rengties.

Nėra ištuštėję kalėjimai ir dabar: tokie laikai, jog jiems nyku dabar be polit. kalinių — pernykštiems metams baigiantis buvo jų Lietuvoje apie 200.

Skaitytojau! Politikos kalinių vardą išgirdęs, visuomet minėk, jog tai vis aukos ne tik už kitų, bet ir už tavo laisvę ir už tavo ateities gerovę. Ir minėk dar, jog ne tavo malonės tie kaliniai reikalauja, — jie reikalauja, kad pildytum tik savo link jų pareigą.

Skaitytojau-pilieti, pildyk savo pareigą!

A. Vardas.

Paryžiuje,
Kovo 19 d. 1907

Taktikos reikaluose.

Nr. 13 „Vienybės Lietuvninkų" patilpo straipsnelis p. Rutkaus p. a. „Keli žodžiai apie taktiką". Jame rods apie taktiką nieko nėra, yra vien kiti dalykai neteisingai perstatyti. Neužgriebsime kitų dalykų, bet vien tą, kiek tas raštelis rišasi su „Lietuva". P. Rutkus sako, buk „Lietuva", keli metai atgal visiems rašėjams (korespondentams) pranešė, kad jie nereikalauja ką teip naujo užmanyti ir spręsti apie vertę to, apie ką neturi išmanymo.

Apie paskutinį „Lietuva" galėjo teip rašyti, bet ne apie tai, kad korespondentai neprivalo nieko naujo užmanyti. Žinoma, jeigu kas negali logiškai išvesti pakelto užmanymo, arba jį suprantamai aprašyti, geriau, kad prisiųstų vien žinutes. Spręsti visi gali ir sprendžia, sprendžia ir Rutkus, tik visi turi tiesą reikalauti logisko sprendimo.

P. Rutkus atsiuntė „Lietuvai" atsakymą „Katalikui". Rašte, apart pasemtų trijų ištraukų iš Britiškos Encyklopedijos, turinčių pertikrinti „Kataliką", daugiau nieko nebuvo, ir iš jų buvo padarytas visai klaidus išvedimas, kad nėra profesorių priešingų socijalizmui. Tuom tarpu apie tokius priešininkus socijalizmo, jeigu butų pajieškojęs, p. Rutkus butų galėjęs rasti toj pačioj Britiškoj Encyklopedijoj. Jis vienok ne tik ne jieškojo, ber dar pridurė: jog duoda dovaną tam, kas nurodys jam kokį priešingą socijalizmui profesorių.

Tas jo raštas tapo jam sugrąžintas su prierašu, kad pats savę ant juoko ne statytų, nes tokių profesorių yra daug ir jeigu už nurodymą reiktų dovanas davinėti, nors dešimtį kartų butų turtingesniu, neįstengs išsimokėti; tai kam juokus raštuose rašinėti. „Lietuvos" sugrąžintas straipsnelis (Atsakymas „Katalikui") patilpo „Viltyj".

Tai teip tie dalykai stovi, kuriuos Rutkus kitaip perstato. Bet ir tas su taktu ir taktiškumu nieko bendro, rodosi, neturi.

Lispeth.

PARAŠĖ RYDYARD KIPLING.

Atėjo ant šio svieto kaipo duktė kalniečio Sonu ir jo moteris Yadeh. Vieną metą neuždėrėjo kornai ir du meškinai vieną naktį išnaikino vienaitinį jų aguonų lauką esantį Sutley klonyj, netoli Kalgartho, todėl priėmė krikštą ir savo vaiką pavedė globai krikščioniškos misijos. Misijos kapelonas iš Kalgartho davė jai vardą Elzbietos, nuo to ir paeina jos vardas „Lispeth", kaip jį ištaria pakari arba kalniečių kalboj.

Po kiek metų cholera paėmė senį Sonu ir jo moterį Yadeh, o Lispeth augo misijoj — pusiau tarnaite, pusiau drauge kapeliono moteries.

Tai buvo pasibaigus viešpatavimui moraviškų brolių misijos, bet kada Kalgarth dar neužmiršo savo vardo „Karalienės šiaurinių kalnų".

Nežinau ar tai priėmimas krikščionybės teip ją papuošė, gal tą patį butų padarę ir jos seniejie dievai, žinau tik tiek, kad Lispeth, sulaukusi šešiolikos metų, buvo labai graži mergina. Jeigu Himalajų kalnietė graži, tai jos pamatymui verta keliauti biauriais keliais 50 mylių. Lispeth turėjo grekišką veidą, ypatybes teip tankiai aprašomas, o retai matytas. Odą lygią ir baltą kaip drumblo kaulas, ugį, kaip terp savo tautiečių, labai didelį. Apart to turėjo dar porą puikių akių ir jeigu ne butų nešiojusi drabužių iš parvuotų audeklų, kokiais misija teip gėrėjos, galima ją but laikyti už Rymo dievaitę Dianą.

Suaugusi, Lespeth ne išsižadėjo krikščionybės, kaip tai tankiai daro kalniečių dukterys. Saviejie jos nekentė. Kalbėjo, kad ji pastojo „memsahil" (mergina augštesnių luomų) ir peikė užtai, kad prausėsi kasdieną.

Kapeliono moteris nežinojo ką iš jos padaryti. Nuo dievaitės negalima reikalauti, kad ji mazgotų indus ir skalbtų mazgotes. Todėl augo ji su pastoriaus vaikais, vaikščiojo į nedėlinę mokyklą, skaitė, kas jai iš naminės skaityklos į rankas papuolė ir kaip pasakų karalaitė, kasdieną darėsi gražesne.

Kapeliono pati nusprendė, kad reikia jai Simlej pasijieškoti vietos vaikų auklėtojos arba kitokio augštesnio užsiėmimo. Bet Lespeth nenorėjo jieškoti tarnystos, jautėsi gerai ten, kur buvo.

Jeigu pačto vežimas su keleiviais atvažiuodavo į Kalgarth, Lispeth, bijodama, kad jos neišvežtu į Simli, arba kur kitur į nežinomus kraštus, užsirakydavo savo kambaryj.

Vieną kartą, — turėjo tąsyk septynioliką metų — Lispeth išėjo pasivaikščioti. Ne vaikščiojo teip kaip anglijonės: pusantros mylios į vieną pusę o atgal vežimu, bet perbėgdavo dvidešimt ir trisdešimt mylių iki Markunda. Tą dieną sugrįžo jau gerai saulei nusileidus, laikydama kokį ten didelį daiktą ant rankų. Kapeliono pati snaudė tame laike, kada jauna mergina įėjo sunkiai kvėpuodama ir linkdama nuo sunkumo nešamo daikto. Padėjo jį ant sofos ir kuo ramiausiu tonu, kaipi kad kalbėtų apie paprasčiausią daiktą, pasakė:

„Štai mano vyras. Radau jį ant kelio į Bagi. Apsikulė labai. Prižiurėsime jį o paskui, jam išgijus, jusų vyras suriš mudu moterystės ryšiu".

Pirmą tai kartą Lispeth priminė apie savo apsivedimo mierius.

Kapeliono moteris, išgirdusi tokią „ne gražią kalbą", net suriko. Vienok reikėjo pirmiausiai užsiimti žmogumi gulinčiu ant sofos.

Buvo tai jaunas anglijonas; turėjo galvoj gilią žaizdą nuo kokio kantuoto daikto. Lispeth pasakė, kad rado jį ant riavo dugno ir iš ten ištraukė. Kvėpavo sunkiai ir rodėsi visai be sanmonės.

Kapelionas, kuris šiek tiek išmanė apie daktarystą, paguldė jį į lovą, aprišo žaizdą, o Lispeth laukė už durių, tikėdama, kad ją pašauks pagelbėti.

Pasakė jam prie pirmos progos, kad tai jos ateinantis vyras, bet kapelionas pabarė ją už negražią kalbą ir pasielgimą. Lispeth ramiai išklausė pabarimo, bet laikėsi savo mierio. Reikia ilgų metų krikščionybės įtekmės išrovimui instinktų rytinių tautų, besiremiančių ant meilės iš pirmo pamatymo. Lispeth rado išsapnuotą vyriškį ir negalėjo suprasti, kodėl reikėtų tylėti apie savo pasirinkimą. Nenorėjo vienok, kad ją išvytų iš pastoriaus namų. Prižiurės jį, o išgijus anglijonui, už jo ištekės. Tokį sau sudėjo programą.

Po penkiolikai dienų mažo karščiavimo ir smegenų uždegimo, sutvarkęs savo mislis, anglijonas širdingai dėkavojo kapelionui, jo pačiai ir Lispethai, ypač Lispethai už jų gerumą. Aiškino, jog keliavo po rytynius kraštus su mokeliškais mieriais ir dabar atkako į Simli kalnus rinkti vabalus ir augmenis. Turbut nupuolė nuo uolos skindamas papartį nuo supuvusio kelmo. Rodosi, kad jo tarnai jį apvogė ir pabėgo. Rengėsi, kaip tik pajiegos daleis, grįžti į Simli ir nenorėjo jau klausyti apie laipiojimą po kalnus.

Nesiskubino grįžti, ypač kad ir pajiegos gryžo labai palengva. Lispeth no klausė pabarimų pastoriaus ir jo pačios, bet ant galo pastorienė turėjo anglijonui perstatyti širdinius reikalus jos augintinės.

Jaunas žmogus labai juokėsi ir pasakė, jog graži himalajietė yra tai sapnas, o kad turi sužieduotinę Anglijoj, tai mano, kad viskas gerai pasibaigs; tuom tarpu žadėjo laikytiesi atsargiai.

Patiko jam vienok Lispethes draugystė. Ėjo drauge pasivaikščioti; kalbėjo jai saldžius žodelius ir vadino ją visokiais gražiais vardais. Jo lupose tas neturėjo prasmės, bet jai buvo tai čielas svietas. Jautėsi laiminga, nes rado žmogų, kuriam gali atiduoti savo širdį, ant kurio gali nukreipti savo meilį.

Kaipo paprasta kalnietė, ne matė reikalo slėpti savo jausmus, kas anglijoną labai užėmė.

Išvažiuojant, palydėjo jį ant pats Narbunda kalno, labai perimta ir nusiminusi dėl persiskyrimo.

Pastoriaus pati, kaipo gera krikščionė, ne mėgstanti nieko, kas galėtų suteikti net išveiždį skandalo, arba duotu medegą kalboms, prašė anglijono pažadėti Lispethai sugrįžti ir su ja apsivesti.

— Tai yra, jus žinote, dar vaikas — pasakė — o vėlės dugnė, rodosi, dar stabmeldė.

Dėlto persergėjimo, dvidešimts mylių kelio iki Narbundai perėjo anglijonas ne nuimdamas rankos nuo jos liemens ir užtikrinėjo, kad sugrįž ir su ja apsives. Lispeth liepė jam antrinti ir antrinti pažadėjimą. Sustojo ant viršunes Narbunda kalno ir ilgai žiurėjo į einantį savo „sužieduotinį", kol jis neprapuolė ant kelio užsisukimo, vedančio į Nenttiani.

Sugrįžusi į Kalgarth, tuojaus prisipažino kapeliono pačiai:

— Pasakė, jog sugrįž. Keliauja pas tėvus apie manę jiems papasakoti, paskui sugrįž.

O kapeliono pati ramino Lispeth ir teipgi nuo savęs pridurė: sugrįž, sugrįž!

Po dviejų mėnesių Lispethą apemė koksai neramumas. Pasakė jai, jog anglijonas toli už jurių, savo tėviškėj.

Žinojo maž daug, kur yra tas kraštas, nes seniau mokinosi pamatų geografijos, bet kaipo prasta kalnų mergaitė, negalėjo suprasti kas tai yra jurės.

Pastoriaus namuose buvo iš medžių dalių lošis sudėjimui žemlapių. Lispeth vaikystės laikuose vartojo tą lošį. Surado jį dabar ir čielus vakarus sekė žingsnius savo numylėtinio, liedama tykias ašaras.

Kadangi menką turėjo supratimą apie tolumus ir greitumą garlaivių, tai ne viena klaida įsiskverbė į jos išrokavimus. Nors, teisingai sakant, kad ir kuo teisingiausiai butų apskaičiusi, tas neturėjo vertės, nes anglijonas nė nemislijo grįžti ir pačiuotis su kalniete. Visai užmiršo apie Lispeth ir su ramiausia saužine Bengalijoj gaudė drugius. Sugrįžęs Europon, išleido apie savo kelionės didelę knygą, bet joje nė nepaminėjo Lispethės vardo.

Po trijų mėnesių Lispeth kas dieną pradėjo vaikščioti į Narbunda žiurėti, ar anglijonas ne pasirodys ant kelio. Tos kelionės palaikė jos dvasią, ir kapeliono pati, matydama ja linksmesne, manė, kad mergina išsižadėjo savo „barbariško" ir tikroj to žodžio prasmėj negražaus užsimanymo.

Paskui ir kelionės tos liovėsi veikusios paraminančiai ir ant Lispeth matyt buvo nusiminimas.

Pastoriaus pačiai rodėsi, kad atėjo laikas perstatyti visą reikalą tikroj šviesoj, taigi kad anglijonas žadėjo tik norėdamas ją nuraminti, be jokios kitos mislies ir kad tai labai negražu mislyti apie apsivedimą su anglijonu, kuris yra augštesnės rasos, kilmės, ypač kad jis rengiasi apsivesti su mergina iš savo krašto.

Lispeth atsakė, kad tas viskas yra ne galimu, kadangi juk jis jai pasakojo apie savo meilę, o ant galo ir pastorienė locnoms lupoms patvirtinė, kad jis sugrįž.

— Argi tas ką jis kalbėjo ir ką jus kalbėjote, gali but neteisybė? — paklausė Lispeth.

— Teip, mes pasakėme norėdami tavę, vaikelį, nuraminti—atsakė kapeliono pati

— Taigi jus man melavote? Melavote! — Suriko Lispeth.

Kapeliono pati nulenkė galvą ir neatsakė nė žodžio. Lispeth teipgi nutilo ir po valandėles išėjo. Nubėgo į slenį ir greitai sugrįžo apsirėdžiusi senais, surukusiais kalniečių drabužiais, tiek tik ne pilnais, kad ne įsegė į lupas į ausis blizgančių žiedų. Plaukus supynė į ilgas kasas surištas, kaip vietinių mergų, juodu šniureliu.

— Grįžtu pas savuosius — pasakė.— Užmušėte Lispeth, Likotik duktė senos Yadeh, vargšė kalnietė, dievų tarnaitė. Jus, anglijonai, visi ėsate melagiai!

Kol pastorienė atsigriebė nuo persigandimo, kad Lispeth, jos augintinė, grįžta prie savo dievų, jauna mergina prapuolė ir jau niekada į misiją ne sugrįžo.

Prisiglaudė su visu atsidavimu prie savo giminės, lyg norėdama atgauti terp svetimų praleistą laiką. Neužilgio ištekėjo už medžių kirtėjo, kuris ją mušė, kaip kiekvienas kalnietis daro. Gražumas jos greitai išnyko.

— Tiesiok negalima atspėti, kas yra ant dugno stabmeldžių vėlės. Tie žmones turi jausmus nepasiduodančius nė jokioms tiesoms. Rodosi, kad Lispeth iš persitikrinimo ne išpažino krikščioniško tikėjimo.

Teip nusprendė kapeliono pati apie visą tą dalyką, bet sunku su tuom sutikti, nes „stabmeldiška vėlė" turėjo vos penkias sanvaites, kada ją anglijoniška bažnyčia paėmė po savo sparnu.

Lispeth sulaukė žilos senatvės. Visada lengvai kalbėjo angliškai ir kada gerai pasigerdavo, galima buvo prikalbėti papasakoti istoriją pirmos meilės. Bet sunku buvo perstatyti, kad ta boba su kreivoms akims, raukšlėtu veidu, panaši į pasišiaušusią šluotą, tai graži Lispeth iš misijos Kalgarthe.

IŠ VISUR.

| Vokietijoj siuvėjai pareikalavo ant 40—100% didesnių algų. Darbdaviai nutarė uždaryti savo dirbtuves ir pertai Vokietijoj apie 60 000 siuvėjų atsiras be darbo. Kaip ilgai ta bedarbė traukšis, dabar negalima įspėti.

| Kaip matyt iš žinių pagarsintų Rymo parlamento pasiuntinio Mazza, nemokančių rašyti ir skaityti Italijoj, nors ji savistovi, nem[illegible] negu caro valdžių prisp[illegible]stoj Lietuvoj. Terp apsiv[illegible]dančių porų pereituose metuose Italijoj analfabet[illegible] (nepažystančių literų) buv[illegible] 46.10%, terp pašauktų kariumėn 32.61%. Ant 1000 gyventojų analfabetų buvo: Ryme 4610, Napolej 6600, Palermoj 7300, Cosenzoj 7918.

| Vlaška distrikte, Rumunijoj, 28 d. kovo buvo smarkus mušis terp sukilusių kaimiečių ir kariumenės. Kadangi kaimiečiai buvo daug skailingesni, tai kariumenė vartojo kanuoles, subombor davo tris kaimus. Tirgovi šė raiteliai susirėmė su kaimiečiais. Susirėmime 50 kaimiečių tapo užmuštų.

| Maskalkaitę Tatijaną Leontjevą, kuri, norėdama užmušti buvusį Maskolijos vidaus ministerį Durnovo, per apsirikimą užmušė prancuzą Mullerį, Šveicarijos sudas Thune pasmerkė keturiems metams kalėjiman ir paskui išvijiman iš Šveicarijos.

| Latviai kolionistai, iškeliavę iš Latvijos į Braziliją, atsiuntė Rygos jeneral-gubernatoriui pasiskundimus ant brazilijonų, kurie juos visaip skriaudžia. Kolionistai prašo jeneral-gubernatoriaus uždrausti visai iš Latvijos išeivystę į Braziliją.

| Stolypin išsiuntinėjo visiems gubernatoriams prisakymą, kaip galint, stabdyti besiplatinimą žinių laikraščiuose apie maištus Rumunijoj, kadangi žinios apie maištus svetur gali pagimdyti panašius ir Maskolijoj. Tuom tarpu rumunai skundžiasi, kad pas juos maištus sukėlė Stolypino apginama „Lyga maskoliškos tautos" ir juos palaiko.

| Mozazi distrikte, Rumunijoj, susirėmime kaimiečių su kariumene, 40 kaimiečių tapo užmuštų. Išvaikymui 4000 kaimiečių aplinkinėse Giurgevo reikėjo sutraukti ir kanuoles. 27 d. kovo, susirėmimuose su kariumene Moldavijoj 200 kaimiečių tapo užmuštų.

| Ant Kubos vietiniai daktarai pakėlė smarkų protestą prieš padavadijimą amerikoniško gubernatoriaus, jenerolo Magoon, kuris, be examino universitete, kaip tiesos reikalauja, daleido amerikoniškiems daktarams praktikuoti ant Kubos.

| Odesos gubernatorius pagarsino, jog maskoliai juodašimčiai, prisidėję prie maištų Rumunijos kaimiečių, bus 3 metams Siberijon ištremti. Kaip sako, Rumunijoj yra net 3000 juodašimčių, suorganizuotų Lygos maskoliškos tautos.

| Baltstogėj, nesugautas vyriškas metė bombą į važiuojantį general-gubernatorių Bogolevskį. Expliozijos visi langai likosi išdaužyti aplinkinėj, bet žmonių ji neužgavo.

| Paryžiaus laikraštis „Journal" pagarsino žinią, buk Išpanijos karalius Alfonso serga džiova.

| Šveicarijoj, kantone Vaud streikuoja veik visi organizuoti darbininkai. Sustreikavo teipgi darbininkai Vevey ir Lausannoj.

| Revelyj policija suėmė 10 sanarių revoliucijonieriškos kovos organizacijos, teipgi paėmė daug ginklu[illegible] kuojamą mašiną ir nuo[illegible]

| Kaimiečių maištai Rumunijoj platinasi vis labiau. MiestePatkeron buvosmarkus mušis kaimiečių su kariumene, kuri likosi sumušta. Tekosman ir Vlaschia distrikte kaimiečiai užmušė 23 dvarponius, išdegino 42 dvaru. Zimnicos distrikte išdegino 3 čielus kaimus. Paskutinės žinios praneša, jog dideli ginkluotų kaimiečių pulkai traukia ant Rumunijos sostapilės Bukaresto. Sulaikyti juos nepasisekė. Mieste Aleksandria buvo smarkus susirėmimas kariumenės su kaimiečiais, kuriame 60 kaimiečių likosi užmuštų, o 300 sužeistų.

| Chinuose, bado apimtuose apskričiuose žmonės pradėjo žmonis valgyti, kitokio valgio neturėdami. Tėvai skerdžia vaikus, vyrai pačias ir jų mėsa maitinasi.

| Kaipo nužvelgtas užmušime Maskvos liberališkojo laikraščio „Russkija Vedomosti" redaktoriaus Dr. Jollos, likosi suareštuotas advokatas Alexandrov. Jis yra sekretoriu Lygos Maskoliškos tautos.

| 29 d. kovo prancuzai su savo kariumene užėmė prigulintį Moroko sultanui apskritį Udja. Gubernatorius draugiškai priėmė prancūzus.

| Į Londoną atėjo telegramai, buk garsus maskoliškas raštininkas ir revoliucijonierius, Maxim Gorky, Ryme sunkiai apsirgo džiova.

| 29 d. kovo Ryme pasimirė kardinolas Luigi Macchi. Dar 28 d. kovo jis buvo sveikas, atlaikė mišias.

| Dreifontein aukso kastynėse, Transvaaliuj, explioadavo dinamitas. Expliozijos 4 baltparviai darbininkai ir 50 kafrų tapo ant vietos užmuštų.

| Peržiurint naujai dirbamą karišką laivą „Bajan" Peterburge, į admirolą Greve nesuimtas vyriškis metė bombą, bet ji ne expliodavo.

| Maskvoj, nesugautas vyriškis nušovė redaktorių įtekmingiausio maskoliško laikraščio „Russkija Vedomosti", Drą Jollos. Mena, kad užmušėjas buvo pasamdytas reakcijonierių.

| Pietinėj Afrikoj likosi išnaudojimui atiduoti nauji aukso plotai Madibi apskrityj. Tona žemės išduoda čia unciją aukso.

| Ant salų Filipinų, mieste Manila, sudegė krautuvės Stevenson & Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono doliarių.

APGARSINIMAI.

Skaitytojams.

Kurių prenumerata už „Lietuvą" pasibaigė ir ikišiol jos neatnaujino, tiems šis „Lietuvos" numeris bus paskutinis.

Todėl, kurie nenorite, kad „Lietuvą" sulaikytume, tai pasiskubinkite užsimokėti prenumeratą.

A. Olszewskis, Išleistojas.

Reikalingas „Lietuvos" redakcijon lietuvys ar lietuvaitė mokantis stenografija angliškoje kalboje. Gera mokestis. Atsišaukti tuojaus.

Reikalingas vaikinas ar mergaitė, 14 iki 18 metų senumo, prie ofiso darbo „Lietuvos" redakcijoje. Turi buti gerų tėvų vaikas ir gerai mokėti angliškai ir lietuviškai rašyti ir lenkišką kalbą nors biskį pažinti. Gera vieta ir gera mokėstis geram vaikinui, ar merginai. Tegul atsišaukia tik toks, kurs yra [illegible] Amerikos publiką mokyt[illegible]

Tiesioginiu keliu.

Jeigu tamista nori ką nors tokio pasiekti, tai siek prie to tiesioginiu keliu. Neprisiimk daugiau uždavinių, siekių, bet vienam siekiui atkreipk visą savo atidą. Jeigu tamista nori išgydyti kokį susirgusį kuno organą, tai pasiimk sau tokią gyduolę, kuri veikia tiesiai ant sergančiosios dalies. Patyrimai kitų žmonių gali buti jums kartais labai naudingi. Ištyrimai pamokino, kad susirgus gromuliojimo sistemai, Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra vienatinis vaistas, kuris veikia tiesiog ant sergančių organų. Vaistas sutaisytas iš karčių žolelių, kurių įtekmė ant gromuliojimo organų pagarsėjusi per šimtmečius, teipgi jame yra ir gryno vyno, kuris veikia ant viso organizmo. Užtai yra Vynas geriausias vaistas nuo kuno nusilpnėjimo, negromuliojimo, netekimo apetito, neveiklumo skilvio ir žarnų, užkietėjimo vidurių, nuvargimo, apsibliausimo, neaiškumo veido ir kitų ženklų, paeinančių nuo gromuliojimo sistemos neveikiumo. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner
799 S. Ashland av.
Chicago, Illinois.

Draugysčiu Reikalai.

DRAUGAI "AUŠROS"!

Chicago, 7 d. balandžio, 1907m. atsibus "Aušros" draugystės mėnesinis susirinkimas, paprastoj susirinkimų vietoje, pn. 869—33 Place 2 val. po pietų. Maloneikite draugai atsilankyti ant mėnėto susirinkimo (mitingo), nes yra daug svarbių reikalų ir bus išduoti tam tikri ženkleliai, rengimo šeimyniško vakaro; kuris nebus ant mitingo, tas negaus ženklelio. Prisirašiusiejie tą dieną nauji sąnariai, bus skaitomi už draugus "Aušros" draugystės ir gaus ženklelius. Kviečiame visus.

KOMITETAS.

DARBININKŲ BALIUS IR IŠLAIMĖJIMAS.

Chicago. Subatoje 13 d. balandžio, 1907 m., 4-ta kuopa L. S. P. A. rengia didelį balių, kur bus teipgi ir išlaimėjimas: **Paveikslo penkių revoliucijonierių ir Auksinio žiedo,** revoliucijos naudai. Balius prasidės 7 val. vakare, Freiheit Turner salėje, po num. 3417 3421 S. Halsted str. tarpe 34 ir 35 ul. Laike baliaus grieš visiems lietuviams gerai žinoma orchestra profesorious F. Beidel. Tarpe šokių dainuos lietuvių choras ir mergaitės dekliamuos. Inženga 25c. ypatai. Todėl draugai, darbininkės ir darbininkai, matydami parengiant toki baliu, kuris žada naudą mums patiems, pasistengkime kiekvienas atsilankyti ir tuomi nors maža dalele prisidėti prie tos kovos, kurią varo dabar mus broliai ir draugai, už laisvę ir gerovę visos žmonijos. Visus kviečia atsilankyti 4-tos L. S. P. A. Kuopos.

KOMITETAS.

PIRMAS DIDŽIAUSIAS BALIUS!

Springfield, Ill. 79-tos kuopos S. L. A. atsibus panedėlyj, 8-ta diena balandžio, 1907. Gražiausioj šio miesto salėje "Arion Hall", ant kampo 4-tos ir Jefferson gatviu. Prasidės 7 val. vakare. Inženga vyrams 50 centu, o moterims ir merginoms dykai. Pirmiausiai bus lošiamas spektaklis su dainoms ir dekliamacijoms. Po tam prasidės šokiai ir skrajojantis pačtas. Muzika iš Didžiosios Lietuvos, grajys labai puikiai. Lietuviai ir lietuvaitės, vietiniai ir iš aplinkės nepamirškite atsilankyti ant šito didelio pokylio, kuris bus gražiausias iš visu čion buvusiu lietuvišku pokyliu. Kas atsilankys nesigraudys, bet bus visi užganėdyti.

Su pagarba 79-ta kuopa S. L. A.

Didžiausias Balius Scranton'e!

Lietuviška dr-stė pašelpai liet.-Tautiško prieglaudos namo kelia balių 9d. balandžio (April), 1907, Music Hall. Balius prasidės 7 val. vakare. Inženga vyrams 25c. Užtai kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites iš Scranton'o ir iš aplinkinės atsilankyti ant šito baliaus, nes juk kiekvieno lietuvio pareiga Prieglaudos Namą sušelpti. Kviečia visus.

KOMITETAS.

SUSIRINKIMAS.

Shenandoah, Pa. 23 kuopa Susivien. Liet. Amerikoje laikys savo bertainini susirinkimą 7 d. balandžio (April), 1907 m. P. Wilkison'o svetainėje, kampas E. Lloyd ir N. Main gatviu, 3-čią val. po pietų. Sąnariai kaip ir norinti prisirašyti kviečiame atsilankyti.

KOMITETAS.

Brooklyn, N. Y. 38-tos kuopos S. L. A. atsibus susirinkimas nedėlioj 7d. balandžio (April), 1907 m. 2-ra val. po pietų; svetainėje pn. 73 Grand St. Teiksitės visi sąnariai butinai pributi ant šio susirinkimo, nes bus daug svarbių reikalų apkalbėta, ypač apie bestartinanti XXII Seimą. Užsimokėti savo duokles; teip pat atsiveskite naują draugą prisirašyti.

A. Leonauskas, Sekr.

10-ta METINIS BALIUS!

Chicago. Nedelioj, 7-ta diena balandžio, 1907m., atsibus balius Draugystės Karaliaus Dovydo, K. Laudanskio salėje, po num. 3119 So. Morgan St. tarpe 31-mos ulyčios ir 31-mo Place. Balius prasidės 3 val. po pietu ir trauksis iki 12 val. nakties. Inženga 25c. porai. Užtaigi širdingai užprašome visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

KOMITETAS.

TEATRAS!

Brockton, Mass. Čionai susitvėrusi jaunu vyru teatrališka kuopelė parengė koncertą su persatymu dvieju dramu: "Kovoje už laisvę" ir "Paskutinė Banga". Perstatymai parodo, kaip musu broliai kovoja už laisvę, už duonos kąsnį ir užtai patenka kalėjimuosna. Tarpe veiksmu bus dekliamacijos ir dainos; po perstatymui bus šokiai su puikiausia orchestra. Perstatymas atsibus 13 d. balandžio, (April), 1907m. 7 val. vakare, ant Massassoit Hall, 6 kampas Court ir Main gatviu. Inženga vyrams 35c., moterims 25c. Visas pelnas eis pašelpai kovojančiu už Lietuvos laisvę. Užtai prašome visu lietuviu ir lietuvaičiu iš Brockton'o ir iš aplinkės ant to perstatymo atsilankyti, o tuomi prisidėsite prie sušelpimo kovojančiu už žmoniu laisvę. Kviečia.

KOMITETAS.

FERAI! FERAI!

New Britain, Conn. Antrus ferus parengė Lietuviu Nopriguimingas Ukėsu Kliubas, kurie atsibus nuo 20 —26 d. balandžio, 1907 m. ant Turner Hall, Arch St. Užkviečiame visus vietinius ir aplinkinėj gyvenančius atsilankyti ant musu feru ir prisižiurėti. Per visą laiką grajys puiki vietinė lietuviška orchestra kuopuikiausius šokius. Apart muzikos bus teipgi navatni pamatymai. Užtai nepraleiskite tos progos, nes inženga tiktai po 10c. Nuoširdžiai visus užprašo.

KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieszkau savo vyro, Juozapo Užubalio, Kauno gub., Vabalninku parap. Didelio ugio; 18 metu isgeveno Bostone, Mass. Dirbo kriaucziu dirbtuvese, pereita vasara gavo proto sumiszima ir tapo iszlestas į Lietuva rugseje menesyj. Nuvažiavo Cunard linija į Anglija ir atsiuke tolau važiuoti. Kas apie ji žino kur jis yra, meldžiu duoti žinia ant szio adreso:

Ant. Užubaliene,
138 Lowell st., Lawrence, Mass.

Pajieškau savo brolio Martino Ažunario ir draugo Jono Balčuno, Kauno gub., Panevežio pav., Miloišiu sodžiaus. Trys mėnesiai atgal gyveno Elsworth, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Jokubas Ažunaris,
883 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo vyro, Juozo Lukošaičio, Suvalku gub., Naumiesčio miestelio. Jisai gyveno Wilkes Barre, Pa. Apie 8 metai kaip Amerikoje. Aš atvažiavau kątik iš Lietuvos ir norėčiau pas ji nuvažiuoti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Pran. Lukošaitienė,
1411 Oregon Ave., Cleveland, O.

Pajieškau savo pusbrolio, Jono Tolišiaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilkos parapijos, Užakmenlu kaimo. 3 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Antanas Petraitis,
514—4th Ave., Homestead, Pa.

Pajieškau savo pačios, Onos Lešeckienės, kuri 6 d. kovo prasišalino iš mano namu su Antanu Palioniu. Moteris 33 metu senumo, 4 pėdu ir 8 coliu augščio, raudono veido mėlynu akiu, neturi pryšakyj dvieju dantu; paeina iš Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilkos prapijos. Antanas Palionis 26 metu senumo, 6 pėdu augščio, apatinė lupa atsikišus, blakstėnai dideli, dėvi No. 11 čeverykus, sveria 200 svaru, paeina iš Vilniaus gub., ir pavieto. Kas apie juos duos atsakančią žinią gaus $5.00 atlyginimo.

Antanas Lešeckis,
Box 38, Cementon Grem, N. Y.

Pajieškau savo keliu draugu: Mykolo Elžos, švogerio Simano Lekučio ir Jono Matejošaičio; Kauno guber. ir pavieto, Skirsnemunės parapijos. Turiu labai svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Jos. Pinkevičia,
Box 22, (Madison Co.) Merryville, Ill.

Pajieškau savo dvieju švogeriu, Mateušo ir Andriaus Vaivodu, Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, Migoneliu kaimo. Seniai gyvena Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinę antadreso:

M. Tamašauckas,
Union City, Conn.

Pajieškau savo draugo, Antano Mahoney. 4 metai atgal gyveno Joliet, Ill. Turiu svarbu reikala pas ji. Jo tėvas mirė, o motina liko su 8 mažais kudikiais. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

D. Ramanowskis,
208 Midland Av., Joliet, Ill.

Pajieškau Veronikos Niuskalčiutės, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Krinčino parapijos, Berčiunu sodžiaus. Pereituose metuose atvažiavo Chicagon. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Anne Petrowsky,
Box 81, Holmeman, Wis.

Pajieškau savo brolio, Stanislovo Vaitkaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Kunkoju kaimo. 11 metu kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

John Vaitkus,
123 Bowen St., So. Boston, Mass.

Pajieškau lietuviu farmeriu vakarinėse valstijose ir Kanadoje, kur yra prasidėjusios lietuviškos kolionijos nos ir aš norėčiau prie ju prisidėti. Teipgi pajieškau M. Merkevičiaus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

R. Pranulis,
Box 226 Marissa, Ill.

Pajieškau savo dvieju giminiu, Mockus Bačinsko, 16 metu kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno Chicagoje, ir Andriaus Rutkauckio, 18 metu kaip Amerikoje. Abu Vilniaus gub., Traku pavieto, Butrimoniu vol., A. Rutkauckas Gervenu sodžiaus; M. Bačinckas Palicpiu sodžiaus. Turiu labai svarbu reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Konst. Grelčunas,
Box 116, Wilburton, Ind. Ter.

Pajieškau savo draugo, Mikolo Kažoko, Kauno gub., Zarasu pav., Papilio parapijos, Prudeliu sodžiaus. Dirba angliu kastynėse. Pirmiau gyveno Springfield, Ill.. Turiu labai svarbu reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Petras Trečiokas,
102 Lawrence Av., Beloit, Wis.

Pajieškau savo pusbrolio, Antano Navalniko, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Vabalninku parapijos, Poeriju sodžiaus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Juozas Piragis,
769 N. Main St., Montello, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio, Viktoro Lutvino, Kauno gub., Telšiu pav., Laukavos parapijos, Girvainiu sodžiaus. 9 metai kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno Brooklyn, N. Y. Kas duos apie ji tikrą žinę gaus $5.00.

F. Lutvinas,
Box 201, Warehouse Point, Conn.

Pajieškau savo brolio, Izidoriaus Juškio, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilkos vol., Pikeliu kaimo. 3 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Antanas Juškis,
785 Bank St., Waterbury, Conn.

GRAND OPENING!

Bus laikomas pas Jurgi Gejzter, Subatoje, 6 d. balandžio (April), 1907m. Svečius linksmins gera muzika ir jie bus geral pavajšinti. Meldžiu visu pažystamu ir draugu iš aplinkinės atsilankyti, o busite užganėdinti.

Jurgis Gejzter,
1440 Arnold St., Chicago Heights, Ill.

TEATRAI!

Mockaus teatru Kompanija iš Chicagos lošs teatrus šituose miestuose: **Waterbury, Conn.** balandžio 14 ir 15 d., bažnytinėj salėj. Nedėlioj bus lošias du sykiu—po pietu 4:30 val. ir vakare 8 valandą. Pelnas bažnyčios naudai. **Union City, Conn.** Gorman salėje, balandžio 17 ir 18; **Cranford, Conn.,** Pultham salėje, balandžio 19; **Bridgeport, Conn.** Dulbio salėje, 426 Main st., balandžio 20 ir 21. **New Britain, Conn.** Lafayette salėje, 13 Lafayette st., balandžio 22; **Bristol, Conn.** Town salėje, balandžio 23. **Torrington, Conn.** Opera House, balandžio 24. Tose vietose bus lošiami teatrai asabiškai; tarpais aktu bus rodomi krutanti paveikslai iš ruso-japonu karės ir daugybė kitokiu: Dinamito dirbtuvė, Žydas žuvininkas, Nusibankrutinimas jaunikio, Ženatvė su penkiais doliariais, Gydytojas, Lurbio šokis. Taigi užprašome visus lietuvius ir lietuvaitės ant tu puikiu perstatymu atsilankyti. Musu teatrai visada prasideda 8 val. vakare. Inženga 25c. ir 15c.

H. Mockus & Co.

Reikalaujame 20000 darbininku, angliakasiu, medžio darbininku, amatnininku, geležinkelio darbininku Californijoj, Washingtone, Oregon, Montana, Michigan, Wisconsin ir Indiana valstijose. Reikalaujame vedusiu ir nevedusiu. Algos vakarinėse valstijose po $60—$115 an mėnesio; nuvažiavimas pigus, štraiku nėra. Teipgi reikalaujame vyru ir moteru prie visokiu darbu mieste Chicagoje ir aplinkinėje. Reikalaujame fabrikuose, akmenu skaldynėse, lentu pioyvkiose, Hoteliuose ir ant geležinkeliu. Algos augštos. Atsišaukite tuojau ypatiškai arba laišku indėdamas už 10c. markę už informacijos knygutę. Atsikite pas mane arba atsiųskite už 2 c. stempą.

Immigrants Information Bureau,
128 So. Clark St., Room 3,
Chicago, Ill.

AUKOS REVOLIUCIJOS REIKALAMS
Iš Montreal, Canada.

J. Šulis, J. Balsiavičia, M. Mašnickas, J. Pundzius, P. Gricius, po 50c.; P. Lietukas, S. Mikalauckas, J. Gružinskas, J. Šimkevičia, J. Cipiauskas, J. Aleksandravičia, V. Maksvitis, A Mašnickienė, Y. Opanavičia, V. Bernotavičia, K. Staugaitis, V. Naujokas, V. Jusaitis, A. Kunkaitis, V. Akuckas, A. Skrinska, J. Skrinsta, M. Juškevičienė, A. Šalčius, K. Juškevičia, J. Guzas po 25c; J. Matukas, 20c., A. Baltušis, P. Bricius, J. Stankevičia po 15c. P. Draugelis, J. Dovydaitis, P. Žilinckas, J. Givis, P. Talavinckas, J. Šnirpunas, K.Bernotavičienė, J. Mockevičia, J. Limonavičia, O. Staugaitienė, O. Plioplis, B. Klimavičia, S. Plioplis po 10c. Viso $9.90. Gauta $9.70.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda pigiai geras dvieju augsztu namas, pryszakys isztaisytas sztorui. Namas yra ant Emerald Ave. arti 35-tos gatves. Užpakalyj yra dvieju augsztu medinis tvartas. Randa gera ir gera vieta varymui biznio. Norėdami daugiau dasižinoti atsisaukite ypatiszkai arba per laiszka po num. 5441 Aberdeen St., Antras Augsztas Chicago, Ill.

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaštuoja Sifkortės nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa kelionė kaštuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplaukimo	Valanda išplaukimo	Per kiek dienu perplaukia marias	Šifkortė kaštuoja nuo Porto | Tilžę	Eydtkunus
AMERICA	Hamburg American	New York	Balandžio 25	3 po piet	10	37.80	37.95
BLUECHER	" "	" "	Balandžio 11	4 po piet	10	37.80	37.95
BREMEN	" " "	" "	Liepos 28	10 "	11	38.15	38.20
BALTIC	White Star	New York	Balandž. 10	4 po pt.	7	41.80	41.95
BATAVIA	Hamburg-American	" "	Balandžio 13	5:30 ryto	14	37.80	37.95
CANADA	Dominion	Portland	" 27	2 diena	10	36.65	36.70
CYMRIC	White Star	Boston Mass.	" 25	8 ryto	9	37.80	37.95
CARMANIA	Cunard	New York	Balandžio 23	7 ryto	7	41.80	41.95
CAMPANIA	"	" "	" 20	11 ryto	7	43.80	43.95
CEDRIC	White Star	New York	Balandžio 19	11:30 ryto	7	41.80	41.95
DEUTSHLAND	Hamburg American	New York	Balandžio 30	6:30 ryto	7	37.80	37.95
OLDENBURG	North German Lloyd	" "	Balandžio 27	10 ryto	14	36.65	36.70
DOMINION	Dominion	Portland	Balandž. 13	2 diena	10	36.65	36.70
CASSEL	North German Lloyd	New York	" 28	10 ryto	14	36.65	36.70
CEHEMNITS	" " "	Baltimere	Liepos 2	10 ryto	10	38.15	38.20
EMPRESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	Jt. John N. B.	Balandž. 19	12 diena	6	37.90	37.95
EMPRESS OF BRITAIN	" "	Montreal, Que.	Balandžio 19	12 diena	6	37.90	37.95
ETRURIA	Cunard	New York	Balandžio 27	2 diena	8	41.80	41.95
IVERNIA	Cunard	Boston Mass.	Balandžio 30	11:30 dien	9	36.30	36.45
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	New York	" 23	10 ryto	7	44.15	44.20
KAISER WILHELM II	" " "	" "	Balandž. 9	1 diena	7	44.15	44.20
KAISER WILH. d. GR	" " "	" "	Liepos 7	10 ryto	10	38.15	38.20
KROONLAND	Red Star	" "	Balandž. 6	12 diena	8	39.80	39.95
KAISER. AUG. VICTORIA	Hamburg American	" "	" 18	9 ryto	10	37.80	37.95
KENSINGTON	Dominion	Portland	Balandžio 25	2 diena	10	36.65	36.70
LAKE MATIBONA	Canadian Pacific	St. John N. B.	" 30	10 diena	8	36.65	36.70
LAKE CHAMPLAIN	" "	" "	Balandžio 13	12 diena	9	36.65	36.70
LAKE ERIE	" "	" "	Balandžio 27	12 diena	9	36.65	36.70
LUCANIA	Cunard	New York	Balandž. 6	12 diena	9	43.80	43.95
MAIN	North German Lloyd	" "	Balandžio 11	10 ryto	13	38.15	38.20
MAJESTIC	White Star	New York	Balandžio 17	10 "	7	43.80	43.95
MERION	American	Philadelphia Pa.	Liepos 4	10 "	9	36.65	36.70
NEW YORK	American	New York	Balandžio 13	9:30 "	9	39.80	39.95
OCEANIC	White Star	New York	" 24	3 diena	7	43.80	43.95
OLDENBURG	North German Lloyd	New York	Balandžio 27	10 ryto	10	38.15	38.20
PHILADELPHIA	American	" "	" 27	9:30 ryto	7	43.80	43.95
PENNSYLVANIA	Hamburg American	" "	Liepos 25	3 po piet	14	37.80	37.95
PATRICIA	" "	" "	Liepos 4	10:30 ryto	14	37.80	37.95
PRETORIA	" "	" "	Balandžio 27	6:30 ryto	14	37.80	37.95
RHEIN	North German Lloyd	Baltimore	Balandžio 17	10 "	14	36.65	36.70
SAXONIA	Cunard	Boston Mass.	" 16	12:30 dien	9	36.30	36.45
SEMLAND	Red Star	New York	" 26	3 diena	7	39.80	39.95
GRAF VALDERSEE	Hamburg American	New York	Balan. 6	12 diena	10	37.80	43.95
ST. PAUL	American Line	" "	" 26	9.30 ryt.	7	43.80	37.95
SOUTHWARK	Dominion	Portland	Balandžio 10	2 diena	10	36.65	36.70
TAUTONIA	White Star	New York	Balandžio 3	10 ryto	7	43.80	43.95
TRAVE	North German Lloyd	" "	Liepos 15	10 ryto	10	38.15	38.20
VADERLAND	Red Star	" "	Balandžio 13	7 ryto	8	39.80	39.95
ZEELAND	Red Star	New York	" 27	3:30 po p	8	39.80	39.95
CEPLIC	American	" "	Liepos 4	12 diena	9	36.65	36.70
FINLAND	Red Star	" "	Balandžio 20	10:30 ryto	9	43.80	43.95
ST LOUIS	American	" "	Balandžio 10	9:30 ryto	7	43.80	43.95
WEIMAR	North German Lloyd	" "	Baland. 10	10 ryto	10	38.15	38.20
BRANDENBURG	" " "	" "	Liepos 1	1 diena	10	38.15	38.20
SEYDLITZ	" " "	" "	Balandžio 24	10 ryto	10	38.15	38.20
DARMSTAD	" " "	" "	Liepos 4	10 ryto	10	38.15	38.20
NORDLAND	American	Philadelphia	Balandžio 20	10 ryto	7	43.80	43.95

Virš parodytos prekės yra už vandenį ir Prusų geležinkelį, be Amerikos geležinkelio. Žemiau parodytos prekės yra už Amerikos geležinkelį nuo:

Chicagos į New Yorką $16.00
" " Bostoną $16.00
" " Philadelphią $15.50
" " Baltimorę $15.00
" " Montreal $15.00

Pridėk Amerikos geležinkelį prie vandenio prekių ir matysi kiek kaštuos visas kelias nuo Chicagos iki Tilžės ar Eydtkunų

Iš Chicagos reikia išvažiuoti 2 dienoms pirm laivo išplaukimo. Trukiai iš Chicagos išeina 3 val. po pietų.

Ar gali kur nors rasti daugiau laivų kaip pas mus? Ne! Męs turime dar daug daugiau laivų, tik del stokos vietos visų sutalpinti negalime. Musų šifkorčių prekės yra teip pigios kaip pačios kompanijos ofisuose. Jeigu kur nors ant šių laivų gausi šifkortę pigiau kaip pas mus, tai męs duosime tau $50.00. Pamėgink ir persitikrink.

Tiek daug teip greitų laivų ir teip teisingų prekių niekur nerasi kaip pas:

A. OLSZEWSKĮ
924 33rd Street, Station 60, Chicago, Ill.

Kas nori važiuoti į Krajų, tegul ateina pas mus, o čia visada gaus savo laike greitą ir gerą laivą.

Pigiai parsiduoda isz priežasties iszvažiavimo in sena kraju už prieinama preke buczerne ir groserne, lietuviu apgyventoj vietoj. Norinti apie tai daugiau dasižinoti, teiksites atsiszaukti po num. 848 N. Paulina st. Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai iš priežasties ligos groserne ir bučerne lietuviu apgyventoj vietoj, ant 4612—5th Ave. Atsišaukite in "Lietuvos" redakcija.

Planai parsiduoda ant lengvu išmokesčiu. Dešimts lekciju dykai su kiekvienu planu. Šniakamosios mašinos (fonografai) $1.00 ant sanvaitės. Reikalaujame lietuvišku agentu.

Louis W. Weller,
3441 So. Halsted St., Chicago, Ill.

BROLIAI LIETUVIAI!

Pirkite farmoms žemę su miškais prie upiu ir upeliu, ant krantu mažu ir didoku ežerėliu, su rojišku paveikslu, čyščiausiu vandeniu ir pilnu visokiu veisliu žuviu. Ta žemė vaisinga lietuviškiems ir amerikoniškiems javams ir daržovėms, labai gera žemė sodnams visokiu vaisiu. Turėdama žemė grynai Lietuvos išveizdy, gavo nuo ten gyvenančiu lietuviu vardą **Nauja Lietuva.** Užtai kviečiame visus lietuvius pirkti žemę farmoms Naujoje Lietuvoje, kur galėsime susidėti kooperatyviškai. Nereikės kastynėse arba fabrikuose dulkes ir dumus gerti ir be darbes bijotis. Parsiduoda 40 tukstančiu akru žemės in pliacius po 40 akru ir daugiau. Prekė akro žemės nuo $5.00 iki $12.00. Parsiduoda ant lengvu išmokėjimu. Gali pradėti išmokėti su $10.00 ir likti jos savininku. Per tą žemę eina 3 geležinkeliai. Prie ežero yra portinis miestas. Žemė netoli nuo Chicagos, vakariniame krašte Michigan valstijos. Visi žemės dokumentai duodasi čystai ir dykai. Kas perka gauna kelionės kaštus sugrąžintus. Kas nori daugiau dasižinoti tegul kreipiasi pas mane ypatiškai arba per laišką ant šito adreso:

Anton Klodis,
49 W. 14th Place Chicago, Ill.

GRAMATIKA
ANGLIŠKOS KALBOS

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: beast (byst) žvėris; eight (eit) aštuoni; eye (ai) akis ir tt. 174 puslapių, su prisiuntimu **$1.25.**

NAUJAS BUDAS IŠSIMOKINIMO GRAŽIAI LIETUVIŠKAI RAŠYTI, be pagelbos mokintojaus, 24 puslapiai, su prisiuntimu **10c.**

Pinigus reik siųsti "Money Orderiu" ant šio adreso:

P. MIKOLAINIS
Box 15, Sta. D. New York.

Maskoliszkas Tiesu Ofisas
ir Viešas Notaras.
3246 S. Halsted St., 3rd Floor.

Mes padarome visus legaliszkus dokumentus: užtvirtinimus, perdavimus pilnu tiesu, pardavimo kontraktus, randos kontraktus (leasus).

Mes atjieszkome pinigus ir paveldeta turta senoje tevyneje.

Mes parupiname pasportus szeimyoms, atvažiuojancziems į Amerika.

Mes praszaliname visas bylas (provos), iszkliusias isz priežasties gyvenimo kariumenen Maskolijoje.

Visokius reikalus atliekame su vietiniu Maskolijos Konsuliu.

D. LABUNSKAS
810 Milwaukee Ave., Room 208
CHICAGO - - ILLINOIS

Fitchburg, Mass. Pasimirė čionai Jonas Piarjakslis, Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, Vabalninku parapijos, Velioniškios sodžiaus. Velionis sirgo 2 metu. Per ilgą sirgimą liko be cento, užtai ant pakavojimo turėjome daryti rankiu. Surinkta tapo velionio palaidojimui iš Gardner, Mass. $42.75, iš Fitchburg, Mass. $56.00. Viso $98. ir 75 cntai. Pakavojome labai gražiai su dviejomis mišiomis. Jeigu kas norėtu daugiau dasižinoti apie velioni tegul kreipiasi pas:

John Bagdonas,
64½ Midle St., Fitchburg, Mass.

KAIP PADARYTI **MONUS**

Knyga, aprašanti kaip padaryti 63 monus be aparatų ir ypatinga mokslo. Prekė 50c. Pinigus siųsti Money Or.

JONAS ILGAUDAS
3312 S. Halsted St., Chicago.

ADRESAI

CENTRALIŠKU VIRŠININKU SUSIVIENYJIMO LIET. AMERIKOJE:

Prezidentas = **P. W. Biršionas** 205 W. Oak St., Shenandoah, Pa
Vice-Prezid. = **J. Tarella,** 22 Siar St., Ansonia, Conn
Sekretorius = **M. J. Damijonaitis,** 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill
Kasierius = **J. Skritulskas,** 26 Broad St., New Britain, Conn.

KASOS GLOBĖJAI:

A. Ramanauskas, 122 Essex St., Lawrence, Mass
A. J. Povilaika, 824 Bank St., Waterbury, Conn
Knygius = **M. Paltanavičia** 15 Millbury St Worcester, Mass.

NAUJAUSIAS ISZRADIMAS
DERMATOLOGIJOS MOKSLE.

Daugybė odos ligų pacina nuo nešvarumo užsilaikymo ir užsikrėtimo teipgi ir nuo vidurinių ligų. Daugumas gauna pučius, pleiskanas, slinkinę plaukų, plikimę per apsileidimą. Gydosi pas neatsakančius daktarus ar agentus, kurie tik pinigus išvilioja, o paskui palieto mums, kad šmėte daugybę gydimų iš įvairių apgavikų ir pagelbos negavote ir sakote, kad, gal, ir musų gydymas negelbės. (Taigi meldžiame mums darodyti; kokis žmogus likosi musų gydymėmis apgautas). Turime tekstančius originališkų padėkavonių ir tą galime ant sudo priskirti. Tegul bent vienas daktaras parodo mums tiek padėkavonių, o mes duosime didėlį atlyginimą. Plikę galva sunku gydyti, jeigu senas ir galva žvilga, tai to pagelbėti negalima, bet jeigu jaunas, o turi retus plaukus, o ant odos matytis maži pisukučiai, tai tas galima sutaisyti pagelbą; plaukai nėra grybai—vieną diena neišdiga. Atsišaukiantiems nustatome dyka informacijas su plačiu aprašymu. Mes nesiloime prisisvyrą savo gydymėlių, teisingas daktaras to už vienes nedaro. Kas nori persitikrinti tegul rašo pas mus. Adresas

J. M. BRUNDEA Co., Chemist
New York & Brooklyn, U.S.A.

L. KLEIN, KAMPAS HALSTED IR 14-tos GATVIU.

Musų lietuviški pardavėjai.

Petras Stefonaitis, Pardavėjas No. 117.

Ona Kučinskiutė, Pardavėja No. 114.

Otto Šukšta, Pardavėjas No. 33.

Musu sztoras yra didžiausias ant "West Side"

Mes uzlaikome ir parduodame Visokius Tavorus

L. KLEIN
HALSTED & 14TH STS.

Dr. J. Kulis

Lietuviu Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Tapigi turi didele praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas Daro operacijas pasekmingai.

Lietuviu Daktaras
Marija Dowiatt
Kauno gub., Šiaulių pav.
723 W. 18th STREET, CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1208, Telefonas Canal 7082.
Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Visai Dykai
Didžiausias Kataliogas Lietuviszkoje Kalboje

Bus nusiustas kožnam kuris prisius savo tikra varda, pravarde, adresa ir pora markiu. Naudingas, reikalingas kožnam lietuviui ir lietuvei.

JAME TELPA

teisingi apraszymai apie suvirsz 200 visokiu kuniszku nesveikumu, vyru moteru ir vaiku. Iszaiszkina pradžia, priežasti ir pasekmes ligu ir pasako kokias gyduoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekes visokiu naujausiu elektro-gydancziu aparatu, Roberiniu daiktu, Magiszku Aparatu, Drukuojamu ir Raszomu Masziniu, Stereoskopu ir jiem Paveikslu, Armoniku Koncertinu, Britvu ir daugel kitokiu kožnam reikalingu daiktu. Raszyk tuojaus.

Iszkirpk szita, iszpildyk ir prisiusk mum, o už dvieju dienu Didžiausias Lietuviszkas Kataliogas bus tavo namuose.

Vardas .....
Adresas .....
Miestas ir State .....

John's Supply House
Pilsen Station, Chicago, Ill.

GERIAUSIAS PRIETELIS

Tas, kurs pagelbi nelaimėj; bet ar gali rastis sunkesnė nelaimė žmogui, kaip buti varginamu ligos?

Tuom gelbėtojum nuo visokių ligos kankynių — silpnybių, yra **Dr. Collins New York Medical Institutas,** nes tą **Institutą** visuomenė vadina gyvasties gelbėtojum ir **geriausiu prieteliu,** už išgydymą daugiausia ir nuo visokių ligų, ne kaip kokie kiti daktarai, Institutai, ar Ligonbučiai, išgydant ir tokias ligas, kurių kitur neįstengė išgydyt, tuos ir pagelbėjo.

Kur mokslas, vienybė - ten yr galybė; per tai **Institutas,** gydyme turi gerą pasekmę, kad jame apart Daktaro Profesoriaus, darbuojasi tikri Specialistai ir tam Institute yra daugiau daktarų, ne kaip rokuojant visus, į kruvą, kurie šiam laikraštyje pagarsinti. Vaistai, kurie tik žinomi daktariškame moksle kaipo geriausi, tai iš visos pasaulės yra pargabenti; apart tų, ką Instituto Specialistai nuolatos darbuojasi, išrandant naujausius vaistus, kuriuos kitur negalima gaut. Per tai pasekmingai yvairios ligos ir tampa pergalėtos, jog tokia galybė darbuojasi ir geri gryni vaistai vartojami.

Jeigu nesveikas, tai nesivargyk ligoms, neatidėliok!

Kad ne asabiškai, tai aprašant ligą atsišauk, o busi išgydytas nuo: Kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpaus ir sunkaus kvėpavimo, greito palisimo, kosulio, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dyspepsijos, vidurių ligos, nevirinimo, užkietėjimo, žarnų slogos ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, svaigimo, užimo ir spiegimo ausyse, bei kurtumo. Kraujo nočystumo, išbėrimo spuogais, juodgalvėms ir parkoms, nieżais. Akių ligos. Neuralgijos, neurastenijos, tirpimo kuno. Reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną smagenių, kaulus ir gyslas bei sanarius, sutinimo. Geltligės. Nusilpnėjimo ant sveikatos ir lytiškai (nejiegumą-nemelię). Blogus sapnus ir sėklos nubėgimo. Nuo saužagystės su jos visoms baisioms pasekmėms sugriovimo sveikatos. Priepuolio, nuomario, nerviškumo, greito ir didelio piktumo. Nuo lytiškų piktų užsikrečiamų (slaptų) ligų — kokio jos vardo ar skyriaus nebutų, į trumpą laiką liekasi išgydytos. Puslės ligos, skausmingo ir tankaus šlapinimosi. Patrukimo Hemoroidų. Nemiegojimo, sunkumo kojose, rankose. Lenkimasi draugijos, neturėjimo vaisiaus ir kitų visokių slaptų ligų vyrų, kaip ir **moterų:** skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, neturėjimo andrapanių, kenkimo baltųjų ir kurios tik ligos varginimui žmonių atsiranda. Po ištyrimui, kad apsilma išgydyti ir duoda vaistus, tai užtikrinta sveikata ir išgydymas.

Slaptybė šventai užlaikoma!

Kad visokios ligos tampa išgydytos, tai pats darbai už save kalba ir iš daugybės išgydytų, pagal Jų norą, nors keletą pataipinam padėkavonių; ką kiti daktarai negali padaryt. Sztai ką išgydyti kalba:

Guodotinas Profesoriau Instituto!
Nors daug daktarų perleidau, bet jie tik mano ligą užsendino begydant, nors ir geras vadinasi, buk Hospitalės algą moka, bet savo Ofiso paduotose valandose, nuo ryto iki vakaro namieje sėdi. Bet kaip į Jųs glėbą atsidaviau, aprašęs ligą, ir prisiųstas gyduoles suvartojau, tai prapuolė skaudėjimas strėnose, rankose, kojose, pečiuose ir visa liga, kurią buvau įgavęs per neišmintingą pastelgimą, kaip yra aprašyta Jus knygoje **„Vadovas į Sveikatą"** ant 146 puslapio. Dabar esu sveikas kaip niekad nesirgęs ir dėkingas, už knygą, gerą rodą, o labiausiai už geras grynas gyduoles. CH. GALUNAS, Box 114. Mullberry, Kansas.

Mielas Dr. Profesoriau ir Specialistai!
Nors čielus metus prisikankinau teip labai skaudžia liga, bet kad Jus įstengėte mane išgydyti nuo to galvos skaudėjimo, vidurių ir gumbo gėlimo, tankaus skausmingo šlapinimosi ir baltųjųtekėjimo, su skaudėjimu krutinės ir visuose sanariuose. Nors nesitikėjau, kada nors išgyti, nes kožnas daktaras pagydęs apleido, nieko nepagelbėdamas. Bet kaip į Jus garbingą Institutą atsišaukiau ir nenulistančiai dėl mano sveikatos darbavotės, tai tai jau po suvartojimo tų paskutinių gyduolių persitikrinau, kad esu pilnai išgijus; už tai šiuom siunčiu didelę padėkavonę. Tuos kelis žodžius noriu, kad pagarsintumėt į laikraštį, kad reikalaujanti žinotų, kur tikrą pagelbę sveikatai gali rasti. Mrs. P. BOSELIENE, 1026 Nicollet Ave., Minneapolis, Minn.

Dauggalingas Dr. Collins Med. Inst.!
Kaip pirmiau skundžiausi per ligos varginimus: sunkaus kvėpavimo ir skaudėjimo šonuose, krutinėj, skrepliavimo ir vaikščiojančių dieglių po visą kuną, tai per Jus storonę ir geras gyduoles, kurias suteikėt, likausi jau išgydytas. Nors iš pradžios vartojant gyduoles jaučiaus savyje kaip revoliucilę, bet toliaus vis ir vis darėsi geriau, o dabar pasilikau pilnai sveikas ir laimingas, nes liga neatsinaujina daugiau; už tai labai dėkavoju. Bučiau išmintingai padaręs, kad iš kart prie Jusų bučiau kreipiasis, ne kaip prie tų, ką 3 bei 6 paveikslais giriasi: netrukus gal ir 9 pasigirs, o iš viso tik vienas Daktaras yra. Dabar tik persitikrinau, kad **Dr. E. C. Collins M. I.** yra geriausias prietelis ir gelbėtojas gyvasties. J. ŽEMANTAUCKAS, 212 First St., Jersey City, N. J.

Pirmiau dirbt negalėjo, kankino kosulys, nerviškumas, abelnas nusilpnėjimas nuo slaptos ligos nuo ilgo laiko; pasekmingai likosi išgydytas.
St. Bakajus, Box 335, Proctor, Vt.

„Vadovas į Sveikatą"

Tas institutas ne tik yra gelbėtojum sveikatos ir gyvasties, bet kad yra **geriausiu prieteliu** žmonių, tai išdavė labai naudingą daktariską knygą **„Vadovas į Sveikatą"**, suvirš 200 didelių lapų didžio. Kuris tą knygą perskaitys, ne tik mokės nuo visokių nelaimių ir ligų apsigint, bet ir kitus galės pamokyt. Toj knygoj teippat yra plačiai aprašyta, apie vyrų ir moterų lytiškų gyvenimą ir t., su daug paslaptybių atidengimo. Ir tą naująją didesnią knygą trečio išdavimo, kožnas įapturės, kuris atsiųs 10 centų stampomis už atsiuntimą ir savo adresą. **Visiems Dovanai!**

Išgydytas nuo reumatizmo, dyspepsijos, kataro, galvos skaudėjimo ir svaigimo; per kitus buvo pripažintas neišgydomu, **Dr. Collins Institutas** į trumpą laiką išgydė.
P. Vasiliauskas, Box 116 Grampian, Pa.

Bereikalo vargintis ligoms ir silpnybėms, kad atsakančiai gali but išgydytu, atsilankant asabiškai ar parašant (lietuviškai) kas kenkia. Gyduolės išsiuntinėjamos po visą Ameriką ir kitas dalis svieto.

Rašant knygos bei pagelbos sveikatai pas Daktarus, visados reikia adresuot teip:

Dr. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,
140 West 34 St. (arti Broadway) NEW YORK, N. Y.

Priėmimo valandos kasdiena: Nuo 10 iki 5 val. po pietų. Vakarais: Utarninke, Seredoje, Ketverge ir Pėtnyčioje nuo 7 iki 8 val. **Šventoms dienoms:** Nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Iszgydau in 5 dienas VARICOCELE HYDROCELE

(t. y. pagadintas gyslas)
Be jokiu perszuliu ir skaudėjimu

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, teipgi užkrečiančius kraujų užnuodyjimus, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, vardan parodyti jog aš turiu vienintelį budą su kuriu pagelba ant visados Jus išgydysiu

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI
Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džieva išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

PRIVATIŠKAS VYRU LIGAS.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausiojį paslaptyj.

VISOKIOS PATARMĖS DOVANAI!

Iszgydau galutina

Specialistas moteru ir vyru ligu.

MOTERIŠKAS LIGAS.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

KRAUJO UŽNUODYJIMUS.
ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nusilinkimus ir tt.

asz iszgydau ant visados.

KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. L. E. ZINS, 247 W. Madison ir kampas Sangomon St., CHICAGOJE.
Priemimo valandos: Nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakare. Nedelionis, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietu.

NAUJIENA MOTYNOM

$6.50

Virszutinis paveikslas parodo automatiszka arba pats-supanti lopszy. Yra tai naujausesiszradimas, kuris sumažina motynu vargus. Reikia tiktai užsukti, sprendžina, o lopszis supsis pats per isztisa adyna teip, kaip motynos ranka supamas; galima paleist arba sustabdyt kada nori. Dienos laike motyna gali palikt kudiky lopszyje ir atlikt savo kuknini darba, o nakties laike gali gauti atsakanty atilsi. Laimingos motynos kurios turi toky lopszy. Jeigu nori sumažinti savo vargus, dienos laike gauti proga apsiruoszti, o naktyje atilsėti, tai tuojaus užorderinok pats-supasti lopszy, kury dabar parduodu už numažinta preke $6.50. Pinigus galima prisiųsti per express arba pasizto Money Ordery, arba registravotoje gromatoje. Iszkirpk szita apgarsinima kad turetum adresa, nes neilgai eis. Raszyk szendien prisiusdamas mokesty.

F. A. SYMKEWICZ
1140 SO. OAKLEY AVE.
CHICAGO, ILL.

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Sziaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alu, gardžią ruską očiščeną arielką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklauso kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiavę iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.

Petras Sziakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-ozios gatves ir 33-ozio Place.
Telefonas Yards 6012

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas reguliatorius, austuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas 18K aukso tas, dvigubi "Hunting lukštai, gražiai išdirbtas. Tikrai gerai laiką rodo. **Visur vartojamas geležinkelio tarnu kaipo teisingiausi laika rodantiej garantuotas ant 25 metu.** Šitą laikrodeli pasiųsime C.O.D. ant kiekvieno adreso, su pavelyjimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašome, užsimokėk expresui **$6.75** ir atvežimo kaštus ir paimk laikrodeli, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink kad už tokį pat laikrodeli kitur mokėsi $25.00. Prie laikrodėlio pridedame 14K auksinta labai gražų jenciugėlį su kompasu **dykai.**

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg., Chicago

Gera Naujiena Kencziantiem Musu Draugam Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokes tau atsiszaukti in Madison Medical Institute, Room 1, Haymarket Theatre Building, priesz ejima gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoszakni ir laikanti iszgydyma kožnos ligos kuria priima ant gydymo. Ar esi nerviszkas ir nusimines, silpnas ir nuilses, pavarges rytmecziais, truksta ukvatos, be gyvybes, lengviai nuvargstantis, gedingas, iszrodai sunykes, neužsitikintis, iszsigastantis, suerzinantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gediniesi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys indube ir neczystos, pajuodave paakiai, spuogai, plemai, ar koki kitoki iszberimai ant odos, nemoraliszki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszkas Silpnumas

nesuaugia ir szaltos dalys, nusistojimas szlapume paliktam per nakty, pienetas szlapumas, skausmai strenose, turi nesveikuma pusles ar inkstu? Iszsiputima gysliu maiszelyj, Užsendinta Puleteky, Užakima Varpskyles, Syfilitiszka Užnuodyjima Kraujo, ar kokia kitokia gedinga, nervu odos, kraujo ar užsendinta liga? Ar skruostai indube, žymus rupesczio iszreiszkimas ant veido, neramus naktyje, mainanczio upo, silpno vyriszkumo, turi užskurdusias dalis, prieszlaikini nykima, skausmus kauluose, puolima plauku, skaudama gerkle ir teip toliau?

JEIGU TURI, TAI MADISON MEDICAL INSTITUTE

užtikrins tau pilna ir laikanti ant visados iszgydyma, jeigu jie nusprens kad tavo liga yra iszgydoma. Jausi pagerejima isz pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium terp vyru ant kuno, proto ir szirdies. Niekas teip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip iszbegimai seklos nakties laike, arba slaptingas nubegimas seklos su szlapumu. Tas padaro žmogu netinkancziu prie darbo, ženatves ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystes blogu darbu, naturaliszko silpnumo ar nuo pertankaus užganedinimo lytiszku geidavimu,

MES TIKRAI TAVE ISZGYDYSIME.

Mes gydom ir iszgydom seklos nubegimus, nervu nusilpnejima, užsenejusy puleteky, syfili, nenaturaliszkus begimus, patžagysta, inkstu ir pusles ligas, teisybe sakant, visas VYRU LIGAS. Visos kliutis laimingam ženybiniam gyvenime bus praszalintos. Tukstanczius jaunu ir pusamžiniu vyru kasmet priesz laika nuszluoja in graba jaunystes iszdykumai, per tankus susikuepinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors viena isz virsz paminetu ženklu, pasirodavik su mum pakol da ne per velu.

RODA TAU NIEKO NEKASZTUOJA,

o gali užczedyti daug kentejimu. Valandos, laike kuriu priima ligonius: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedeliom ir kitokiose szventes dienose, nuo 10 ryto iki 12 valandos pietu tiktai. Adresas:

MADISON MEDICAL INSTITUTE
161 West Madison St. ROOM 1. HAYMARKET THEATRE BUILDING **Chicago, Ill.**

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias prowas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Nerviški Vyrai

Nuorašas brangaus recepto prisiunčiamas visiems vyrams, reikalaujantiems pagelbos. Ne C.O.D. ar dovanas gydymo humbugas. Perskaityk visą apskelbimą.

Šitas rašyta vyrams, kenčiantiems nuo sunaikintos sveikatos kaipo pasekmės jaunystos išdykumų ir benuosalkumų. Klausyk mano rodos. Perstok darges mėginimus su "dovaniniais gydymais", elektriškais diržais, "specijalistais", patentuotomis gyduoėmis ir kitokiais niekais. Jeigu nuolatai vartosi gyduoles, tai jos gali greitai sugadinti gromuliojimą, užnuodinti organizmą ir padaryti ligą neišgydomą.

Daugelį metų buvau nerviški, nusilpusiu, nejiegiu o norėdamas atgauti praždutą sveikatą, mėginau visokius gydymo budus, vienok veltui. Galų-gale važiavau Europan ir pradėjau gydytis pas garsų gydytoją: jo gydymo metoda mane visiškai išgydė. Receptą vaistų, su kuriais gydytojas mane išgydė, turiu savo nuosavybėje, o kadangi gerai žinau, kaip sunku išsigydyti nuo tokių ligų, tai nusprendžiau recepto nuorašą ir kitiems suteikti, kurie kenčia nuo tų patligų. Kas pas manę atsišauks, tam pasiųsiu nuorašą to recepto uždrytame laiške ir reikalingas informacijas dykai.

Vyrai visose vietose šios šalies kente vienu ar kitu budu nuo symptomų, paeinančių nuo persidirbimo, jaunystos išdykumų, neišsilintingumo, benuosalkumų, nerviškumų, netekimų vyriškumo, blogos atminties, nejiegos, neturėjimo ambicijos, nupuolimo, gedingumo, skaudėjimų nugroje, abelno nusilpimo ir tt., pasinaudojo iš manęs pasiulijimo, ir aš apturėjau šimtus laiškų nuo vyrų, jaunų ir senų ir visokių užsiėmimų, kurinose jie pranešė, kad likosi teip jau išgydytais kaip ir aš. Recepte prirašomos gyduolės turi buti grynos nuo visų nuodų, vienok receptas teip parašytas, kad jį gali išpildyti kiekvienoj geroj aptiekoj. Aš nieko nesluančiu C.O.D. ir neturiu jokio išmislo išgauti iš jus pinigus arba jums parduoti gyduoles kurių jus visiškai nereikalaujate, ir jeigu tamistai atrasi mane neteisingu kokiame nors dalyke, tai gali mane viešai apskelbti šitame laikraštyje.

Šitas apskelbimas gal nebus daugiau šitame laikraštyje, užtat rašyk šiadien ir gauk nuorašą recepto ir reikalingas informacijas dykai knygreičiausiai. Teipgi pranešiu tamistai, kaip aš galiu daryti tokį pasiulijimą be jokios nuotrotos. Adr.:

C. Bentson, P. H. Box 655, Chicago

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant tortenybių ir jei tu rangiesi tortenybę pirkti, mes su dėtinguzum prigelbėsimo, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas velkimas. Lengvos išlygos. Aganai apmokami dosnai.

DR. K. ZURAWSKI

NUO 1 d. VASARIO, 1907, PERSIKELE PO NR.
4608 SOUTH ASHLAND AVE.

Priemimo valandos: Nuo 10 iki 12 val. ryto; nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ofisas Vidurmiestyj: Room 900 Reliance Building, 100 So. State Street.
OFISAS KLINIKOS IR LIGONBUCZIO LIEKASI TAS PATS

A. L. Graiczunas, Ph. G., M. D.

3202 So. Halsted Street, kampas 32ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokite save apgaudinėti visokiems profesoriams, specijalistams ir šundaktariams, pas kurjuos tik pinigus sukišate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A. Graičuną, jis duos teisingą rodą **dykai** ir pasakys, ar galima išgydyti ir kaip ligai gydymas trauksis.

Dr A. L. Graičunas nesuvadžiojo dar jokio ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis yra išgydomas, ar ne, kurį apsilma išgydyti, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sužeistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka mangs. Sužeistiems prie darbo, karų, geležinkelių ir tt., suteikia greitą pagelbę ir rodą, o sužeistiejie, klausę Dr. Graičuno rodos, gavo visada gerą atiyginimą.

Gydo visokias ligas be skirtumo: Vyriškas, Moteriškas ir Vaikų ligas.
Valandos priėmimo ligonių kasdien ir nedėliomis: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakaro.
Telefonas 7389 Yards.

VISIEMS DOVANAI!

Lietuviškas kataliogas, katrame yra šimtai visokių daiktų, paveikslėliai ir jų prekės kaip tai:

Žiedų, laikrodėlių, lenciugėlių, laketų, spilkų, guzikų, laikrodžių, britvų, armoniką, koncertinkų, kiornetų, skripkų, bubnėlių, kornetų, mandolinų, vargonų, fonografų, plunksnų, drukuojamų mašinėlių, kišeninių lampų, knygų ir tt.

Lietuviai nesiduokit išnaudoti visokiem apgavikam, kurie po yvairiom firmų vardais dankstosi ir apgaudinėja visomėnia. Reikalaujanti viršui minėtų daiktų, visados kreipkites pas M. J. DAMIJONAITĮ paduodami savo pilną adresą o gausite KATALIOGĄ DOVANAI ir busit aprupinti gerais - teisingais daiktais.

Vienatinė lietuviška prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteluojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir kaimėlius, per pačtą arba expressą. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems draugystems iszdirba:- **Karunos, Amerikoniszkas Wetiawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkleliius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laika.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFFISAS---Kampas 31-mos ir South Halsted Gatviu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

::UNI-VER-SAL GYDUOLES::

Visi žmonės užsitikti mums ir musų gyduolėms, kuriems duodame teisingiausią rodą per laiškus **dykai.**

Kaip išgydyti Ruptura, Akių liga, Galvos liga, Slinkima plaukų ir Pilikimą, Pučkus, Saules įdegima, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. **Gyduolės nuo dantų geriausios už 20c. Nuo kojų užtrinų tik 10c.** Mes turime apie pusę milijono laiškų su padėkavonėmis nuo žmonių visokių tautyščių. Rašyk pas mus: **J. M. BRUNDZA CO.,**
996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

Išgydyti paproti eiti pas barzdaskutį.

Hamburg-Magnetic Britva.

Britva neturi jokių minkštų nė kietų vietų, nerasi lygi ir gera. Tekinta pagal Hamburg metodą geriausios ant svieto. Užgrudinta paslaptiniu doktrišku procesu, kuris užgrudina lygiai visas ritvos dalis, užtai yra lygiai kieta visose vietose. Taigi, ašmenys Hamburg-Magnetic britvos yra virtos, kietos ir lankios. Ašmenys niekada nefužta ir nepasidaro nelygioms galandant britvę. Pustymas retkarčiais tereikaliuga.

Skutimas su Hamburg-Magnetic britva yra smagumu, o ne chirurgiška operacija. Jeigu tamista negali atsikratyti nuo paprocio eiti kas syk pas barzdaskutį, tai užsisteliuok vieną šitą britvą, o tikrai tamistą nuo to išgydys. Pašiunosotas syk nuo to paprocio niekada daugiau į jį nejprasi. Hamburg-Magnetic britva užganėdja tamistą vijamo? Ką mes sakome, tą galime ir darodyti. Atsiųsk popieriui dolerį ir persitikrink pats. **Preke su prisiuntimu $1.00.**

John Page
Box 1192 Salt Lake City, Utah